

Szkoła marzeń na TAK!



WSiP

Podręcznik
Klasa 1 | Część 3

SPIS TREŚCI

- K** Piosenka „Szkoła marzeń na TAK!” 3

LUTY

Tydzień XIX. W krainie zegara 4

- K** 1. Co to jest „projekt”? 6
B 2. Dlaczego kukłka mieszka w zegarze?
(litery z, Z) 10
3. Czym zajmuje się zegarmistrz? 13
K 4. Czy współpraca się opłaca? 16

Tydzień XX. Ciekawe rośliny i zwierzęta 18

- K** 1. Co to jest „motylarnia”? 20
2. Dlaczego ćma leci do światła?
(litery ć, Ć) 22
3. Jak powstaje motyl? 25
4. Jak wyhodować palmę w doniczce?
(zmiękczenia ci, Ci) 28

MARZEC

Tydzień XXI. Miłośnicy koni 30

- K** 1. Czy z koniem można nawiązać więź? 32
2. Kiedy rodzą się źrebaki?
(litery ź, Ź) 34
3. Jak nazywają się młode zwierzęta? 36
4. Czy koń je musli na śniadanie?
(zmiękczenia zi, Zi) 38

Tydzień XXII. Nad rzeką 40

- K** 1. Jakie pomysły mają ryby, żaby i raki? 42
2. Czy żaby są pożyteczne?
(litery ż, Ź) 44
3. Co można robić nad rzeką?
(dwuznaki rz, Rz) 46
B 4. Jak przejść przez rzekę? 50

Tydzień XXIII. Nadchodzi wiosna 54

- K** 1. Jak powitać wiosnę? 56
K 2. Jak zrobić porządek w szafie?
(dwuznaki sz, Sz) 58
K 3. Co się zmienia na wiosnę? 61
K 4. Dlaczego nosimy czapki?
(dwuznaki cz, Cz) 64

Tydzień XXIV. W teatrze 68

- K** 1. Jaki może być teatr? 70
K 2. Dlaczego w teatrze dzwoni dzwonek?
(dwuznaki dz, Dz) 72
K B 3. Jak nauczyć się roli na pamięć? 76
4. Jak w szkolnym przedstawieniu znalazł się
dżem? (dwuznaki dż, Dż) 80

KWIECIEŃ

Tydzień XXV. Różne zawody 82

1. Czy każdy zawód jest potrzebny? 84
2. Jak dostać się do kabiny dźwigu?
(dwuznaki dż, Dż) 86
K B 3. Po co są służby ratownicze? 88
4. Jakie zawody będą w przyszłości?
(trójznaki dzi, Dzi) 90

Tydzień XXVI. Domowi pupile 92

- K** 1. Jak opiekować się domowymi pupilami? .. 94
K B 2. Jakie przygody może mieć kot? 96
K 3. Jakie zwierzęta mogą mieszkać z nami
w domu? 98
K 4. Co robią nasze zwierzęta, gdy nie ma nas
w domu? 100

Tydzień XXVII. Nasze zainteresowania 102

- K** 1. Jakie mamy hobby? 104
2. Czym różnią się nasze zainteresowania? .. 106
3. Co widać na niebie? 108
K B 4. Czy książka ma imieniny? 110

K Sprawa dla detektywa 114

Sposób na czytanie 116

K Dobre wychowanie – zakończenia opowiadań wychowawczych 124

K Świat wokół nas – opowiadania przyrodnicze „Lena i Tymek poznają świat” 127

K Lektura 132



sł. i muz. Malina Sarnowska

Szkoła marzeń na TAK!

1. Śniła mi się dzisiaj szkoła:
uśmiechnięta aż po dach,
kolorowa i wesoła,
jak to bywa w pięknych snach. Ach!

Setki nowych wiadomości
pchały się do szkolnych klas.
Chciały w ławkach się rozgościć,
zostać tam na dłuższy czas.

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak.
Radośnie wołam: „Szkoła na TAK!”.
Nowych przyjaciół czuję smak.
Szkoła na TAK!
Szkoła na TAK!

2. Na dzień dobry jasne słońce
zaświeciło Lenie w nos.
Tymka ze snu wyrwał koncert
żab, co rechotały w głos!
Czy to na wsi, czy to w mieście
budzi się przyrody świat.
Czuć, że wiosna przyszła wreszcie –
rośnie trawa, kwitnie sad.

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak...



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Zaśpiewaj ją razem z nagraniem.
2. Podzielcie się na dwie grupy. Jedna z nich niech pokaże ruchem, jak budzi się świat przyrody. Druga grupa niech przedstawi towarzyszące temu wiosenne odgłosy.
3. Zagrajcie rytmicznie do piosenki na dowolnych przedmiotach lub instrumentach. Akompaniament niech rozpocznie jedna osoba, a do niej dołączają kolejne.

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

Co to jest „projekt”?

2.

Dlaczego kukutka mieszka w zegarze?

3.

Czym zajmuje się zegarmistrz?



4.

Czy współpraca się opłaca?



Nauczymy się:

- współpracować w grupie,
- łączyć różne dziedziny wiedzy,
- stosować naukę w praktyce.

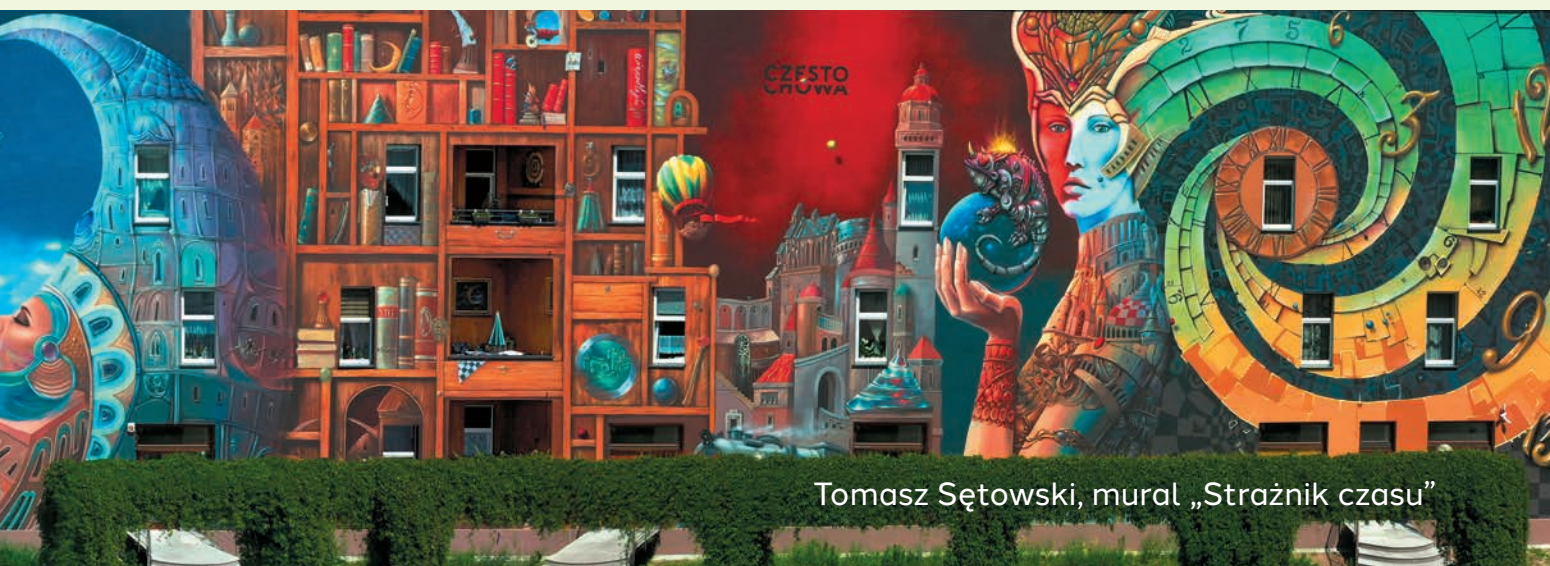


1. Postaraj się przez dłuższą chwilę siedzieć spokojnie i nic nie robić. Możesz myśleć o dowolnych sprawach. Czy czas płynie szybko, czy wolno?
2. Gdzie możesz sprawdzić, która jest godzina? Czy potrafisz już samodzielnie odczytać godzinę na zegarze? Czy używasz zegarka?

Tymku, co to
za wiszący
zegar?



To bardzo stary
zegar z wahadłem.
Mój tata dostał go
od swojego taty.



Tomasz Sętowski, mural „Strażnik czasu”

3. Obejrzyj zdjęcie muralu, czyli dużego obrazu, namalowanego na ścianie kamienicy w Częstochowie. Opowiedz, co na nim widać. W jaki sposób artysta pokazał zegary?
4. Jak wolisz pracować i uczyć się: samodzielnie czy w grupie? Dlaczego? Zastanów się, jakie mogą być plusy i minusy każdego z tych sposobów.



Melania Kapelusz

Co dwie głowy, to nie jedna!

– Po co nam w ogóle ten kalendarz? – burknął Staś.
– Jak to: po co? – odparła Ala. – Żeby zaznaczać na nim nasze urodziny i... święta, i...
– I może w końcu zapamiętam wszystkie miesiące i dni tygodnia – dodał Piotrek.

Tego dnia w klasie dzieci przygotowywały projekt kalendarza. Pracowały w czterech zespołach. Każdy zespół miał wykonać część projektu, czyli kartę kalendarza z inną porą roku. Grupie, w której szefem był Wojtek, przypadła zima.

– Pamiętajcie – powiedziała pani – uczymy się współpracować. Bez względu na to, co kto robi w zespole, każdy jest ważny.

Cała grupa Wojtka pracowała zgodnie. No, prawie cała. Bo Stasiowi stale się coś nie podobało.

– Tu będą dni od jeden do trzydzieści jeden – zaproponowała Nela. – W tym miejscu miesiące, a tam dni tygodnia.

– Akurat tutaj te miesiące? – spytał Staś.

– A nie? – zdziwiła się Nela. – To gdzie byś chciał?

– Nie wiem... – marudził Staś. – Nigdzie...

– Przecież gdzieś muszą być – tłumaczył Wojtek.

– A tu co będzie? – Staś pokazał duże puste miejsce.

– Ja tu namaluję zimę! – zawołał Piotrek. – I naszą grupę, jak jeździmy na nartach.

– Superpomysł! – ucieszyła się Ala.

– Ale ja nie umiem jeździć na nartach – mruknął Staś. – Tylko na łyżwach.

– No, dobra – zgodził się Piotrek. – To ty będziesz na łyżwach.

Dzieci zabrały się do wycinania, malowania i przyklejania. Przygotowały też karteczki z ważnymi wydarzeniami do przypinania na kalendarzu. W zimie, oprócz urodzin kilku osób z klasy, przypadły Boże Narodzenie, Nowy Rok i Trzech Króli.

1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: Nad jakim projektem pracowały dzieci? W jaki sposób miały realizować zadanie? Co przygotowywała każda grupa?
2. Jak wyglądała współpraca dzieci w grupie, której szefem został Wojtek?
3. Dlaczego dzieci z grupy nie chciały zaprosić Stasia na spotkanie w świetlicy? Jak oceniasz to zachowanie? Jak powinien postąpić Wojtek? Dlaczego?



Gdy skończyła się ostatnia lekcja, projekt był gotowy. Staś szybko wybiegł z klasy. Piotrek trzymał jeszcze pędzel z czarną farbą, którą wymalował bałwanowi guziki. Nagle z pędzla spadła na kalendarz czarna kropla w sam środek białej zimy.

– O nie! – wykrzyknął Piotrek.

– Zetrzyj to! Szybko! – zawołała Ala.

Piotrek przejechał ręką i... rozmazał na kartce wielką ciemną plamę.

– O nie! – powtórzył, załamany. – Co my zrobimy?

– Trzeba się zastanowić – powiedziała Nela. – Może chodźmy z tym do świetlicy.

– Dobra – zgodził się Wojtek. – Zawołam Stasia.

– Po co? – odezwiała się Ala. – On bez przerwy narzeka.

– Właśnie – przytaknął Piotrek.

Wojtek zawahał się. Pozostali nie chcieli pracować ze Stasiem. Mieli problem z czarną plamą, a tu jeszcze byłby problem ze Stasiowym marudzeniem. Ale pani mówiła, że każdy w grupie jest ważny. No i Stasiowi byłoby przykro, gdyby mu nie powiedzieli.

4. Posłuchajcie dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 124. Jakie konsekwencje miała każda z decyzji Wojtka, szefa grupy?

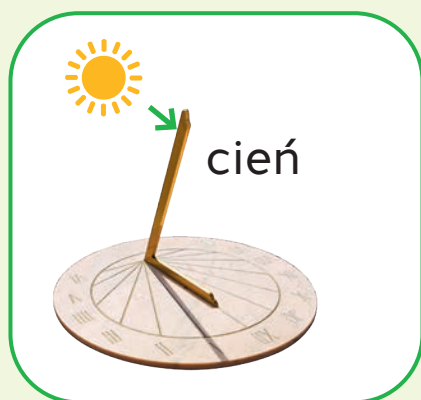
5. Zastanówcie się i opowiedzcie, jak wy pracujecie w grupach. Co wam pomaga, a co przeszkadza w dobrej organizacji współpracy? Jak rozwiązujecie konflikty?



Hej! W tym tygodniu tematem jest zegar. Będziecie pracować samodzielnie i w grupach. Wykorzystacie wiedzę z różnych dziedzin. Zbudujecie model zegara, który pomoże wam w obliczeniach zegarowych. Zdobyte umiejętności przydadzą się wam na całe życie!

Historia zegara

Zegar to przyrząd służący do mierzenia czasu. Zegarów używano już od najdawniejszych czasów. Ludzie obserwowali słońce i budowali różne przyrządy. Tak powstały:



zegar słoneczny



klepsydra



zegar ogniowy

Później wymyślono **zegary mechaniczne**. Te zegary mają tarcze i wskazówki pokazujące czas. Trzeba je nakręcać, czyli naciągać znajdującą się w nich sprężynę. Są duże i często umieszcza się je na wieżach kościelnych i ratuszach.



1. Zastanówcie się w parach, jakie pytania dotyczące zegarów was interesują. Gdzie możecie szukać na nie odpowiedzi?
2. Zapoznajcie się z historią zegara. Podzielcie się na grupy. Znajdźcie podobieństwa i różnice między poszczególnymi zegarami. Jakie są zalety, a jakie – wady tych zegarów?



**zegarek kieszonkowy
z dewizką**



zegar kurantowy

Z czasem zaczęto konstruować coraz mniejsze zegary domowe, które można było łatwo przenosić.



zegarek tarczowy

Zegarki na rękę pojawiły się dopiero około stu lat temu. Początkowo także były nakręcane, a obecnie działają na baterie.



smartwatch

Smartwatch (czytaj: smartłocz) nie tylko pokazuje czas, lecz także ma inne funkcje, na przykład mierzy liczbę kroków.



zegar atomowy

Zegar atomowy jest najnowocześniejszy i najdokładniejszy. Spóźnia się zaledwie 1 sekundę w ciągu trzystu lat.

3. Wymień funkcje, które może mieć smartwatch.
4. Zaobserwujcie, jak działa zegar słoneczny. W słoneczny dzień o pełnej godzinie wbijcie patyk w ziemię i połóżcie kamień w miejscu, gdzie pada cień patyka. W czasie pobytu w szkole co godzinę zaznaczajcie cień patyka kolejnymi kamieniami.

2. Dlaczego kukułka mieszka w zegarze?

z Z

z Z



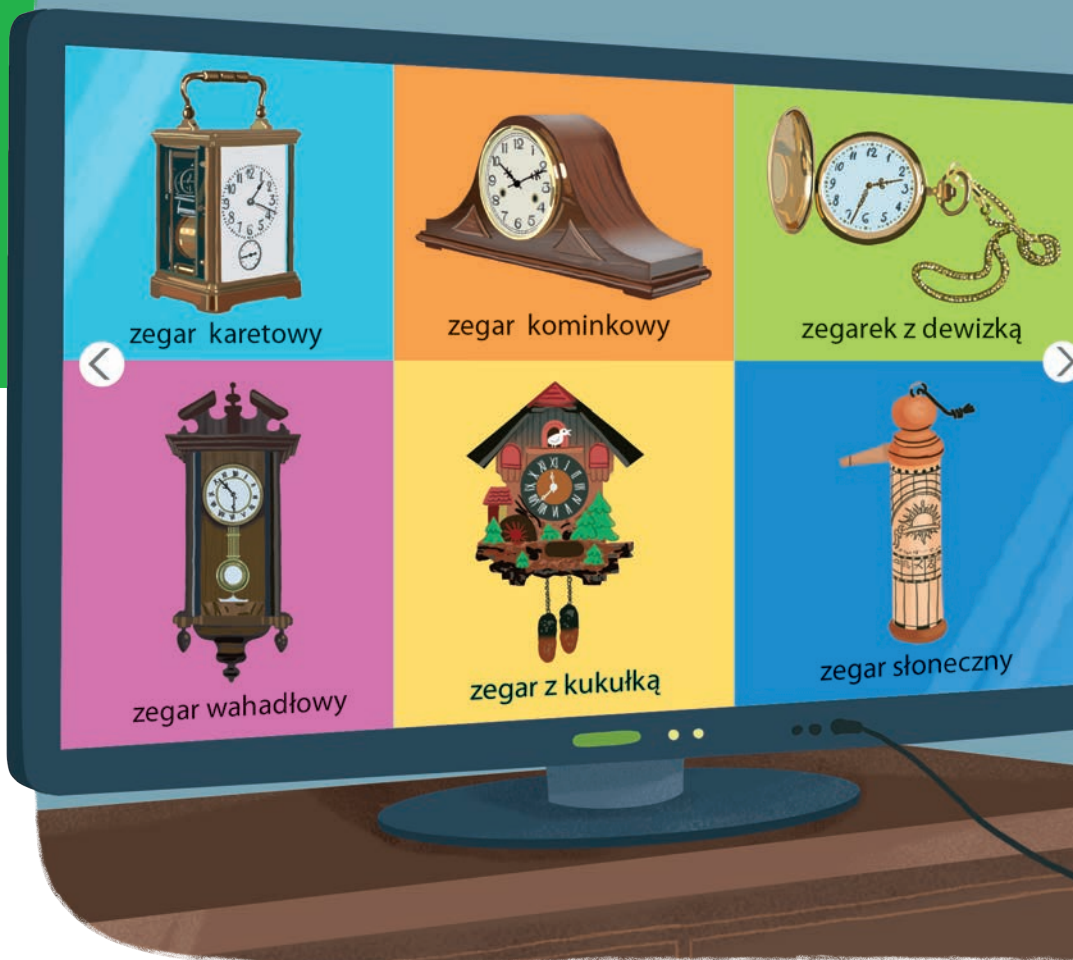
zegar

ze gar

z e g a r



Zenek



koza zakaz zamek gwiazda
wqwóz zabawa walizka

Zenek ma nowy zegarek.
Ten zegarek ma wskazówki.
Zenek coraz lepiej się na nim
zna. To nie takie trudne!

1. Dokąd wybrał się Zenek z rodzicami? Powiedz, czy był to prawdziwy spacer.
2. Jakie zegary Zenek oglądał w muzeum? Które najbardziej mu się podobały?



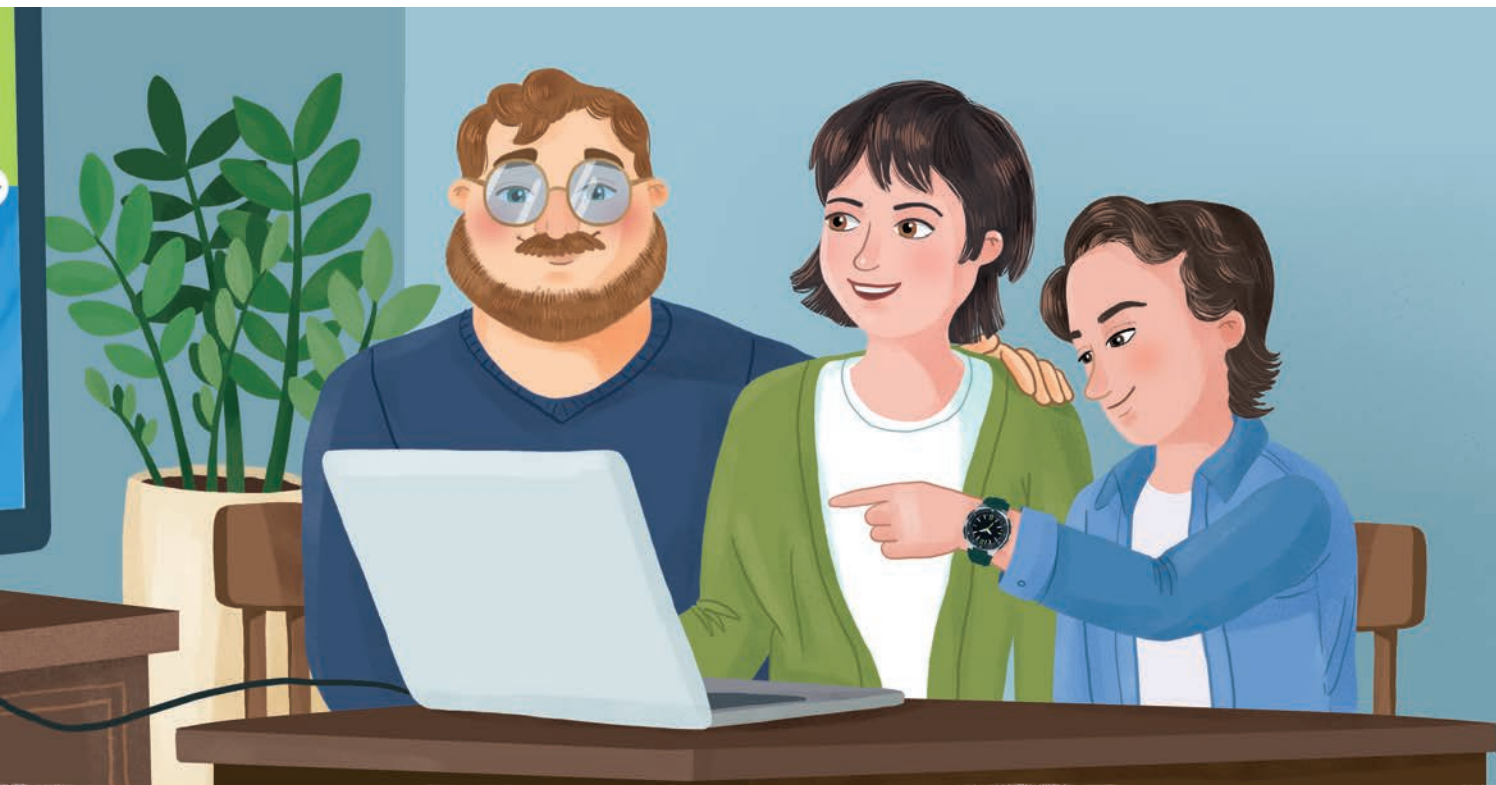
zebra



lizak



wóz



Zenek wybrał się z rodzicami na wirtualny spacer po Muzeum Zegarów. Oglądali różne czasomierze.

Chłopcu bardzo spodobał się zegarek z dewizką, czyli łańcuszkiem. Przypinano go do ubrania. Zenka zaciekał też zegar z kukułką. O pełnych godzinach ze specjalnych drzwiczek wyskakuje z niego figurka kukułki. Zegar wybija wtedy dźwięki podobne do wołania tego ptaka.

3. Wyjaśnij, jak wygląda i jak działa zegar z kukułką.

4. Z czym ci się kojarzy nazwa **zegar karetowy**? Gdzie tego zegara dawniej używano?



5. Porozmawiajcie o tym, czym mogą zostać zastąpione w przyszłości współczesne zegary.



Jak zrobić model zegara?

Pomysł: Zanim przystąpicie do pracy, wymieńcie się w grupach pomysłami. Ustalcie, jaki model zegara chcecie wykonać, co wam będzie do tego potrzebne i jak równomiernie rozmieście liczby na tarczy. Możecie skorzystać z podanej propozycji.

Materiały: blok techniczny

kredki

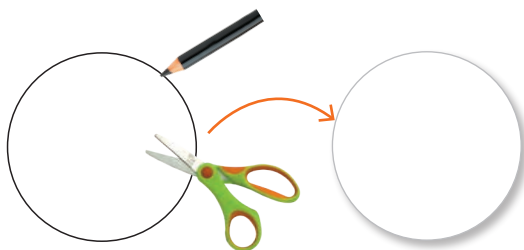
nożyczki

pinezka

korek
od butelki



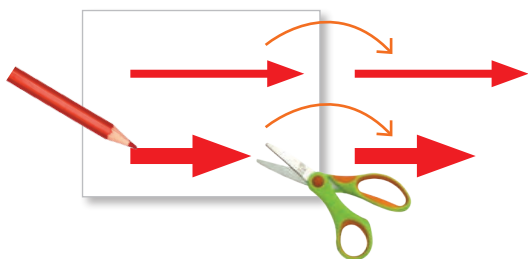
Wykonanie:



1. Na kartce z bloku technicznego odrysuj od talerzyka koło i je wytnij.



2. Przy brzegu koła zapisz godziny od 1 do 12.



3. Narysuj i pokoloruj dwie wskazówki zegara: długą i krótką. Wytnij je.



4. Przymocuj wskazówki do koła pinezką. Od tyłu zabezpiecz ją korkiem.



5. Teraz niech każdy z was samodzielnie ozdobi swój zegar, który będzie pomocą w nauce odczytywania godzin.

Sprawdzenie:

Na koniec sprawdźcie, czy zegar działa. Wprowadźcie potrzebne poprawki.

3. Czym zajmuje się zegarmistrz?

W pracowni zegarmistrza Jana Tempusa nieustannie tyka, cyka, dzwoni, bije i kuka. Na zepsutych zegarach czas wydaje się stać w miejscu. A przecież czas nie czeka, czas ucieka! A czasami nawet czas nas goni!



czas ucieka



łódziej czasu



czas to pieniądz



1. Posłuchaj tekstu. Co dzieje się w pracowni zegarmistrza Jana Tempusa?
2. Wytłumacz znaczenie przysłów i powiedzeń związanych z czasem.
3. Jak myślisz, czy do naprawy zegarka na rękę i zegara na wieży zegarmistrz używa tych samych narzędzi? Dlaczego?



Samodzielni



Naucz się kontrolowania czasu.
Pomoże ci w tym wykonany model zegara.
Możesz ustawiać na nim dowolne godziny.

1. Codziennie w klasie odczytuj godziny rozpoczęcia lub zakończenia lekcji.
2. Przygotuj godzinowy plan wybranego dnia. Zapisz zajęcia, które cię czekają, i odpowiednie godziny. Przy każdej godzinie narysuj tarczę zegara, na której wskazówki pokazują właściwy czas.



1. Ćwicz odczytywanie godzin na swoim modelu zegara.
2. Porównajcie w parach wasze godzinowe plany dnia. Porozmawiajcie o tym, czy one się różnią i z czego to wynika. Kiedy wyglądają tak samo?



Zegar biologiczny w przyrodzie

Zegar biologiczny to „wewnętrzny czasomierz” wszystkich żyjących organizmów: roślin, zwierząt i ludzi. Jest związany z rytmem dnia i nocy, zmianami pór roku, fazami Księżyca.

Ten „zegar” podpowiada, kiedy jest czas na aktywność, a kiedy – na odpoczynek lub sen.



Dzięki niemu na wiosnę rośliny budzą się do życia, a u zwierząt rodzą się młode.



Latem wszystko rośnie i dojrzewa, a jesienią przygotowuje się do zimowego odpoczynku.



Człowiek także przechodzi przemiany. Rodzi się, dojrzewa, staje się dorosły, starzeje się.



CZAS NA PORADĘ

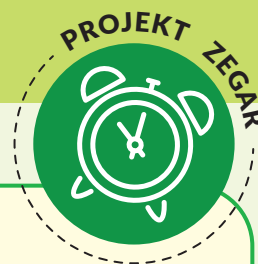
Każdy z nas ma także swój rytm dnia. O określonych godzinach wstaje, je posiłki, uczy się lub pracuje, odpoczywa, kładzie się spać. Staraj się żyć zgodnie ze swoim rytmem dnia. Od tego zależą twoje zdrowie, energia i zdolność do nauki.



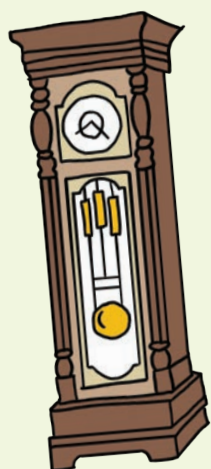
1. Posłuchaj opowiadania ze strony 127. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Dlaczego dobrze działający zegar biologiczny jest taki ważny? Na co ma on wpływ w ciągu doby, roku i czasu życia człowieka?
3. Zastanówcie się, kiedy mówi się, że ktoś jest **skowronkiem** lub **sową**. Co pasuje do ciebie?
4. Obserwuj siebie. Poznaj własny zegar biologiczny i staraj się, żeby się nie zepsuł.



4. Czy współpraca się opłaca?



Cześć! Pora na podsumowanie wiadomości o zegarze. Dzisiaj zaprezentujecie efekty waszej wspólnej pracy. Przekonacie się też, co zapamiętaliście i czego nauczyliście się w tym tygodniu.



smartwatch

zegar słoneczny

zegarek tarczowy



klepsydra

zegar wahadłowy



zegar atomowy



zegarek elektroniczny



zegarek z dewizką



1. Podzielcie się na grupy. Na karteczkach zapiszcie podane nazwy zegarów. Ułóżcie te nazwy w odpowiedniej kolejności i naklejcie je na kartonie z napisem **Historia zegara**. Obok każdej nazwy narysujcie dany zegar. Zaprezentujcie efekty waszej pracy w klasie.
2. Jak układała wam się współpraca w grupach podczas wykonywania zadań? Z czym mieliście trudności? W jaki sposób możecie polepszyć wspólną pracę w przyszłości?



sł. i muz. Malina Sarnowska

Która godzina?



1. W kuchni na stole gotowe śniadanie,
słońce już weszło i dzień się zaczyna.
A ja zadaję ci pytanie:
która to może być godzina?

Ref.: Popatrz na zegar, posłuchaj, jak bije,
i wnet się odpowiedź przed tobą odkryje.
Tik-tak, tik-tak, tik-tak, tik-tak.
Bim-bam, bim-bam, bim-bam-bom.

TIK-TAK
TIK-TAK
TIK-TAK

2. Lena zrobiła już wszystkie zadania,
może z kolegą iść teraz do kina.
A ja powracam do pytania:
która to może być godzina?

Ref.: Popatrz na zegar, posłuchaj, jak bije,
i wnet się odpowiedź przed tobą odkryje.
Tik-tak, tik-tak, tik-tak, tik-tak.
Bim-bam-bom, bom.

3. Księżyc i gwiazdy już świecą na niebie,
do snu się kładzie zmęczona rodzina.
A ja jak zwykle pytam ciebie:
która to może być godzina?

Ref.: Popatrz na zegar, posłuchaj, jak bije,
i wnet się odpowiedź przed tobą odkryje.
Tik-tak, tik-tak, tik-tak, tik-tak.
Bim-bam, bim-bam, bim-bam, bim-bam-bom, bom.



1. Każda zwrotka piosenki opisuje sytuację o innej porze dnia. Zaproponuj, która wtedy może być godzina. Następnie posłuchaj nagrania i policz uderzenia zegara w refrenach.
2. W parach znajdźcie dwa przedmioty do naśladowania dźwięków zegara: jego tykania i jego bicia. Zagrajcie na tych przedmiotach w refrenach piosenki.
3. Przejdź się po sali w rytmie tykania zegara. Kłaśnij przy każdym kroku lewą nogą.

CIEKAWE ROŚLINY I ZWIERZĘTA

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

ć Ć
ci Ci

1.

Co to jest
„motylarnia”?

2.

Dlaczego
ćma leci
do światła?

3.

Jak powstaje
motyl?

4.

Jak wyhodować
palmę
w doniczce?

1. Jakie znasz ciekawe rośliny i zwierzęta? Dlaczego według ciebie są one warte uwagi?
2. Co wiesz o życiu motyla? Czy ma on przez całe życie taką samą postać?



Co się stanie z rośliną po kilku dniach, gdy ustawię doniczkę w inną stronę?

- Zastanów się, jaka może być odpowiedź na to pytanie.
- Sprawdź to – wykonaj doświadczenie.
- Porozmawiajcie o tym, czy wasze przypuszczenia się potwierdziły.

O rety! Co to za dziwny stwór?

Nie bój się, Leno, to tylko gąsienica. Niedługo zamieni się w pięknego motyla.

3. Wyjaśnij, co to są **rośliny egzotyczne**.

 4. Poobserwuj w terenie ciekawą roślinę lub interesujące zwierzę, na przykład owada. Opowiedz w klasie, co zauważyłaś / zauważyłeś.

1. Co to jest „motylarnia”?

Marcin Przewoźniak

Kolorowy dzień



Przez całą drogę dzieciaki z 1b zastanawiały się, jaka będzie ta motylarnia. Pani musiała je uciszać, ponieważ dyskusja rozbrzmiewała na cały autobus. Aśka była ciekawa, czy owady będą jej siadać na nosie i na włosach, a Krzysiek żartował, że wszyscy dostaną lody o smaku motyli. Na koniec Natasza zaczęła pisać, że „boi się ćmów”, więc zaraz niektórzy zaczęli poprawiać, że nie mówi się „ćmów” tylko „ciem”.

Tymczasem w motylarni było gorąco, duszno i bardzo kolorowo.

– U nas zawsze jest ponad 25 stopni i wilgotno. Motyle uwielbiają tropikalne powietrze – objaśniał przewodnik, pan Jerzy.

Duże i małe, bajecznie kolorowe owady świetnie się tu czuły. Niektóre przysiadły na kolorowych spinkach we włosach dziewczynek. Zaraz odlatywały w kierunku kwiatów.

– Pamiętajcie, motyli nie wolno dotykać. Kolorowy pyłek na ich skrzydłach to maleńkie łuseczki. Łatwo je zetrzeć i zrobić owadowi krzywdę – upominał dzieci z klasy pan Jerzy.

– Widzicie, jak piją nektar? Mają długie trąbki, którymi sięgają w głąb kwiatów – mówiła i pokazywała pani.

– Szkoda, że na nich nie trąbią! – zawołał Bartek.

– A po co im te długie czułki? – pytała Karolina.

Pan Jerzy wyjaśnił, że czułki służą motyloom do wąchania i do sprawdzania terenu.

– Ojej, a co to jest? – To głos Patrycji. Co też ona zobaczyła?

Dzieciaki przykleiły nosy do szyby. W akwarium bez wody pęzały po liściach dwie ogromniaste kolorowe gąsienice.

Jedna była gruba, zielona i tęsa, z ogonkiem i białą-niebieskimi paseczkami, a druga – kolorowa, porośnięta długimi ostrymi włosami. Wyglądała jak żywy kaktus.



1. Posłuchaj opowiadania i powiedz, dokąd wybrały się na wycieczkę dzieci z klasy 1b. Co ciekawego tam zobaczyły? W jakie miejsce trafiły na koniec?
2. Który fragment opowiadania cię rozbawił, a który – zaskoczył?
3. Czego można się dowiedzieć z tekstu o motylach, a czego – o papugach?

– Ten zielony grubas zmieni się w ćmę trupią główkę. A szalony kaktus to kuprówka. Przeobrazi się w białego, niepozornego motylka.

– Jak to: „przeobrazi się”? – Wszyscy byli zaskoczeni.

Pan Jerzy długo tłumaczył, że najedzona gąsienica znajduje sobie bezpieczne miejsce, oplata się śluzem, buduje pancerzyk i w jego wnętrzu przemienia się powoli w motyla.

– Ciekawe, czy ona już wie, że wyrosną jej skrzydła i będzie najpiękniejszym elfem na świecie? – zastanawiała się na głos Patrycja.

– Co się tam tak drze? – spytał nagle Krzysiek.

Okazało się, że za ścianą jest papugarnia i właśnie nadeszła pora karmienia papug.

– Kto chce pomóc robić ptasie szaszłyki?! – zawołał pan Jerzy i oczywiście wszyscy się zgłosili do nabijania na patyczki kawałków jabłek, arbuźów, dyń, winogron, marchewek, papryki i bananów.

– Czy papugi można nauczyć mówić? – dopytywały się dzieci, oczarowane towarzystwem świszczących i skrzeczących krzywodziobów.

– Niektóre gatunki można. Natomiast jednego nauczyć ich się nie da: porządku! – śmiał się przewodnik, pokazując bałagan w klatkach i wokół nich.

Gdy dzieci dowiedziały się, że ptakom można przynosić prezenty z warzyw i owoców, zapanował ogromny gwar.

– Ja przyniosę arbuza! A ja dwa kilo marchewki! A ja siatkę kukurydzy! A ja koszyk bananów! – wołali wszyscy jeden przez drugiego, podając coraz to dziwniejsze pomysły.

– To za dużo! Tyle to jedzą strusie, a nie papugi – śmiał się pan Jerzy.

– Strrrucie! Strrrucie! – wrzasnęła kolorowa lokatorka dużej klatki.

Ależ to była fajna wycieczka!

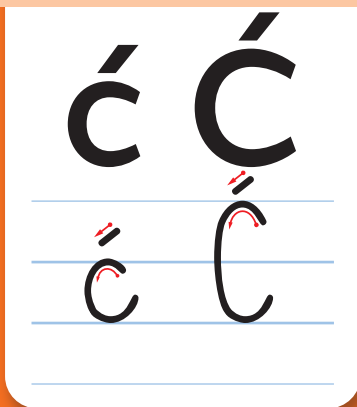


4. Jeśli byłeś / byłaś kiedyś w motylarni, papugarni lub palmiarni, to podziel się z klasą swoimi wrażeniami. Jeśli nie, to powiedz, które z tych miejsc wydaje ci się najbardziej interesujące.

5. Zastanówcie się, gdzie można sprawdzić, które formy wyrazu **ćma** są poprawne.

6. Dowiedzcie się, w jaki sposób można chronić zagrożone gatunki zwierząt i roślin.

2. Dlaczego ćma leci do światła?



ćma



ćma



ć m a



nić iść spać dać pięć złość
miłość kapeć paznokieć

Ania ogląda film o ćmach.
Ćmy to nocne motyle. Mogą
mieć brązowy kolor, kropki
i inne wzory. Lecą do światła.

1. Na podstawie tekstów wyjaśnij, dlaczego ćma leci do światła.
2. Zapisz w zeszycie wyrazy: wiadomość, łokieć, prośba, pamięć, środa. Podkreśl te, w których jest litera ć.
3. Ułóż kilka pytań do tekstów i ilustracji.





ćwikła



liść



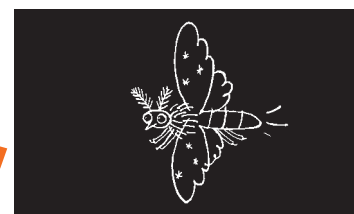
paproć



Latem do pokoju Ani wleciała ćma. Usiadła na zapalonej lampce. Ania przez chwilę obserwowała owada. Potem szybko zgasiła światło. Bała się, że ćma się poparzy. Wtedy od razu ćma poleciała w stronę latarni na ulicy. Dlaczego ćma leci do światła? Ćma określa swoje położenie względem najjaśniejszego punktu na niebie. Myli światło lampy ze światłem księżyca.



4. Poszukaj różnych zdjęć ćmy. Przyjrzyj się, jakie wzory ma ćma na swoich skrzydłach. Weź czarną kartkę i narysuj na niej białą kredką ćmę. Wykonaj na jej skrzydłach wzory.





Popularna nazwa tej ćmy to **trupia główka**.

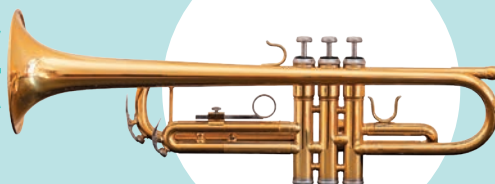
Wzięła się ona z niezwykłego wzoru na tułowi tej ćmy.

Trupia główka jest jedynym motylem, który potrafi wydawać dźwięki! Do tego celu używa ssawki, nazywanej też trąbką.

Trąbka to również instrument muzyczny.



trąbka ćmy



trąbka – instrument muzyczny

← powietrze

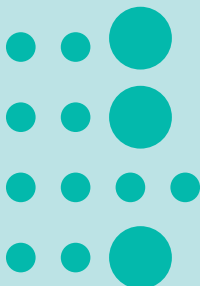
Trąbka jest zbudowana z blachy. Z jednej strony instrumentu trębacz wdmuchuje powietrze, które przepływa przez całą blaszaną rurkę i wydostaje się z drugiej strony. Ten koniec trąbki jest rozszerzony.

Tra ta ta! –

kto tak gra?

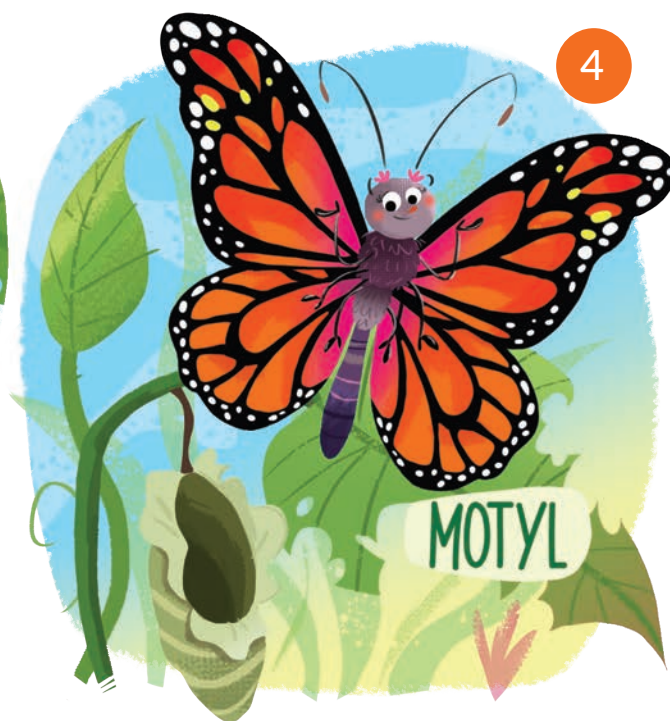
Czy to trębacz?

Czy to ćma?



1. Posłuchaj nagrań: dźwięku wydawanego przez ćmę trupią główkę i dźwięku instrumentu muzycznego. Następnie zwiń dłonie w trąbkę i naśluduj głosem jeden z tych dźwięków.
2. Przyjrzyj się kropkom obok wierszyka. Każda kropka oznacza jedną sylabę. Podczas słuchania nagrania przesuwaj palec od kropki do kropki w rytmie wypowiedzianych sylab.
3. Wyrecytuj wierszyk razem z nagraniem. W części nagrania, kiedy słyszysz sam rytm, stukaj odpowiednio palcem w ławkę. Pomoże ci w tym zapis rytmu złożony z kropek.

3. Jak powstaje motyl?



1. Obejrzyj historyjkę obrazkową. Opowiedz, jak powstaje motyl.
2. Które z tych wyrazów mogą określać motyla: **zwiewny**, **ciężki**, **kolorowy**, **lekki**, **puszysty**?
3. Podaj inne określenia motyla, które rozpoczynają się pierwszą literą twojego nazwiska.





Ciekawe owady

Na świecie istnieją miliony gatunków owadów. Owady żyją na lądzie i w wodzie. Należą do nich między innymi motyle, chrząszcze, pszczoły, osy i mrówki, a także muchy i komary.

Motyle



rusałka
pawik

motyl dzienny



zawijak
powojowiec

motyl nocny (ćma)



Ćmy mają odwłok pokryty owłosieniem. Dzięki temu dłużej zachowują ciepło, nagromadzone w ciągu dnia. Motyle dzienne muszą się rano rozgrzać. Dlatego można je zobaczyć na łące, gdy siedzą na roślinach, skierowane ku słońcu.



1. Wymień owady pokazane na zdjęciach. Jakie znasz jeszcze inne gatunki owadów?
2. Na ile części jest podzielone ciało owada? Ile ma on odnóży, a ile – czułków?
3. Porównaj zdjęcia motyla i ćmy. W czym te owady są do siebie podobne, a czym się różnią?

Chrząszcze

Te owady jest łatwo rozpoznać. Mają one, tak jak motyle, sześć odnóży, parę czułków, cztery skrzydła oraz dodatkowo mocne żuwaczki i twardy pancerz.



Wita was **chrabąszcz majowy**. Latam w majowe wieczory i noce. Moje duże i wypukłe oczy pozwalają mi widzieć w ciemności.



To ja, **biedronka siedmiokropka**. Nazywają mnie też **bożą krówką**. Jestem pożyteczna, bo zjadam mszyce – szkodniki roślin.



Jestem **stonik żółtodziowiec**. To ja wygryzam dziurki w żółtodiach, żeby złożyć tam jaja.



Jestem największym chrząszczem w Polsce. Nazywają mnie **jelonek rogacz**, bo mam żuwaczki podobne do rogów jelenia. Walczę nimi z innymi samcami.



COŚ CIEKAWEGO

Patyczaki to owady przypominające gałązki. Na wolności żyją w Azji i Australii. Patyczaki rogate można hodować. Wystarczy zapewnić im terrarium z warstwą torfu, patykami i lampą. Pożywienie tych owadów to zielone liście lub sałata.



4. Po czym rozpoznasz chrząszcza? Jak myślisz, do czego służą mu żuwaczki, a do czego służy pancerz?
5. Wybierz jednego z zaprezentowanych chrząszczy i o nim opowiedz.

4. Jak wyhodować palmę w doniczce?

ci Ci

ci Ci



ciocia



cio cia



ci o cia



Maciek



ciąć ciasny ciało ciele ciarki
bracia ciupaga cierpliwy

Maciek lubi daktyle. Te słodkie
owoce mają w środku pestkę.
U cioci chłopiec ogląda
wyhodowaną palmę daktylową.

1. Powiedz, jakie rośliny hoduje w domu ciocia Maćka.
2. Opowiedz o roślinach, które rosną w twoim domu lub ogrodzie. Jak trzeba o nie dbać?
3. Na podstawie tekstu i ilustracji opowiedz, jak można wyhodować palmę daktylową. Załóżcie taką hodowlę w klasie.



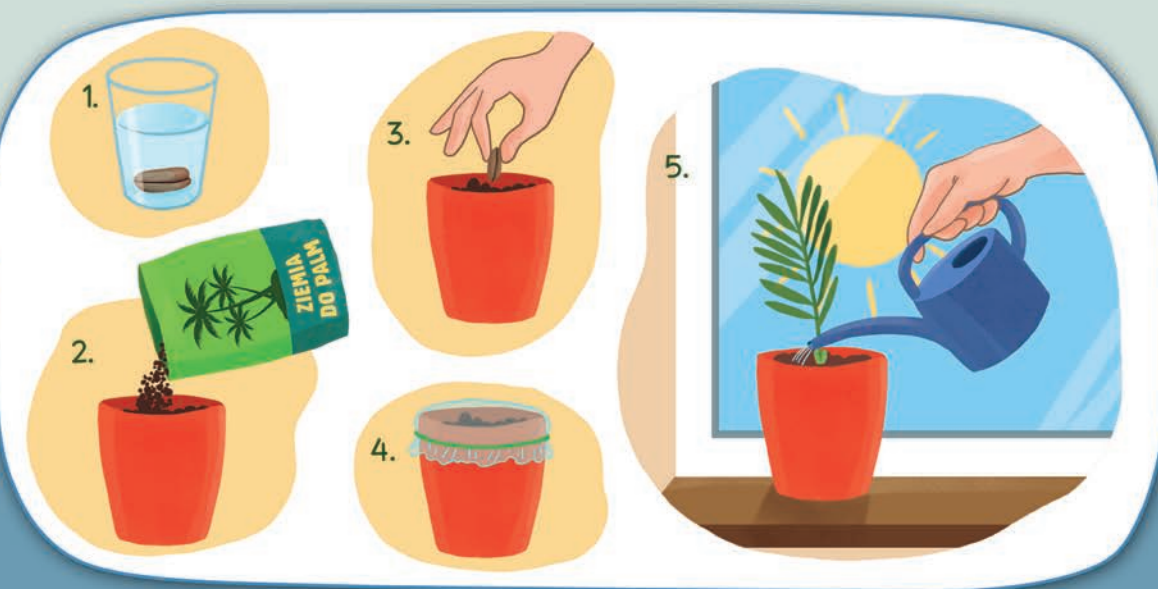
ciastka



bocian



kapcie



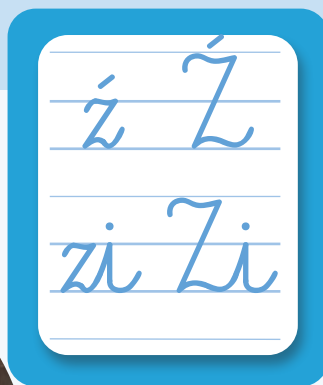
Ciocia Maćka hoduje w domu egzotyczne rośliny. Ma drzewko pomarańczowe, cytrynowe i dużo kaktusów. Z pestki daktyla ciocia wyhodowała drzewko. Przez dwa dni moczyła pestkę w ciepłej wodzie. Później włożyła pestkę do specjalnej ziemi dla palm. Przykryła doniczkę folią, postawiła na słonecznym parapecie i podlewała. Palma daktylowa wymaga ciepła i wilgoci.



4. Wykorzystaj różne materiały i stwórz swój egzotyczny kwiat. Opowiedz o nim koleżankom i kolegom. Gdzie można go spotkać? Czy ma on jakieś szczególne właściwości?



W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Czy z koniem
można
nawiązać
więź?



2.

Kiedy rodzą
się źrebaki?



3.

Jak nazywają się
młode
zwierzęta?

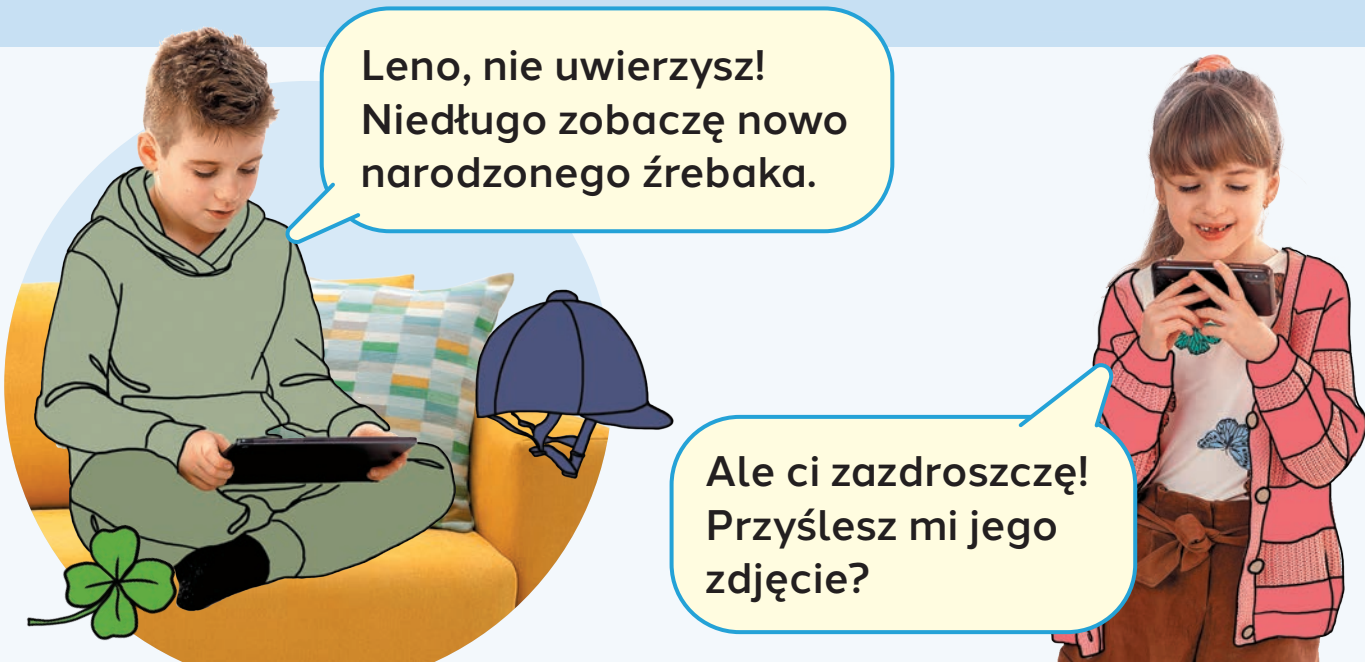


4.

Czy koń je
musli na
śniadanie?



1. Jak myślisz, kiedy rodzi się najczęściej młodych zwierząt? Dlaczego?
2. Czy miałaś / miałeś kiedyś kontakt z prawdziwymi końmi? Gdzie to było?
3. Dowiedz się, co to jest **hipoterapia**.



Juliusz Kossak „Stadnina na łące”

4. Obejrzyj obraz. Jak ci się on podoba? Co jest na nim pokazane?
5. Zamknij oczy i wyobraź sobie konie pasące się na łące. Jak one wyglądają? Jak się zachowują? Wymyśl historijkę, w której występują te konie.



Melania Kapelusz

Aria z Bemolem

Maja trzy razy w tygodniu jeździła konno, zwykle na Arii. Aria była gniado umaszczona – brązoworuda z czarną grzywą i czarnym ogonem. Dziewczynka przychodziła do stajni co najmniej godzinę przed treningiem, aby ulubioną klacz dokładnie wyczyścić, wygłaskać i osiodłać. Również po jeździe poświęcała jej więcej czasu niż inne dzieci pozostałym koniom. I zawsze przynosiła Arii marchewki, jabłka lub buraki. Klacz z daleka rozpoznawała Maję i przybiegała, gdy dziewczynka szła po nią na pastwisko.

Aria była bardzo młoda i musiała się jeszcze wiele nauczyć. Robiła jednak szybkie postępy. Kiedy instruktorka powiedziała, że Maja może startować na Arii w czerwcowych zawodach, dziewczynka była zachwycona. Opowiedziała o tym w klasie, a dzieci obiecały, że będą trzymać kciuki za jej wygraną.

Jakiś czas potem Maja przyszła do szkoły bardzo smutna.

- Aria okulała – powiedziała do Joasi.
- Ojej! I nie weźmiesz udziału w zawodach?
- Wezmę. – Maja wzruszyła ramionami. – Na Bemolu.
- Nie cieszysz się, bo nie jest dobry?
- Bemol jest świetny. To koń profesor.
- Koń profesor? – zdziwiła się Joasia.
- Tak się mówi – tłumaczyła Maja. – Jest już starszy i wszystko potrafi.

Wygrał wiele konkursów. Ale szkoda mi Arii.

Kontuzja nie była poważna. Minęło kilka miesięcy i klacz wróciła do treningów. Jednak do zawodów pozostały tylko cztery tygodnie. Podczas ćwiczeń Aria lubiła się rozpędzać. Robiła się wtedy nieuważna i zrzucała przeszkody.

– Maju – powiedziała instruktorka. – Wiesz, że możesz wystartować na Bemolu. On na pewno przejedzie czysto cały parkur*. Niewykluczone, że wygracie.

1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: Jak nazywała się ulubiona klacz Mai? Jak Maja o nią dbała? W jakich zawodach dziewczynka chciała wziąć udział?
2. Co stało się Arii? Dlaczego Maja zastanawiała się, czy wystartować w zawodach z Arią?
3. Dowiedz się, jak nazywa się zawodnik w wyścigach konnych. Jakie są elementy jego stroju?



- Lubię Bemola – odparła dziewczynka. – Ale uwielbiam Arię.
- Rozumiem. Jednak jeśli pojedziesz na Arii, zdecydowanie większe szanse na zwycięstwo będzie miała Dorota ze Stajni na Zielonej. Zastanów się. Maja poszła do boksu, w którym stała jej ukochana klacz.
- Co ja mam zrobić, koniku? – powiedziała. – Tak bardzo chciałabym cię zabrać na zawody, lecz ty pewnie strącisz jakąś przeszkodę. Jesteś już zdrowa, ale przez tę kontuzję nie miałyśmy czasu razem trenować. Wiem, że to nie twoja wina. Ale marzę o tym, aby wygrać.

* parkur – plac, na którym odbywają się konkurencje jeździeckie

4. Z którym koniem powinna wystartować w zawodach Maja: z Arią czy z Bemolem? Zastanówcie się w grupach i przedstawcie propozycje dalszego ciągu opowiadania.
5. Posłuchaj dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 125. Jakie konsekwencje miała każda z decyzji podjętych przez Maję?

2. Kiedy rodzą się źrebaki?

ź ź

ź ź



źrebak

źre bak

ź r e b a k



źle weź późno groźba żrenica

Rok temu Ignacy, kolega
Tymka, dostał źrebaka. Nazwał
go Piorun. To wesoty konik.
Ignacy pomaga w opiece
nad nim. Karمی go i poi.

1. Jakich nowych wiadomości dostarczyły ci przeczytane teksty?
2. Opowiedz, co widzisz na ilustracji. Jak wygląda stajnia?
3. Co to znaczy ożrebić się? Jakie zwierzęta mogą się ożrebić?



źródło



woźny



gałąź



Ostatnio w gospodarstwie taty Ignacego urodził się źrebak. Wszyscy czekali na to prawie rok. Chłopiec zadzwonił do Tymka z tą radosną nowiną. Piorun będzie miał teraz towarzysza do zabaw na łące.

Klaczę źrebią się zwykle wiosną, kiedy robi się ciepło. Najczęściej klacz rodzi jedno źrebię. Źrebięta to nie tylko konie. Nazywa się tak również małe osły i zebry.



4. Wymyśl pięć pytań, na które odpowiedź brzmi: **koń**.



5. Na kartce z bloku narysuj źrebaka. Dorysuj, co może znajdować się wokół niego. Gdy skończycie swoje prace, opowiedzcie sobie nawzajem o swoich źrebakach.

3. Jak nazywają się młode zwierzęta?

Radostaw Ragan

Przedszkole pani gęsi

W pięknej zagrodzie, tuż przy stodole
Gąska prowadzi wiejskie przedszkole.
„Trwają zapisy, drogie zwierzęta!
Niech każdy rodzic dziś zapamięta.
Mamy już dzieci gromadkę liczną,
Wesołą, zdrową, skoczną i śliczną.
Tylko kilkoro z nich wam wyliczę:
Jest z nami koźlę, pisklę indycze,
Żrebię i szczenię, kocię i cielę.
I doczłapało kurczę w niedzielę”.

„Zobacz, mamusiu, ach, jak tu ładnie!
Zapisz mnie, proszę!” – powiada jagnię.
„Widzę w przedszkolu kuzynkę Zosię.
Zapisz mnie, tato!” – tak prosi prosię.
Biegnie po chwili do swej kuzynki
I razem skaczą z drewnianej skrzynki.
Perliczka śpiewa, cielę rysuje,
Dzieci się bawią, a gęś pilnuje.
Wesołe nuty lecą nad polem.
Takie to mamy wiejskie przedszkole.



1. Posłuchaj wiersza i powiedz, co cię w nim rozbawiło.
2. Jak wygląda przedszkole pani gęsi? Wymień zwierzęta, które się do niego zapisały.
3. Powiedz, jaką literą kończą się nazwy młodych zwierząt. Jakich innych form tych wyrazów można użyć do nazwania tych zwierząt?



Zwierzęta hodowlane i ich młode



klacz, ogier, źrebię



krowa, byk, cielę



kura, kogut, kurczęta



maciora, knur, prosię

Zwierzętom hodowlanym należy zapewnić: wartościową karmę, stały dostęp do wody, czyste i widne pomieszczenie, które uchroni je przed mrozem, upałem, deszczem i śniegiem, możliwość swobodnego poruszania się. Te warunki muszą być bezpieczne dla zdrowia i życia zwierząt. Zadbane zwierzęta są spokojniejsze i zdrowsze!

1. Posłuchaj opowiadania ze strony 128. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Jak nazywają się członkowie rodzin zwierząt pokazanych na zdjęciach?
3. Jak należy się opiekować zwierzętami hodowlanymi? Dlaczego?
4. Pamiętaj, że każde udomowione zwierzę jest od ciebie zależne. Dbaj o nie odpowiednio.



4. Czy koń je musli na śniadanie?

zi Zi

zi Zi



ziarno

z i a r n o

z i a r n o



Zuzia



wziąć ziółta buzia wiezie
zielony łazienka ziemniaki
Od rana jest ziąb. Zuzia się
jednak nie martwi. Zawiezie
do stadniny ziarno dla koni.
Nakarmi sianem źrebaki.

1. Opowiedz, w czym jest dobra Zuzia. Co lubi robić?
2. Dowiedz się, na kogo mówi się **amazonka**. Czy ten wyraz ma tylko jedno znaczenie?
3. Z czego jest zrobione musli dla konia? Dlaczego konie powinny jeść musli?



ziemia



poziomka



bazie



Zuzia to mała amazonka. Świetnie jeździ w siodle. W stadninie uczy się sztuki jeździeckiej i dba o konie. Zuzia bardzo lubi musli z płatkami owsianymi i orzechami. Konie także chętnie jedzą musli. Jednak skład musli dla konia jest inny. Są w nim ziarna różnych zbóż, marchew i owoce. Konie karmione musli są zdrowe, mają lśniąca sierść, dobrze rozwinięte mięśnie i mocne kopyta.

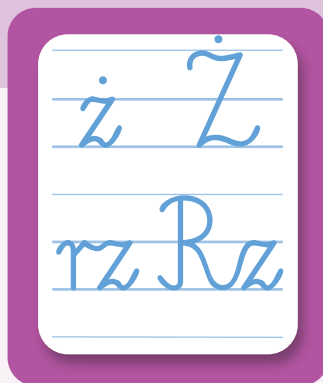
4. Czy byłeś / byłaś w stadninie koni lub jeździsz konno? Opowiedz o swoich doświadczeniach.



5. Wykonaj konia z rolki po papierze toaletowym. Wytnij z kolorowego papieru głowę konia i nogi. Z włóczki zrób grzywę i ogon. Przyklej wszystko do rolki będącej tułowiem konia.

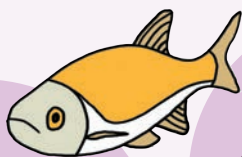
NAD RZEKĄ

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Jakie pomysły mają ryby, żaby i raki?



2.

Czy żaby są pożyteczne?



3.

Co można robić nad rzeką?



4.

Jak przejść przez rzekę?



Most Golden Gate w San Francisco (czytaj: golden gejt w san fransisko)



Most Tower Bridge (czytaj: tałér bridż) w Londynie



1. Wymień nazwy znanych ci rzek w Polsce lub na świecie.

2. Zastanówcie się wspólnie, czym rzeka różni się od morza.

3. Obejrzyj zdjęcia mostów. Który z nich podoba ci się najbardziej? Dlaczego?



**Most Świętokrzyski
w Warszawie**

Czy wiesz, jaka
rzeka w Polsce
jest najdłuższa?

Oczywiście!
To Wisła!

4. Porozmawiajcie w parach o tym, dlaczego ludzie budują mosty.

-  5. Usiądź na dywanie i skrzyżuj nogi. Połóż dłonie na kolanach. Zachowuj się jak żaba, która siedzi nieruchomo i jest uważna – widzi, co dzieje się wokół, ale nie reaguje.

1. Jakie pomysły mają ryby, żaby i raki?

Jan Brzechwa

Ryby, żaby i raki

Ryby, żaby i raki
Raz wpadły na pomysł taki,
Żeby opuścić staw, sięść pod drzewem
I zacząć zarabiać śpiewem.
No, ale cóż, kiedy ryby
Śpiewały tylko na niby,
Żaby
Na aby-aby,
A rak
Byle jak.



Karp wydął żałośnie skrzele:
„Słuchajcie mnie, przyjaciele,
Mam sposób zupełnie prosty –
Zacznijmy budować mosty!”.
No, ale cóż, kiedy ryby
Budowały tylko na niby,
Żaby
Na aby-aby,
A rak
Byle jak.



Rak tedy rzecze: „Rodacy,
Musimy się wziąć do pracy,
Mam pomysł zupełnie nowy –
Zacznijmy kuć podkowy!”.
No, ale cóż, kiedy ryby
Kuły tylko na niby,
Żaby
Na aby-aby,
A rak
Byle jak.

1. Wysłuchaj wiersza. Na jakie pomysły wpadły ryby, żaby i raki? Czy je zrealizowały?
2. Jak zakończyło się opuszczenie przez zwierzęta stawu?
3. Zaproponujcie w grupach rady, jakich można by udzielić rybom, żabom i rakom.

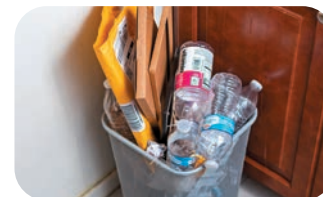
Odezwie się więc ropucha:
 „Straszna u nas posucha,
 Coś zrobimy, coś zaróbmy,
 Trochę żywności kupmy!
 Jest sposób, ja wam mówię,
 Zaczniemy szyć obuwie!”.
 No, ale cóż, kiedy ryby
 Szyły tylko na niby,
 Żaby
 Na aby-aby,
 A rak
 Byle jak.

Lin wreszcie tak powiada:
 „Czeka nas tu zagłada,
 Opuściliśmy staw przeciw prawu –
 Musimy wrócić do stawu”.
 I poszły. Lecz na ich szkodę
 Ludzie spuścili wodę.
 Ryby w płacz, reszta też, lecz czy łzami
 Zapełni się staw? Zważcie sami,
 Zwłaszcza że przecież ryby
 Płakały tylko na niby,
 Żaby
 Na aby-aby,
 A rak
 Byle jak.



CZAS NA PORADĘ

Zawsze wywiązuj się z podjętych zobowiązań. Inaczej z pewnością poniesiesz tego konsekwencje. Zachowuj się odpowiedzialnie i solidnie wypełniaj swoje zadania.



4. Jak rozumiesz stwierdzenie, że **trzeba być konsekwentnym w działaniu**? Co jest potrzebne do realizacji pomysłu? Porozmawiajcie o tym w klasie.
5. Konsekwencje jakich zachowań zostały pokazane na zdjęciach? Jakie obowiązki miały poszczególne osoby? Przedstawcie w klasie scenki, które pokażą te sytuacje.

2. Czy żaby są pożyteczne?

ż Ż

ż Ż



żaba

ża ba

ż a b a



Żaneta



nóż róža wieża żółty pejzaż
książka żonkil żarówka

Żaba żabie mówi żartem,
że jeź wozi żubra autem.
A żuk, który lubi kałuże,
ma też parasol w żółte róże.

1. Obejrzyj prezentację pokazaną na ilustracji. Powiedz, czego dowiedziałaś / dowiedziałeś się o żabach. Czy to pożyteczne zwierzęta?
2. Wymień kilka wyrazów z literą ż na początku, w środku lub na końcu.



żółw



strażak



wąż



Światowy Dzień Żaby obchodzimy 20 marca.

Tego dnia podczas zajęć uczniowie obejrzel na tablicy interaktywnej prezentację o różnych żabach.

Żanetę zdziwiło, że największa żaba świata, czyli goliat płochliwy, waży ponad trzy kilogramy. Grażynce spodobało się zdjęcie najmniejszej żaby świata. Elżbietę zaskoczyło to, że żaby należy chronić.

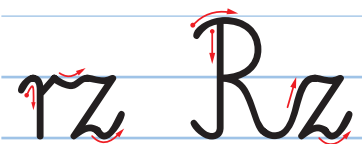
Żaby to pożyteczne zwierzęta. Zjadają różne owady.

 3. W parach ułóżcie zabawne rymowanki z literą ż. Zaprezentujcie je w klasie.

 4. Zaprojektuj i wykonaj plakat mówiący o tym, że żaby są pod ochroną.

3. Co można robić nad rzeką?

rz Rz



rzeka



rze ka



rz e k a



Jerzy



brzeg burza drzewo warzywa

Wiosną nad rzeką można obserwować, jak zmienia się przyroda. Można oddychać świeżym powietrzem i słuchać odgłosów rzeki.

1. Powiedz, jak można spędzać czas nad rzeką. Jak to się zmienia w różnych porach roku?
2. Czy przez miejscowość, w której mieszkasz, przepływa jakaś rzeka? Opowiedz, jak ona wygląda. Co można nad nią robić?



rzeźba



orzech



talerz



Jerzy mieszka w Gdańsku. Przez to miasto przepływa Motława. Ta rzeka wpada do Morza Bałtyckiego. Wzdłuż rzeki stoją zabytkowe kamienice i Żuraw. To najstarszy zachowany dźwig portowy w Europie.

Jerzy z rodziną lubią spacerować nad rzeką. Przyglądają się przepływającym jachtom i łodziom. Przechodzą obrotową kładkę dla pieszych na drugą stronę rzeki. Ta kładka wygląda jak wynurzająca się łódź podwodna.

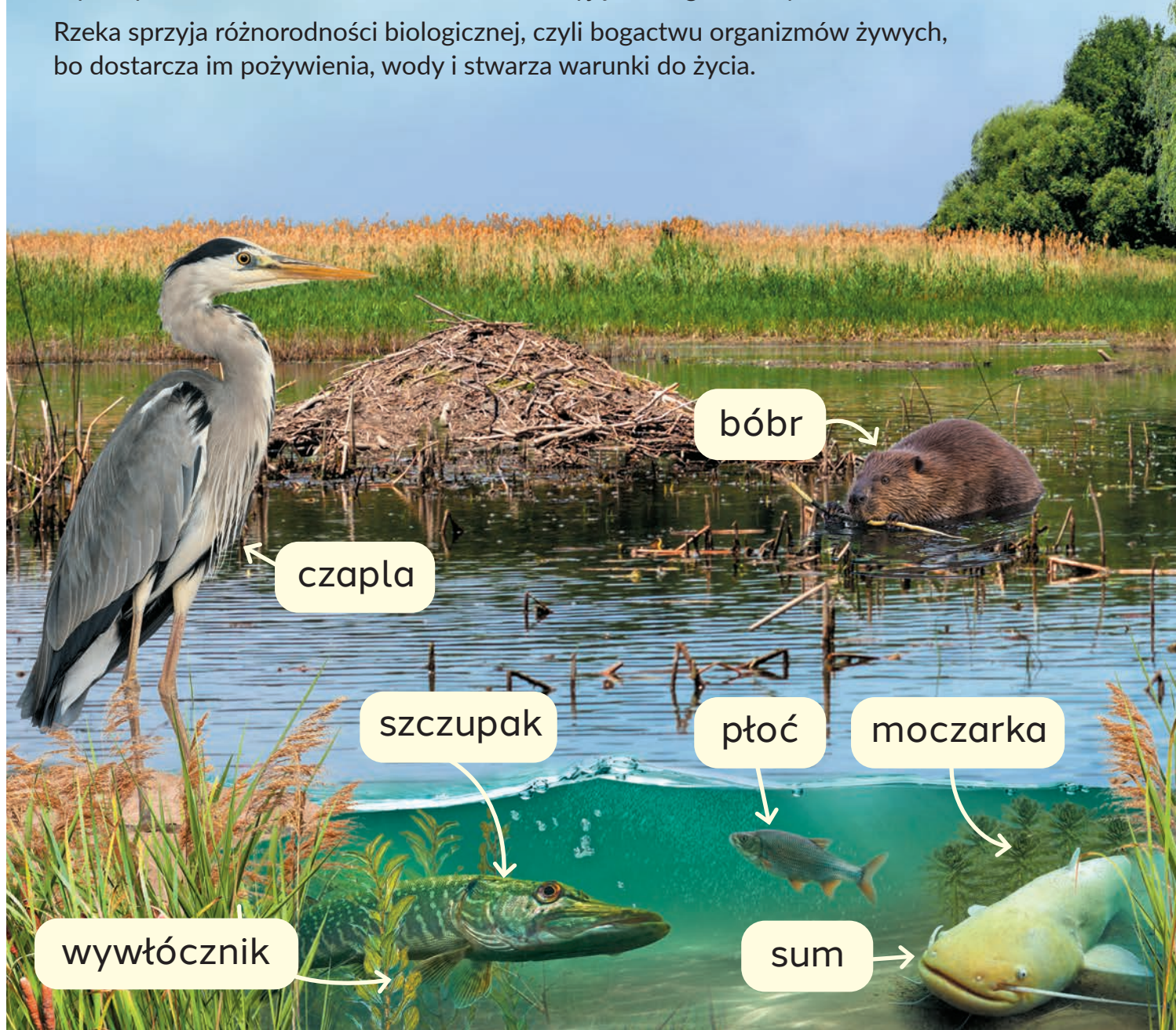
3. Znajdź w tekście na tej stronie wszystkie dwuznaki rz.
4. Ile brzegów ma rzeka? Czy zawsze ma ich tyle samo?



Rzeka

Rzeka to miejsce życia wielu roślin i zwierząt. Nad jej brzegiem rosną drzewa i gęste trzciny. Mieszkają tu takie ptaki, jak rybitwy czy czaple, a także żaby, ropuchy, żółwie błotne i zaskrońce. W rzece żyją różne gatunki ryb i roślin.

Rzeka sprzyja różnorodności biologicznej, czyli bogactwu organizmów żywych, bo dostarcza im pożywienia, wody i stwarza warunki do życia.



1. Posłuchaj opowiadania ze strony 129. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Wskaż na ilustracji zwierzęta oraz rośliny rzeczne i podaj ich nazwy.
3. Zastanówcie się, dlaczego nad rzeką i w rzece żyje tak dużo różnych organizmów.

Najdłuższą rzeką Polski jest **Wiśła**. Wypływa z gór i wpada do Morza Bałtyckiego. Inne duże rzeki płynące przez Polskę to **Odra**, **Warta**, **Bug**.

wierzba

topola

olsza

rybitwa

tama

wydry

trzciny



CZAS NA PORADĘ

Gdy jesteś nad rzeką, nie oddalaj się od dorosłych. Nie wchodź do wody bez ich pozwolenia. Woda, nawet przy brzegu, może być niebezpieczna!

4. Jakie są główne rzeki w Polsce? Poszukajcie ich razem na dużej mapie.

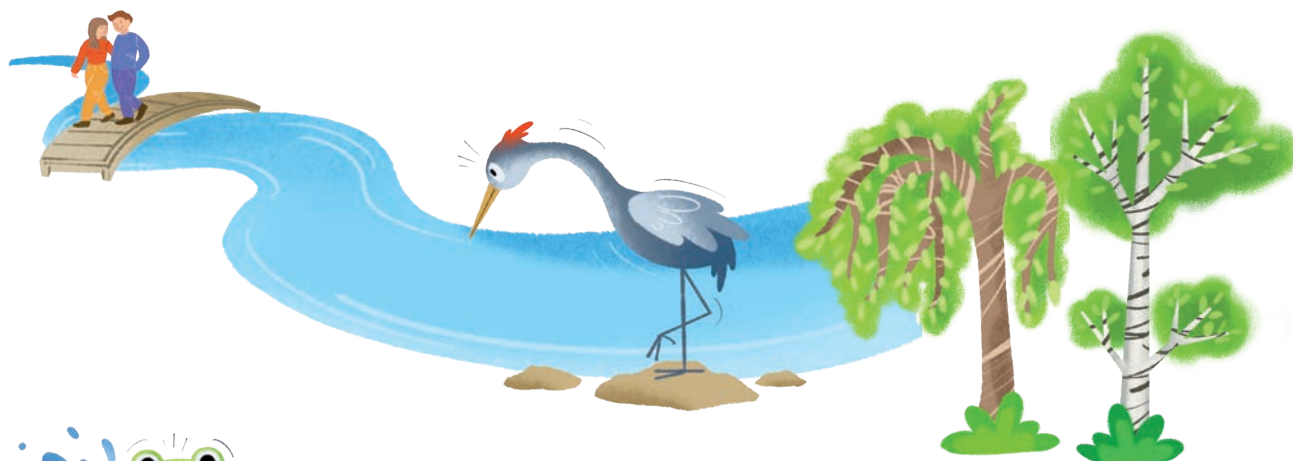


5. Nie niszcź żeremi i tam zrobionych przez bobry. Te zwierzęta są naszymi sprzymierzeńcami w walce z suszą.



Strażacy usuwają
korzenie drzew.

Bożena i Jerzy idą kładką przez rzekę.
Na brzegu rzeki stoi żuraw.



Tam rosną wierzba i brzoza.
Żaba wpadła do dużej kałuży.

Rz Ź

Tę samą głoskę możemy napisać za pomocą liter **ź**, **Ż** lub **rz**, **Rz**, na przykład:

żaba żuraw rzeka drzewo



1. Przeczytaj zdania. Policz, ile jest w nich wyrazów z **ź**, a ile – z **rz**.
2. Przepisz do zeszytu trzy wybrane wyrazy z **ź** oraz trzy wybrane wyrazy z **rz**.
3. Posłuchaj informacji w ramce. Zwróć uwagę na różny zapis tej samej głoski.

Niebezpieczeństwa i korzyści związane z rzeką



• silny nurt

Czasami rzeka ma **silny nurt** – wtedy woda płynie bardzo szybko. Gdy napotyka przeszkody, mogą tworzyć się **wiry**. Groźne są też **uskoki dna**, czyli nagłe głębokie doły.



• powódź

Zdarza się, że po długich i intensywnych deszczach woda w rzece występuje z brzegów. Przychodzi **powódź**, która zalewa pola i całe miejscowości.



• młyn wodny

Siłę wody płynącej w rzece można wykorzystać. Dawniej nad rzekami budowano **młyny**. Woda obracała wielkie koła młyńskie, które miały ziarno na mękę.



• elektrownia wodna

Obecnie buduje się wielkie **tamy** i **elektrownie wodne**. W elektrowniach, dzięki turbinom poruszonym przez wodę, powstaje prąd elektryczny.

4. Wyjaśnij, dlaczego rzeka może być groźna.
5. Jak ludzie wykorzystywali siłę rzeki dawniej, a jak się to robi dzisiaj?
6. Porozmawiajcie w klasie o bezpiecznym wypoczynku nad rzeką.

Strach ma wielkie oczy



1. O czym opowiada historyjka obrazkowa? Czego bał się chłopiec? Jak to się skończyło?
2. Czy chłopiec mógł obawiać się także negatywnej reakcji rówieśników? Dlaczego?
3. Porozmawiajcie w klasie o tym, z jakich powodów ludzie mogą odczuwać strach.
4. Co to znaczy, że **strach ma wielkie oczy**?
5. Przygotujcie w formie obrazków rady pod tytułem „Pogromcy strachu”.



Jak zrobić mostek?

Materiały: drewniane patyczki



miękki drucik



nożyczki



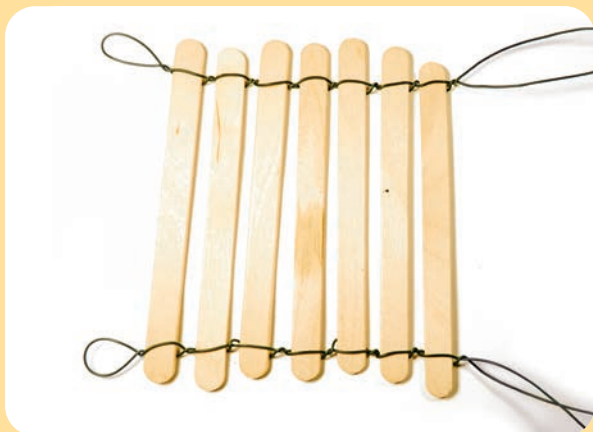
Wykonanie:



- 1.** Odetnij dwa kawałki drucika. Zegnij drucik w połowie i zrób w tym miejscu pętelkę.



- 2.** Wsuń patyczek poniżej pętelki między dwa druciki i je spleć.



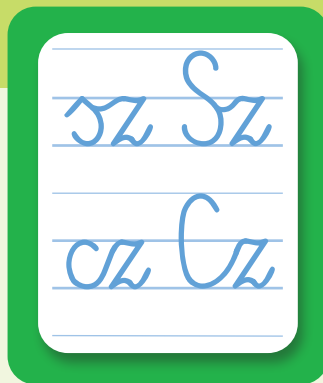
- 3.** W ten sposób dokładaj kolejne patyczki, aż otrzymasz mostek. Tak samo opleć drucikiem każdy patyczek na drugim końcu.



- 4.** Twój mostek jest gotowy! Można go zawiesić na pozostawionych na końcach pętelkach.

NADCHODZI WIOSNA

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



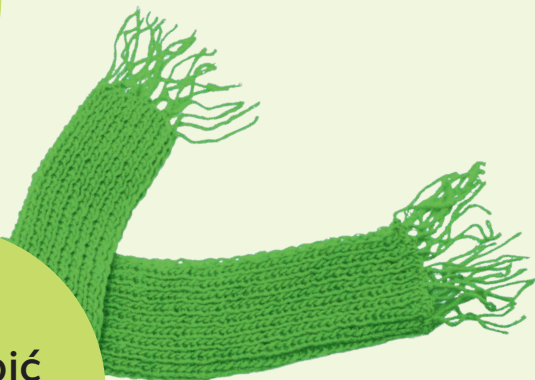
1.

Jak powitać wiosnę?



2.

Jak zrobić porządek w szafie?



3.

Co się zmienia na wiosnę?



4.

Dlaczego nosimy czapki?



1. Powiedz, jak zmienia się świat wiosną. Czy te zmiany widać tylko w przyrodzie wokół ciebie? Gdzie jeszcze?
2. Czy w twoim domu robi się wiosenne porządki? Dlaczego takie porządki robi się na wiosnę?



Gdy nadchodzi wiosna,
czuję radość i energię!

Bo wiosną cała
przyroda budzi się
do życia.

3. Dokąd warto się wybrać na wiosenny rodzinny spacer? Dlaczego właśnie w to miejsce?

 4. Zamknij oczy. Posłuchaj utworu Antonia Vivaldiego „Wiosna” z cyklu „Cztery pory roku”. W jaki nastrój wprowadziła cię ta muzyka?

1. Jak powitać wiosnę?

Władysław Broniewski

Pierwiosnek

Jeszcze w polu tyle śniegu,
jeszcze strumyk lodem ścięty,
a pierwiosnek już na brzegu
wyrósł śliczny, uśmiechnięty.

Witaj, witaj, kwiatku biały,
główkę jasną zwróć do słońka,
już bociany przyleciały,
w niebie słysząc śpiew skowronka.

Stare wierzby nachyliły
miękkie baze ponad kwiatkiem:
„Gdzie jest wiosna? Powiedz, miły,
czyś nie widział jej przypadkiem?”.

Lecz on widać milczeć wołał.
O czym myślał – któż to zgadnie?
Spojrzał w niebo, spojrzał w pola,
szepnął cicho: „Jak tu ładnie...”.



1. Posłuchaj wiersza. Kto jest jego bohaterem?



2. Wymieńcie się w parach pomysłami, o czym mógł myśleć pierwiosnek.



3. Wykonaj na kartce z bloku ilustrację pasującą do treści wiersza. Opowiedz o niej.



COŚ CIEKAWEGO

Powitanie wiosny na świecie

W **Polsce** pierwszego dnia wiosny na pożegnanie zimy tradycyjnie palono słomiane kukły, zwane **marzannami**, i wrzucano je do rzek. Obecnie odchodzi się od tego zwyczaju w trosce o środowisko.



W **Japonii** podczas powitania wiosny, znanego pod nazwą **Hanami**, podziwia się kwitnące kwiaty wiśni. Organizuje się wtedy pikniki pod drzewami wiśni.



W **Tajlandii** przyjście wiosny zbiega się z **Songkran**, czyli Nowym Rokiem. Odbywa się wówczas wielki festiwal wody, przypominający trochę polski śmigus-dyngus.



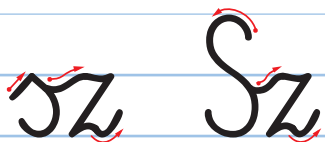
W **Kanadzie** na święto wiosny urządza się w maju największy na świecie **festiwal tulipanów**, na którym są prezentowane miliony kwiatów.



4. Czy lubisz wiosnę? Jaka pora roku jest twoją ulubioną? Dlaczego?
5. Zastanówcie się wspólnie, czy znacie jakieś wiosenne tradycje obchodzone w Polsce.
6. Jak wygląda powitanie wiosny w innych krajach na świecie?

2. Jak zrobić porządek w szafie?

sz Sz



szafa

sza fa

sz a f a



Szymon



mysz kasza puszka szaszyk

Mama ma szafę pełną ubrań.
Są w niej spodnie, apaszki,
szaliki i mnóstwo koszul.
Są też sukienki oraz kilka
par szpilek. Co za szyk!

1. Obejrzyj ilustrację. Czy szafa Szymona zawsze wyglądała tak jak teraz? Uzasadnij swoją odpowiedź.
2. Jakie ubrania są w szafie mamy Szymona, a jakie – w szafie chłopca?



szalik



koszula



kosz



Rodzina Szymona wybiera się na urodziny babci. Szymon stoi w odświeżonej koszuli i nowych spodniach, ale boso. Nie może znaleźć skarpet do pary. W szafie ma bałagan. Wszystkie ubrania są wymieszane.

Następnego dnia tata pokazuje Szymkowi, jak zrobić porządek w szafie. Skarpetki trzeba schować parami do szuflady. Na półkach należy ułożyć swetry, spodnie i koszulki. Koszule i bluzy można zawiesić na wieszakach.

3. Jak wygląda twoja szafa? Czy potrafisz dać dobre rady koleżankom i kolegom, co robić, żeby w szafie zawsze był porządek?

 4. Podzielcie się na grupy. Postarajcie się w ciągu pięciu minut wymyślić i zapamiętać lub napisać jak najwięcej wyrazów z dwuznakiem **sz**.



sł. i muz. Malina Sarnowska

Wiosna, wiosenka

1. Wychodzi spod śniegu
sto par przebiśniegów
i pąki pękają na klonie.
Już pierwsza jaskółka
nad bzem kręci kółka,
bo muchę chce pierwszą dogonić.

Ref.: Wiosna, wiosenka,
to o niej ta piosenka.
Wiosna zielona
przyjdzie niedługo do nas.

Wiosna, wiosenka,
to o niej ta piosenka.
Wiosna zielona
przyjdzie niedługo do nas.

2. Wyciągnę dziś grabie
i liście zgrabie –
już czas na wiosenne porządki.
W mieszkaniu, w ogrodzie
przy ładnej pogodzie
odkurzę i półki, i grządki.

Ref.: Wiosna, wiosenka...



1. Śpiewaj piosenkę razem z nagraniem, spacerując po klasie. Idź w taki sposób, żeby przy słowach **wiosna zielona** dotknąć czegoś zielonego.
2. Podczas słuchania pierwszej zwrotki piosenki rysuj na kartce kółka w rytmie muzyki. Przy drugiej zwrotce kreśl rytmicznie kreski w jednym kierunku, tak jak grabi się liście.
3. Spróbuj naśladować głosem dźwięki wydawane przez ptaki przylatujące na wiosnę.

3. Co się zmienia na wiosnę?

Jan Brzechwa

Wiosenne porządki

Wiosna w kwietniu zbudziła się z rana,
Wyszła wprowadzić troszeczkę zaspą,
Lecz zajrzała we wszystkie zakątki:
– Zaczynamy wiosenne porządki.

Skoczył wietrzyk zamaszyście,
Poodkurzał mchy i liście.
Z bocznych drózek, z polnych ścieżek
Powymiatał brudny śnieżek.

Krasnoludki wiadra niosą,
Myją ziemię ranną rosą.
Chmury, płynąc po błękiecie,
Urządziły wielkie mycie,
A obłoki miękką szmatką
Polerują słońce gładko,
Aż się dziwią wszystkie dzieci,
Że tak w niebie ładnie świeci.
Bocian w górę poszybował,
Tęczę barwnie wymalował,
A żurawie i skowronki
Posypały kwieciami łąki,
Posypały klomby, grządki
I skończyły się porządki.



1. Posłuchaj wiersza i powiedz, kiedy obudziła się wiosna i co ogłosiła. Co robili bohaterowie wiersza?
2. Czy coś cię w tym wierszu zdziwiło lub zaskoczyło? Dlaczego?
3. Wyobraź sobie, że prowadzisz sklep z narzędziami do wiosennych porządków. Wymyśl jego nazwę i zaprojektuj logo, czyli symbol pasujący do tego sklepu.



Zwiastuny wiosny

Nadchodząca wiosna jest wszędzie obecna. Dłużej świeci słońce. Rozkwitają kwiaty. Przylatują pierwsze ptaki. Ze snu budzą się borsuki, niedźwiedzie, żaby, ślimaki. Pojawiają się owady. Wszystkie zwierzęta ożywają się i chcą mieć młode. Powietrze jest cieplejsze, wilgotniejsze i ma wiosenny zapach.

Las

Dziki gęsi, podobnie jak żurawie i kaczki, lecą kluczem w kształcie litery **V**.



Śnieżyczka przebiśnieg ma zwisające białe kwiaty.

Kwiaty **zawilca gajowego** zamykają się o zmroku i przed deszczem.



CZAS NA PORADĘ

Nie zrywaj wiosennych kwiatów! Wiele z nich jest pod ochroną. Niektóre mogą być trujące!

1. Posłuchaj opowiadania ze strony 130. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Jakie są zwiastuny wiosny? Co kojarzy ci się z wiosną?
3. Co obserwują Tymek z dziadkiem? Jakie kwiaty pojawiły się w lesie?



DAMY RADĘ SIĘ NAUCZYĆ

Łatwo zapamiętasz nazwę kwiatu **pierwiosnek**, jeśli wiesz, że zakwita on **pierwszy wiosną**, czyli to **pier-wiosn-ek**. Spróbuj w podobny sposób nauczyć się nazwy **przebiśnieg**.



Łąka

Skowronek
zwyyczajny śpiewa
od wschodu słońca
wysoko nad ziemią.



Najwcześniej
zakwitają
czereśnie i **śliwy**.



Na górskich polanach
rozciągają się fioletowe
dywany **krokusów**.



- 4 Co się dzieje wiosną na łące? Które drzewa zakwitają najwcześniej?
5. Wybierzcie się na spacer badawczy i powiedzcie, jak zareagowały na nadchodzącą wiosnę rośliny i zwierzęta.

4. Dlaczego nosimy czapki?

CZ Cz

Cz Cz



czapka

czap ka

cz a p k a
● ● ● ● ●



Czarek



mecz deszcz uczeń kaczk

Czarek czeka na wiosnę.
Schowa grubą czapkę do szafy.
W czwartek pójdą z mamą
po nową czapkę z daszkiem.
Czarek odlicza już dni.

1. Powiedz, jakie nakrycia głowy możemy nosić w różnych porach roku.
2. Dlaczego powinniśmy nosić czapki zarówno zimą, jak i latem?



czosnek



paczka



klucz



Jesienią i zimą czapki chronią przed wiatrem i mrozem. Latem zabezpieczają głowy przed słońcem. Daszek czapki chroni oczy przed światłem, a twarz – przed poparzeniem. Czapka może być też ozdobą.

Czarek marzy o nowej czapce z daszkiem do jazdy na deskorolce. Na manekinach w sklepie są czapki z daszkiem, z pomponami, z nadrukami. Jakaś pani ogląda czerwony kapelusz. Mężczyzna mierzy kaszkiet.

3. W jakich czapkach lubisz chodzić?

 4. Usiądźcie w kręgu i po kolei wymieniajcie słowa z głoską **cz**. Kto nie poda żadnego słowa lub powtórzy wcześniej podane słowo, siada w środku kręgu.

Tradycje wielkanocne w Polsce



palmy wielkanocne



wielkanocne pisanki



koszycek wielkanocny



lany poniedziałek

1. Porozmawiajcie o tradycjach wielkanocnych, które obchodzi się w Polsce. Które z nich są według was najciekawsze?
2. Dowiedz się, jakie potrawy pojawiają się na wielkanocnym stole.

Dorota Gellner

Pisanki

Patrzcie,
ile na stole pisanek!
Każda ma oczy malowane,
naklejane.
Każda ma uśmiech
kolorowy
i leży na stole grzecznie,
żeby się nie potłuc
przypadkiem
w dzień świąteczny.



Ale pamiętajcie!
Pisanki
nie są do jedzenia!
Z pisanek się wyklują
ŚWIĄTECZNE ŻYCZENIA.



COŚ CIEKAWEGO



pisanka



Wszystkie zdobione na Wielkanoc jajka nazywa się zazwyczaj **pisankami**. Jednak ta nazwa pochodzi od zapisywania wzorów na jajku specjalnym **pisakiem** zamoczonym w roztopionym wosku. Takie jajko następnie się barwi, a zastygły wosk topi się i znika w wysokiej temperaturze. W jego miejscach powstaje jasny wzór na ciemniejszym tle.



kraszanka



Inny sposób zdobienia jajek to **kraszenie**, czyli barwienie ich na jeden kolor z użyciem naturalnych barwników, takich jak cebula lub buraki. Tradycyjne **kraszanki** nie mają wzoru, ale czasami wydrapuje się wzór igłą lub nożykiem.

3. Posłuchaj wiersza lub go przeczytaj. Opowiedz, jak wyglądają pisanki z wiersza. Dlaczego nie są do jedzenia?
4. Czym różni się pisanka od kraszanki? Jakie znasz jeszcze inne sposoby ozdabiania jajek na Wielkanoc?

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

d/z Dz
d/z Dz

1.

Jaki może być teatr?



2.

Dlaczego w teatrze dzwoni dzwonek?



3.

Jak nauczyć się roli na pamięć?



4.

Jak w szkolnym przedstawieniu znalazł się dżem?



1. Czy byłeś / byłaś kiedyś w teatrze? O czym było przedstawienie? Kto w nim występował? Co najbardziej ci się podobało?



2. Spróbuj, tak jak aktor, przedstawić różne emocje. Wyobraź sobie, że czujesz radość, złość lub smutek. W jaki sposób możesz to pokazać?



To dlatego
wybraliśmy się
razem do teatru?

Leno, słyszałaś
o Międzynarodowym
Dniu Teatru? Obchodzi
się go w marcu.



Wykonajcie scenografię do spektaklu

1. Zapoznajcie się z tekstem inscenizacji teatralnej zamieszczonym na stronach 76-77.
2. Wykonajcie scenografię do przedstawienia, czyli przygotujcie odpowiednie dekoracje, kostiumy i rekwizyty.
3. Zaproście na swoje przedstawienie koleżanki i kolegów z innej klasy.

3. Odegraj wybraną przez siebie rolę. Możesz się zamienić, w kogo tylko zechcesz. Niech inni odgadną, kim jesteś.



4. Pokrywka garnka może być w przedstawieniu tarczą, tacą, nakryciem głowy, zegarem, oknem. Uruchoom wyobraźnię i powiedz, czym mogą być: laska, miska, chusta.

1. Jaki może być teatr?



COŚ CIEKAWEGO



27 marca obchodzimy **Międzynarodowy Dzień Teatru**.

Z tej okazji warto wybrać się do teatru lub obejrzeć jakąś inscenizację w internecie.

Współcześnie spektakle teatralne są bardzo różne. W **pantomimie** aktorzy niczego nie mówią, tylko używają min, gestów i mowy ciała. W **balecie** historia jest opowiadana przez taniec. **Musical** (czytaj: mjuzikal) łączy muzykę, śpiew, taniec i dialogi. Popularne są także **teatry uliczne**, czyli spektakle na ulicach, w parkach czy na placach miast.

Ania oglądała balet pod tytułem „Kopciuszek”. Podobały jej się piękne stroje tancerzy i dekoracje na scenie.



1. Jakimi wyróżniamy rodzaje przedstawień teatralnych? Jakimi znasz jeszcze inne widowiska?
2. Przeczytaj teksty. Do jakich teatrów wybrały się dzieci i jakie spektakle w nich zobaczyły?
3. Wymień rodzaje lalek teatralnych. Opowiedz, czym się one różnią.



Ulubionym teatrem Krzysia jest **teatr lalek**. Aktorzy poruszają lalkami i użyczają im swojego głosu.

lalki teatralne



pacynka



kukietka



marionetka

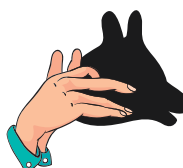


jawajka

Lan, która jest z Chin, lubi **teatr cieni**. W nim obserwuje się na ekranie cienie dekoracji, rekwizytów, lalek i aktorów.



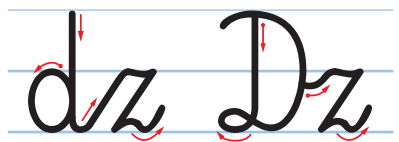
Teatr cieni można stworzyć samemu. Wystarczy lampka i odpowiednie układanie dłoni, które rzucają cień na ścianę.



4. Pobawcie się w klasie w teatr cieni. Możecie używać tylko dłoni lub wymyślić swoją opowieść do teatrzyku cieni i przygotować konturowe postacie, które w nim zagrają.
5. W słoneczny dzień pobiegaj za swoim cieniem. Opowiedz o swoich wrażeniach.

2. Dlaczego w teatrze dzwoni dzwonek?

dz Dz



dzwonek

dzwo nek

dz w o n e k



wiedza koledzy pieniądze

Uczniowie klasy 1a wybrali się do teatru. Widzowie czekają na dzwonek.

Są ciekawi gry aktorów, scenografii i rekwizytów.

1. Powiedz, dokąd wybrali się uczniowie klasy 1a. Jak ubrane były dzieci? Gdzie zostawiły kurtki? Czego były ciekawe?
2. Ile razy dzwoni dzwonek w teatrze? Co oznacza każdy kolejny dzwonek?



dzbanek



pędzel



widz



Wszyscy uczniowie ubrali się elegancko i przyszli do teatru punktualnie. Zostawili kurtki w szatni i zajęli miejsca na widowni. Scenę zasłaniała kurtyna.

Wtedy rozległ się pierwszy dzwonek. To znak, że przedstawienie niedługo się rozpocznie. Po drugim dzwonku na salę wchodzi ostatni widzowie. Po chwili słychać trzeci dzwonek. Po nim rozlega się gong. Kurtyna się podnosi i rozpoczyna się przedstawienie.

3. Znajdź w tekście na tej stronie i przeczytaj wszystkie wyrazy z dwuznakiem **dz**.
4. Podaj kilka innych wyrazów, w których dwuznak **dz** jest na początku, w środku lub na końcu.



Podczas wizyty w teatrze przestrzegajmy kilku zasad.

W teatrze **należy**:



pojawić się
w odświętnym
stroju



zostawić
kurtki
w szatni



podczas
spektaklu
zachować ciszę



nagrodzić
aktorów
oklaskami

W trakcie przedstawienia **nie wolno**:



używać
telefonu
komórkowego



nagrywać
spektaklu



rozmawiać



jeść
lub pić



Samodzielni

Osoby spóźniające się na przedstawienia teatralne przeszkadzają innym widzom i rozpraszają aktorów. Spóźnianie się jest niekulturalne i świadczy o braku szacunku do innych. Dlatego postaraj się być zawsze na czas!



1. Wskaż obrazki, na których są przedstawione właściwe zachowania w teatrze.
2. Porozmawiajcie w parach o tym, z jakich punktów powinien się składać „Kodeks właściwego zachowania w teatrze”.
3. Dlaczego bycie punktualnym jest ważne?



Rodzice Leny byli wczoraj w teatrze na przedstawieniu operowym o tytule „Carmen” (czytaj: karmen). Bardzo podobały im się dekoracje, ale największe wrażenie zrobiła na nich muzyka. Dzisiaj wyszukali nagranie tej melodii w internecie i słuchają go razem z Leną.

Malina Sarnowska

Teatr pełen muzyki

W teatrze muzycznym,
Gdy trwa przedstawienie,
To zamiast aktorów
Zobaczysz na scenie:
Czasami śpiewaków,
Czasami tancerzy.
Od sztuki rodzaju
Obsada zależy.
Więc taniec to balet,
A śpiew to opera.
I zawsze muzyka!
Jej pełen jest teatr.



Teatr Wielki – Opera Narodowa w Warszawie. Tu odbywają się przedstawienia operowe i baletowe.

Orkiestra to zazwyczaj duży zespół muzyków grających na różnych instrumentach.

Na przedstawieniach operowych i baletowych muzycy siedzą w zagłębieniu przed widownią, zwanym **kanalem**. W ten sposób nie zasłaniają tego, co dzieje się na scenie.



1. Posłuchaj nagrania muzyki z opery o tytule „Carmen”. Dobierz do tej muzyki po jednym z określeń: **wesoła** / **smutna**, **spokojna** / **energiczna**, **marszowa** / **usypiająca**.
2. Razem z koleżanką lub kolegą stwórz scenkę, w której przedstawisz, na czym polega opera lub balet. Nie używaj słów – śpiew lub taniec pokaż za pomocą ruchu.
3. Wyjaśnij własnymi słowami, czym jest **orkiestra** i jaką funkcję pełni w teatrze muzycznym.

3. Jak nauczyć się roli na pamięć?

Maciejka Mazan

Bardzo dziwne przedstawienie

NARRATOR

Był raz teatr, a w teatrze,
i to na największej scenie,
właśnie teraz się zaczyna
bardzo dziwne przedstawienie.

*Kurtyna się rozsuwa, ukazuje Las,
Króla, Królową, Marszałka i Dworzan.*

KRÓL

Jestem królem tej krainy –
(wskazuje niedbale ręką)
to królowa, to dworzenie –
i mam spotkać się z piratką
o północy na polanie.

KRÓLOWA

Tylko czy to ta polana?
Sprawdź na mapie, mój marszałku.
Bo jak nie ta, to możemy
tutaj stać do poniedziałku.

MARSZAŁEK

Ta piratka pisze jasno,
że zabłądzić nie da rady
(czyta wiadomość od Piratki):
„Duży, ciemny las liściasty,
tuż za zjazdem z autostrady”.

DWORZANIN

Proszę, oto las liściasty!

*(Dzieci przebrane za Las
podchodzą i się kłaniają).*

Zawsze szumi: „szu-szu, szu-szu”.

Niech królowa raczy sama
użyć najjaśniejszych uszu.

*Las szumi cicho. Królowa daje znak, żeby
zaszumiał głośniej. Las szumi głośniej –
królowa nadal nie słyszy. W końcu las
szumi, krzycząc.*

KRÓL

Pięknie szumi las liściasty!
(do widowni) Nie żałujmy mu oklasków!
My czekamy na piratkę
przy księżycu srebrnym blasku.

Inspicjent, stojący z boku sceny
i trzymający sznurek, na którym księżyc
ma wjechać na górę, zamyślił się i nie słyszy.*

KRÓL I KRÓLOWA (powtarzają głośniej)

Przy księżycu srebrnym blasku!
(*Inspicjent nadal nie słyszy.*)

KRÓL, KRÓLOWA, DWORZANIE ORAZ LAS

Przy księżycu srebrnym blasku!!!



* inspicjent – pracownik teatru zajmujący się techniczną stroną przedstawienia

1. Posłuchaj inscenizacji teatralnej. Powiedz, co jest jej głównym tematem.
2. Jakie postacie występują w inscenizacji? Ile ich jest? Podzielcie się na grupy i nauczcie się ról na pamięć. Sposoby na zapamiętanie tekstu znajdziecie na następnych stronach.

Przerażony Inspicjent wciąga księżyc na górę. Światło zmienia się na błękitne. Na scenę wkracza Piratka, która prowadzi ze sobą osobę przykrytą kocem.

PIRATKA

Oto jestem, drogi królu!
Widzę, że masz chyba stracha!
Wiesz, dlaczego cię wezwałam?
Patrz i płacz! A ha, ha, ha, ha!
(*Piratka zrywa koc i odsłania Królowną*).

Daj mi za nią pół królestwa!

MARSZAŁEK

Pół królestwa? No, na pewno!

KRÓLOWA

To królowna, moje dziecko!

ŚMIAŁEK (*wypada zza kulisy i woła*)

Uratuję cię, królowno!

NARRATOR

Tak by było, gdyby Śmiałek wypowiedział swój tekst śmiało. Ale Śmiałek tekst zapomniał, no i tak to wyglądało.

Śmiałek wraca za kulisy, aktorzy powtarzają kwestie od „Daj mi za nią pół królestwa”, po czym Śmiałek wpada na scenę i... milczy. Inspicjent podpowiada: „Uratuję cię, królowno”. Po chwili dołączają się do niego aktorzy.

ŚMIAŁEK (*woła wreszcie głośno*)

Uratuję cię, królowno!

Śmiałek wdaje się w pojedynek na miecze z Piratką, która ucieka.

NARRATOR

Mieli jeszcze wiele przygód,
ale tu się nie zmieściły.
Jeśli wam się podobało,
bijcie brawo z całej siły!

Wszyscy się kłaniają. Inspicjent puszcza sznurek i księżyc spada.



3. Przygotujcie wspólnie scenografię do przedstawienia. Możecie wykorzystać pomysły na dekoracje i stroje pokazane na zdjęciach.
4. Zaprezentujcie występy poszczególnych grup w klasie lub zaproszonym gościom.



DAMY RADĘ SIĘ NAUCZYĆ

Oto wskazówki, które pomogą ci w nauczaniu się na pamięć tekstu.

- Wybierz rolę, która najlepiej do ciebie pasuje. Jeśli polubisz swoją postać, to łatwiej nauczysz się jej tekstów na pamięć.
- Znajdź ciche miejsce, gdzie nic nie będzie cię rozpraszało.
- Przeczytaj uważnie każde słowo tekstu. Zrozum to, co mówi twoja postać. Pomyśl, co ona czuje.
- Przepisz tekst roli na kartkę.
- Ucz się tekstu, będąc w ruchu. Możesz na przykład chodzić wolno po pokoju.
- Powtarzaj tekst na głos przed lustrem.



1. W jaki sposób najłatwiej ci jest nauczyć się tekstu na pamięć? Jak oceniasz sposób przedstawiony w ramce? A może masz własną dobrą metodę?

2. Powiedz, kiedy i gdzie odbędą się spektakle zaprezentowane na plakatach.



3. Wykonajcie w grupach plakaty z zaproszeniem na wystawianą przez was inscenizację.



Badacze światła

Światło sprawia, że widzimy wszystko wokół siebie. Może być **naturalne** (na przykład światło słoneczne) lub **sztuczne**, czyli wytwarzane przez człowieka (na przykład światło lampy, latarki, świecy).



Co się stanie, kiedy światło latarki skierujemy na te przedmioty w ciemnym pomieszczeniu?



lustro



drewniana
szafka



folia
aluminiowa



dywan

Odpowiedz na pytanie wedle swoich przypuszczeń. Następnie wykonaj te czynności. Sprawdź, czy twoje przewidywania się potwierdziły. Jakie wnioski możesz wyciągnąć?

Światło latarki skierowane na lustro i folię aluminiową odbiło się i dlatego można je było zobaczyć na ścianie. Tak się nie stało w przypadku pozostałych przedmiotów. Światło odbija się od gładkich i lśniących powierzchni, a od chropowatych – nie.

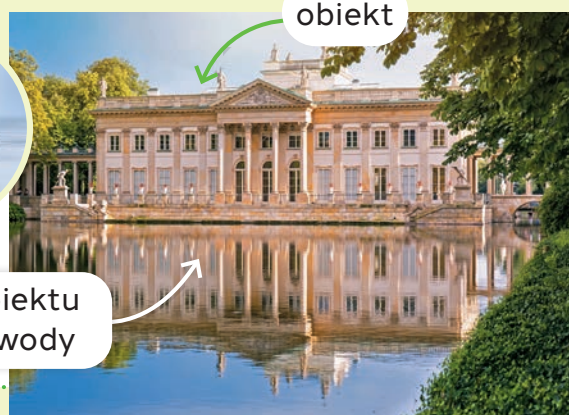


COŚ CIEKAWEGO

Światło odbite od gładkich i lśniących powierzchni, takich jak lustro, szkło, płytki z połyskiem, spokojna toń wody, tworzy obraz tego, co odbija.



odbicie obiektu
w lustrze wody



1. Do czego wykorzystujemy światło? Jakie mogą być źródła światła?
2. Zbadaj odbijanie się światła, puszczając lusterkiem „zajaczki” w słoneczny dzień. Możesz też rysować światłem latarki różne kształty na ścianie lub suficie.
3. Sprawdź w dowolnych źródłach wiedzy, co to jest **camera obscura** (czytaj: kamera obskura) i do czego służyła.

4. Jak w szkolnym przedstawieniu znalazł się dżem?

dż Dż

dż Dż



dżem

dżem

dż e m



Andżela



gadżet dżungla przejażdżka

Mama Andżeli robi pyszne dżemy. Andżela bardzo lubi dżem wiśniowy. Postanowiła wykorzystać go w scenariuszu szkolnego przedstawienia.

1. Co wymyśliła Andżela? Kto był głównym bohaterem jej przedstawienia?
2. Podaj kilka wyrazów z dwuznakiem dż.



dżinsy



drożdże



zjeżdżalnia



Przedstawienie detektywistyczne wymyślone przez Andżelę ma tytuł „Poszukiwanie zjadacza dżemu”.

Akcja rozgrywa się w domowej spiżarni. Mama chciała upiec na niedzielę ciasto z dżemem wiśniowym.

Ale dżem nagle zniknął. Podejrzanymi o kradzież dżemu byli: dżokej Walery, indyjski maharadża oraz dżin z lampy. Andżela zauważyła, że dżin ma kąciki ust ubrudzone dżemem. To on musiał zjeść dżem mamy!

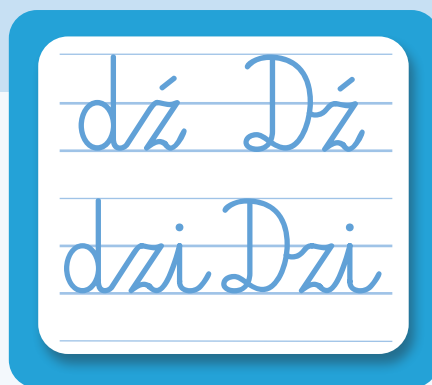
3. Opowiedz historię zaginięcia dżemu ze spiżarni. Jakie alibi, czyli usprawiedliwienie, mogli mieć dżokej i maharadża? Jak mógł się usprawiedliwiać dżin?



4. W ciągu dwóch minut wymyślcie w parach jak najwięcej zastosowań słoika po dżemie.

RÓŻNE ZAWODY

W tym tygodniu
odpowiemy na pytania:



1.

Czy każdy
zawód jest
potrzebny?

2.

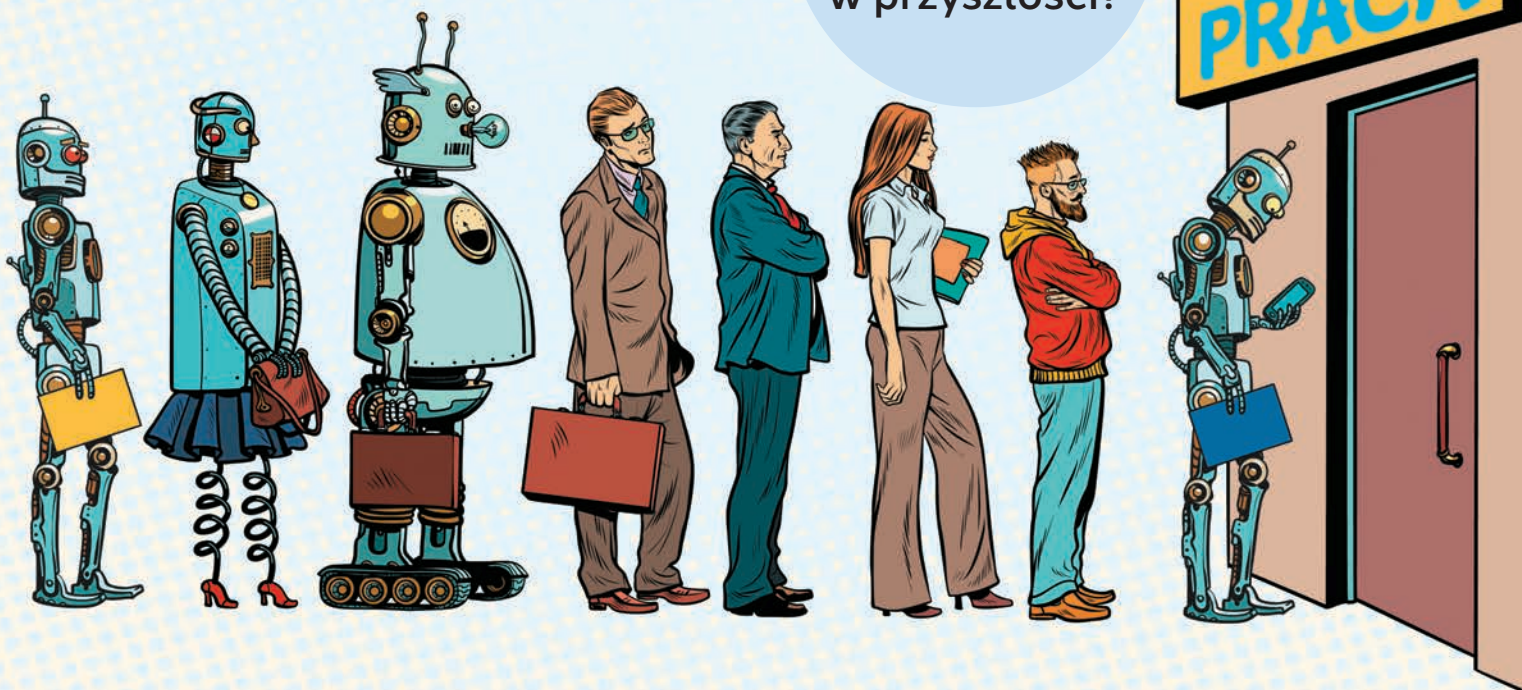
Jak dostać się
do kabiny
dźwigu?

3.

Po co są
służby
ratownicze?

4.

Jakie zawody
będą
w przyszłości?



1. Jakie zawody są według ciebie interesujące? Dlaczego?



2. Zastanówcie się wspólnie, dlaczego nie każdy może zostać lekarzem, pilotem lub nurkiem. Spróbujcie znaleźć uzasadnienie.



Leno, kim byś
chciała zostać,
gdy dorośniesz?

Chciałabym być
odkrywczynią
nowych planet.

3. Jakie prace są już wykonywane przez roboty? A co będą mogły robić roboty w przyszłości? Czy zupełnie zastąpią ludzi? Porozmawiajcie o tym w klasie.



4. Zamknij oczy i wsłuchaj się przez chwilę w dźwięki w sali lub z zewnątrz. Co słyszysz?

1. Czy każdy zawód jest potrzebny?



CZAS NA PORADĘ

Podczas nauki w szkole zwracaj uwagę na to, co cię naprawdę interesuje. Rozwijaj umiejętności związane ze swoimi zainteresowaniami. To pomoże ci w przyszłości w zdobyciu wymarzonego zawodu.



1. Obejrzyj ilustrację. Podaj nazwy zawodów przedstawionych na zdjęciach.
2. Jakie jeszcze inne zawody, z którymi spotykasz się na co dzień, mogłyby zostać pokazane w tym miasteczku? Opowiedz o nich.
3. Kim chcesz zostać w przyszłości? Dlaczego podoba ci się ten zawód?



4. Podzielcie się na grupy i porozmawiajcie o tym, czy każdy zawód jest potrzebny. Co mogłoby się stać, gdyby któregoś zawodu zabrakło?

5. Jak powinniśmy się odnosić do przedstawicieli różnych zawodów? Odegrajcie w klasie scenki, w których zaprezentujecie odpowiednie zachowania.

2. Jak dostać się do kabiny dźwigu?

dź Dź

dź Dź



dźwig

dźwig

dź w i g



łódź śledź żółdź krawędź

Tata Marty kiedyś chciał być operatorem dźwigu. Niestety, ma lęk wysokości. A kabina dźwigu jest bardzo wysoko. Został więc kierowcą wywrotki.

1. Czego dowiedziałas / dowiedziałeś się z tekstów o dźwigach pracujących na budowach?
2. Wymień inne prace, które są wykonywane na wysokości.
3. Podaj jak najwięcej wyrazów z dwuznakiem dź.



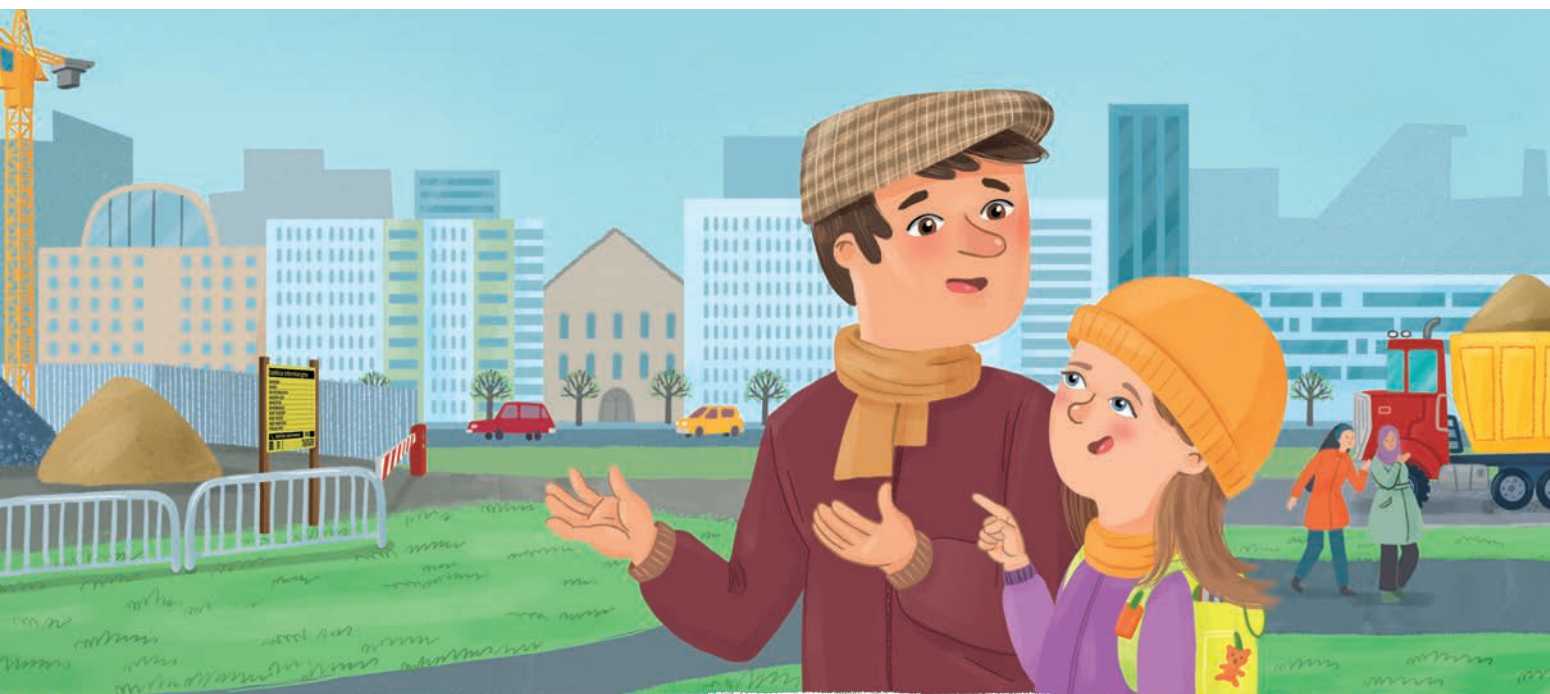
dźwięk



żdźbło



łabędź



W drodze do szkoły Marta z tatą przechodzą obok dużego placu budowy. Tu powstaje nowe osiedle.

Martę zainteresował ogromny dźwig. Jest on nazywany żurawiem. Bez niego budowa wieżowców byłaby niemożliwa. Jak wejść do kabiny żurawia? Tata mówi Marcie o specjalnych schodach. Na szczęście w nowoczesnych dźwigach są ruchome kabiny. Zjeżdżają na dół po operatora i wjeżdżają z nim na górę.



4. Wyobraź sobie, że jesteś architektem lub budowniczym. Zastanów się, czego brakuje w twojej okolicy. Narysuj projekt tego obiektu. Wykonaj model z kartonowego pudełka i innych dowolnych materiałów.

3. Po co są służby ratownicze?

Beata Lewandowska, Danuta Kręcis

Zapamiętaj te numery

Trzy numery zapamiętaj –
one bardzo ważne są.
Gdy wydarzy się coś złego,
bierz telefon, szybko dzwoń.



Kiedy będzie zagrożone
nasze życie albo zdrowie,
wstukaj **dziewięć dziewięć dziewięć**,
a przyjedzie pogotowie.



Numer **dziewięć dziewięć osiem**
połączeniem jest do straży.
Dzwoń odważnie i nie zwlekaj,
gdy się tylko pożar zdarzy.



A pod **dziewięć dziewięć siedem**
sprawnie się policję wzywa.
Gdzie wypadek albo kradzież,
wnet policjant tam przybywa.



112

Numer alarmowy 112 to system powiadamiania ratunkowego.
Operator odbierający telefon powiadamia odpowiednie służby.

1. Posłuchaj wiersza lub go przeczytaj. Wymień podane w nim nazwy służb ratowniczych.
2. Ułóż i powiedz zdania z nazwą każdej z tych służb ratowniczych.
3. Naucz się wiersza na pamięć. Pomoże ci on w zapamiętaniu numerów alarmowych.



Służby ratownicze

Służby ratownicze istnieją po to, żeby ratować nasze życie lub zdrowie. Są wyposażone w sprzęt do udzielania pierwszej pomocy. Kiedy ktoś zaginie w górach, na ratunek rusza mu GOPR (Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe). W wypadkach na wodzie pomaga WOPR (Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe). Na lądzie spieszą z pomocą: pogotowie ratunkowe, straż pożarna i policja.

Zespół pogotowia ratunkowego składa się z **ratowników medycznych**, a czasami także z lekarza. Czuwa nad pacjentem w czasie transportu do szpitala. Posługuje się sprzętem znajdującym się w karetce.



Strażak pracuje w terenie i w remizie. Zajmuje się gaszeniem pożarów, a także usuwaniem skutków wypadków drogowych lub klęsk żywiołowych. W mniejszych miejscowościach działa ochotnicza straż pożarna.

Policjant pracuje w terenie i w komendzie lub komisariacie. Zajmuje się pilnowaniem przestrzegania prawa, ściganiem przestępców i ochroną ludzi.



CZAS NA PORADĘ

Zapamiętaj, że **112** to numer alarmowy używany w całej Unii Europejskiej. Dzwon pod ten numer zawsze, gdy dzieje się coś niebezpiecznego, niezależnie od tego, która służba ratownicza jest potrzebna.

1. Jakie znasz zawody związane ze służbami ratowniczymi? Czym zajmują się te osoby?
2. Pod jaki numer trzeba zadzwonić, gdy jest pożar, włamanie lub kogoś poraził prąd? A pod jaki, gdy zdarzy się wypadek drogowy? Dlaczego?
3. Poćwiczcie w parach zgłaszanie zdarzenia po wybraniu numeru **112**.

4. Jakie zawody będą w przyszłości?

dzi Dzi

dzi Dzi



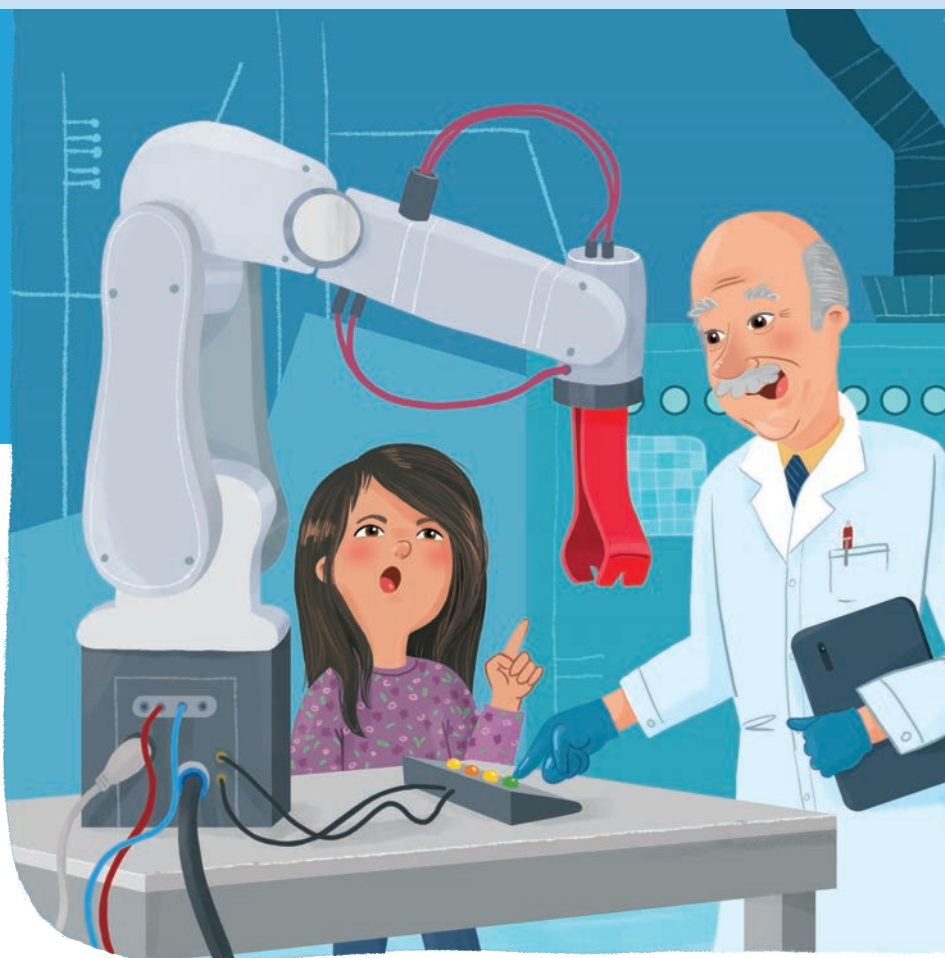
dziadek

dzia dek

dzi a d e k



Madzia



dziób dzień dziura dziennik

Tata Madzi jest inżynierem.
Buduje nowoczesne domy.
Mama dziewczynki jest
bibliotekarką. A dziadek
Madzi jest dziekanem.

1. Jakie zawody wykonują rodzice Madzi? Kim jest dziadek Madzi i co robi w pracy?
2. Zorganizujcie giełdę zawodów. Wymieńcie jak najwięcej zawodów, które znacie, i opowiedzcie, co o nich wiecie.



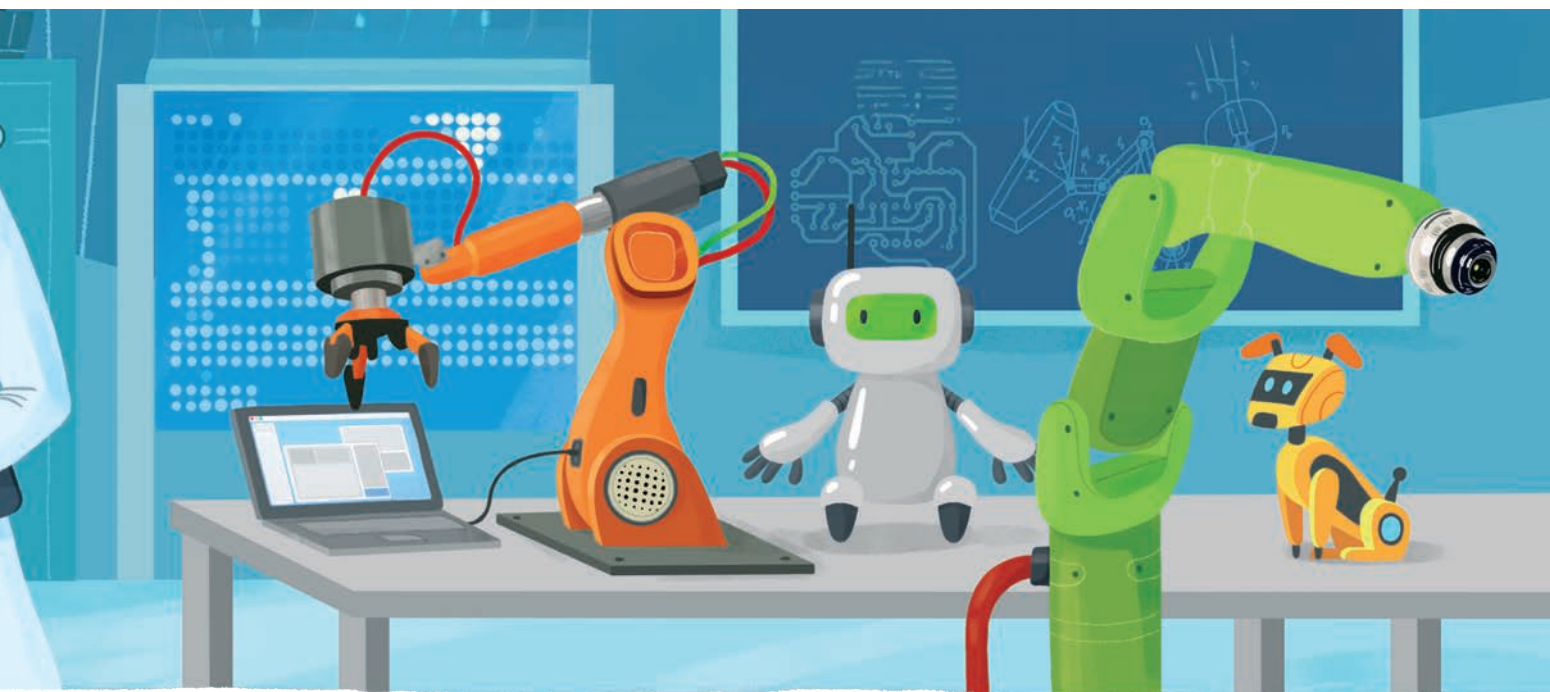
dzięciot



dziecko



łabędzie



Dziadek Madzi kieruje na uczelni wydziałem robotyki. Kontroluje działanie tego wydziału. Prowadzi też zajęcia ze studentami. Dzisiaj Madzia odwiedziła go w pracy.

Dziadek pokazał dziewczynce różne roboty. Takie roboty są potrzebne wszędzie: na budowie, w sklepie, w szpitalu. Coraz częściej zastępują pracę człowieka.

A co będą robić w przyszłości ludzie? Może sterować promami kosmicznymi lub zarządzać robotami?

3. Dowiedz się, jakie zawody można uznać za ginące. Dlaczego?



4. Zastanówcie się wspólnie, jakie nowe zawody będą mogli wykonywać ludzie w przyszłości. Wymyślcie nazwy tych zawodów. Opowiedzcie o nich. Narysujcie je na kartkach z bloku.

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

Jak opiekować się domowymi pupilami?



2.

Jakie przygody może mieć kot?



3.

Jakie zwierzęta mogą mieszkać z nami w domu?



4.

Co robią nasze zwierzęta, gdy nie ma nas w domu?



1. Czy masz w domu jakieś zwierzę? Jeśli tak, to opowiedz, jak ono wygląda i co robicie razem. Jeśli nie masz domowego pupila, to wyjaśnij dlaczego.
2. Jak rozumiesz powiedzenie: **żyć jak pies z kotem**?



Kadr z filmu „Sekretne życie zwierzków domowych”



Wiesz co, Tymku?
Fuks dziś znowu
narozrabiał.

Co tym razem
nabroił?



3. Obejrzyj kadr z filmu o zwierzkach. Czy znasz ten film? O czym on jest?
4. Pogłaszcz przez kilka minut swoje zwierzę. Jakie ma ono w dotyku pióra, sierść lub skórę? Jaki zapach ma to zwierzę? Co czujesz, gdy je dotykasz?

1. Jak opiekować się domowymi pupilami?



Samodzielni



Podejmij wyzwanie, żeby sumiennie opiekować się swoim zwierzęciem. Jeśli nie masz własnego pupila, to pomóż w opiece koleżance lub koledze. Na przykład wspólnie pójście na spacer z jej lub jego psem, nakarmcie rybki lub sprzątnijcie klatkę chomika.

Zaznacz na przygotowanej kartce lub w kalendarzu, kiedy udało ci się wykonać każde kolejne zadanie.



1. Obejrzyj zdjęcia i powiedz, w jaki sposób dzieci opiekują się swoimi zwierzętami.
2. O jakim zwierzęciu marzysz i jak należałoby się nim zajmować?
3. Porozmawiajcie w klasie, jak rozumiecie stwierdzenie: **zwierzę to nie zabawka**.
4. Podzielcie się na dwie grupy i przeprowadźcie debatę zwolenników i przeciwników posiadania zwierzęcia domowego.



sł. i muz. Malina Sarnowska

Domowe zwierzaki

1. Ten, kto cztery łapy ma
albo dziób i skrzydła dwa,
może w domu z tobą żyć,
przyjacielem twoim być.
Morska świnka, kot lub pies
domownikiem miłym jest,
co podejdzie, gdy dasz znak,
i poprosi cię – o tak.



2. Własny zwierzak – to jest to!
Choć futerko zdobi go,
choć nie mówi tak jak ty,
zawsze będzie wierny ci.
Każdy gryzoń, płaz czy gad
ma swój język, ma swój świat.
Ale kiedy nudzi się,
razem z tobą pobyc chce.

Ref.: Hau, hau, rzuć mi piłeczkę!
I pobaw ze mną się troszeczkę.
Chodźmy do parku albo nad rzeczkę,
lubie biegać tam.
Miau, miau, daj mi papierek.
Zamienię go w helikopterka.
Bo polowanie i koci berek
to gry, które znam.

Ref.: Hau, hau, rzuć mi piłeczkę!...



Ćwir!

Hau!

Miau!



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Zaśpiewaj zwrotki razem z nagraniem. W refrenie wybierz dla siebie rolę psa lub kota i wykonaj tylko odpowiedni fragment.
2. Jakie jeszcze dźwięki, oprócz **hau, hau** i **miau, miau**, wydają domowi pupile? Zaprezentujcie trzy dźwięki podczas przygrywki przed każdą zwrotką piosenki.
3. Pokaż, jak poruszają się pies albo kot, kiedy się skradają, biegną lub skaczą. Niech druga osoba zaakompaniuje ci do tych ruchów na wybranym instrumencie lub przedmiocie.

Joanna Kulmowa

Kiedy kot jest koci

Kot jest naj**bar**dziej koci,
kied**y** psoci.

I naj**bar**dziej koci jest kot,
kied**y** ma dos**yć** psot
i na pod**u**szce kłę**u**szkiem się kład**u**bie.

A może jest koci bardziej niż najbardziej,
kiedy w łuk się wygina i mruczy.

Kiedy łapką myje pyszczek i uszy.

Kiedy na widok wróbla oblizuje paszczę.

W ogóle najbardziej
bardziej niż najbardziej
kot zupełnie jest koci
zawsze.



1. Posłuchaj wiersza lub go przeczytaj. O czym on opowiada?
2. Jakie cechy kota zostały opisane w wierszu?
3. Zastanówcie się wspólnie, co znaczą słowa, że **kot jest koci**.



Jak zrobić kota z papierowego talerzyka?

Materiały: papierowy talerzyk



papier kolorowy



nożyczki



klej



Wykonanie:



1. Z papierowego talerzyka odetnij owalny fragment. Pozostała część będzie tułowiem kota.



2. Z odciętego fragmentu wytnij koło, które będzie głową kota, oraz uszy, wąsy i ogon.



3. Z papieru kolorowego wytnij oczy, źrenice i nos kota. Przyklej je do głowy razem z uszami i wąsami.



4. Przyklej do tułowia gotową głowę kota oraz jego ogon. Kot jest gotowy!

Jeśli chcesz wykonać czarnego kota, to postępuj podobnie, tylko wcześniej pomaluj talerzyk czarną farbą plakatową i pozostaw go do wyschnięcia.



Urszula Kamińska

Zagadki o zwierzętach



Aportuje patyk i łapę podaje.
Merda też ogonem
– takie ma zwyczaje.

Miauczy, prosząc o coś, mysz goni ochoczo.
Lubi spacerować księżycową nocą.

Ten ptak egzotyczny, ubarwiony ślicznie,
czasem jakieś słówka powtarza komicznie.

Ziarna i orzeszki ze smakiem zajada,
trochę ich w policzki na zapas odkłada.

Mały nos, a ogonek – jak kuleczka prawie.
Długie uszka nastawia i kica po trawie.

1. Przeczytaj zagadki. Podaj ich rozwiązania.
2. Odszukaj na ilustracji zwierzęta, których nazwy są rozwiązaniami zagadek.
3. Powiedz, o których pokazanych zwierzętach nie ma zagadek. Ułóżcie je w parach.





Zwierzęta domowe

Miło jest przebywać w domu ze zwierzętami, bawić się z nimi i je głaskać. Dają nam one dużo radości, a także pomagają w różnych sytuacjach. Same też okazują nam swoje zadowolenie, gdy zaspokajamy ich potrzeby, takie jak: woda, pożywienie, możliwość ruchu i czyste miejsce.

Mój pies bardzo lubi gotowane mięso z warzywami.



Mój kot najchętniej je ugotowane mięso z marchewką i jajkiem.



Moja papuga lubi kabaczki oraz mieszanki różnych ziaren.



Mój żółw uwielbia jeść cykorię, ale zdrowsze są dla niego rośliny polne.



COŚ CIEKAWEGO

Papugi i gwarki mają niezwykle zdolności językowe. Potrafią połączyć słowo z osobą, przedmiotem czy sytuacją, na przykład wypowiadają imię swojego opiekuna, gdy go zobaczą. Mogą się nauczyć słów **dzień dobry** i **do widzenia**. Naśladują dźwięki wydawane przez pojazdy służb ratowniczych.

1. Jakie zwierzęta mogą mieszkać z nami w domu? Czego można się od nich nauczyć?
2. Co jedzą zwierzęta domowe, o których mówią dzieci?
3. O czym jeszcze, poza świeżą wodą i odpowiednią karmą, należy pamiętać, jeśli ma się domowego pupila?

4. Co robią nasze zwierzęta, gdy nie ma nas w domu?

Natalia Usenko

Kefir i Spółka zoo

Wiecie, ludzie są dziwni. A koty mają głupie pomysły – możecie mi wierzyć, jestem psem i znam się na ludziach całkiem nieźle. Mam czterech własnych: mamę, tatę, Zośkę i Jurka. I kota Kefira, chociaż on tak naprawdę nie jest mój, ale też należy do naszego stada.

Wczoraj przyszedł do mnie wieczorem i mówi:

– Hej, Kufer, ty leniu, nie leż tak, tylko chodź! Mam dla ciebie robotę.

– Nie ma mowy! – warknąłem, bo kto to widział, żeby pies pracował dla kota!

– Chodź, chodź, opłaci ci się! – mruknął Kefir i poszedł do kuchni. A ja za nim. – Widzisz tę szparę obok rury? – Kefir kiwnął w stronę kaloryfera. – Tędy przychodzą w nocy myszy od sąsiadów. Ale mam za krótkie łapy, nie sięgnę.

Spojrzałem na kota. Jak się ma takie małe puchatki zamiast porządných łap, to nic dziwnego, że się nie sięga!

– No, piesiu... – zamruczał przymilnie Kefir. – Jak nie chcesz dla mnie pracować, to załóżmy spółkę. Co ty na to? Kefir i Spółka zoo. Pasuje? Ja będę prezesem, a ty wiceprezesem.

Pomyślałem, że nigdy jeszcze nie byłem wiceprezesem i mogę spróbować, co mi szkodzi. Poczekaliśmy, aż wszyscy zasną i zgaszą światła, i poszliśmy do kuchni. Zaczaiłem się przy szparze za kaloryferem, Kefir tuż za mną. I już po chwili... szur, szur...

– Teraz! Wyrzuć ją w górę! – wrzasnął Kefir.

Wsunąłem łapę w szczelinę i machnąłem z całej siły! Mysz wyleciała jak z katapulty, zawisła na lampie, kot skoczył na stół, ze stołu na żyrandol i wtedy... zapaliło się światło, a w drzwiach stanęli ludzie. Tata złapał się



1. Posłuchaj tekstu. Wymień zwierzęta występujące w opowiadaniu i podaj ich imiona.
2. Co Kefir zaproponował Kufrowi? Jak to się skończyło?
3. Jak zareagowała rodzina na psoty zwierząt?
4. Spróbuj ocenić zachowanie psa i kota.





za serce, mama zaczęła krzyczeć, a Jurek rechotał jak żaba. Tylko Zośka zachowała się, jak należy – zdjęła Kefira z żyrandola, przytuliła mnie, bo się bardzo zestresowałem i wlałem pod stół, a z myszką nie zrobiła nic, bo paskuda uciekła.

Kiedy wszystko ucichło i znów zgasty światła, Kefir przyszedł na moje postanie i szturchnął mnie głową.

– Ej, ty, złościsz się?

– Nie! – burknąłem. – Ale już nie chcę być wiceprezesem. I nie będę łąpać myszy!

– No, trudno. – Zgodził się Kefir, wciskając mi się pod pachę. – A co powiesz na mały rabunek? Jutro są imieniny mamy, przyjdą ciotki i inni ludzie. Będzie mnóstwo jedzenia! Ty będziesz rozkosznym pieseczkiem i odwrócisz ich uwagę, a ja wskoczę na stół i pozrucam trochę wędliny. Mają pasztet! Tam będzie tyle talerzy, że nikt nie zauważy!

Pomruczał i zasnął brzuchem do góry.

A ja teraz leżę i myślę. Bo pasztet to naprawdę fajna rzecz... Lubię pasztet! Może jeszcze pobędę tym wiceprezesem jeden dzień? Tylko czy ludzie znów nie będą tak dziwnie biegać i krzyczeć, jak już zjem „tego paszteta”? Zobaczmy...

5. Jak myślisz, czy pies nadal będzie się przyjaźnił z kotem i weźmie udział w rabunku zaproponowanym przez Kefira? Uzasadnij swoje zdanie.

 6. Narysuj na kartce z bloku, co mogą robić zwierzęta, kiedy właściciele ich nie widzą. Opowiedz o tym koleżankom i kolegom w klasie.

NASZE ZAINTERESOWANIA

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

Jakie mamy
hobby?



2.

Czym
różni się nasze
zainteresowania?



3.

Co widać
na niebie?



4.

Czy książka
ma imieniny?

1. Wyjaśnij, co to jest **hobby**.
2. Czy wszyscy mamy takie same zainteresowania? Jak sądzisz, z czego to wynika?
3. Porozmawiajcie w parach, jak można znaleźć nowe hobby. Od czego warto zacząć?



Wycieczka do planetarium to był świetny pomysł!

Tak, nie myślałem, że niebo jest takie ciekawe.



Przeczytaj książkę i zaprezentuj ją w klasie

1. Wybierz książkę, którą chcesz przeczytać w tym roku szkolnym. Możesz jej poszukać na swojej półce z książkami, w bibliotece lub w księgarni.
2. Zastanów się, w jaki ciekawy sposób możesz tę książkę zaprezentować dzieciom w klasie, żeby zachęcić także innych do jej lektury.



lapbook (czytaj: lapbuk)

4. Pomyśl przez chwilę o tym, co lubisz robić. W czym jesteś dobra / dobry?
5. Czy lubisz książki? Czy już udało ci się przeczytać samodzielnie jakąś książkę?

Melania Kapelusz

Małpka i stare zegary



– Ona jest naprawdę ekstra! – powiedziała Basia, patrząc na plastikową małpkę stojącą jak zawsze na biurku pani.

– Noo – przytaknęła Kasia, zastanawiając się, jak to się dzieje, że małpka macha rękami, kiedy pani ją podnosi. – Chciałabym zajrzeć do środka.

– Do jakiego środka? – zdziwiła się Basia.

– Do środka małpki. Rozkręcić ją i...

– Co ty wygadujesz? – przerwała Basia.

Na szczęście zaczęła się lekcja i Kasia nie musiała tłumaczyć koleżance, o co jej chodziło. Na lekcji dzieci opowiadały o swoich zainteresowaniach. Kasia, wpatrzona w małpkę, nie mogła się skupić na kolekcji piór, z których Arek miał zamiar zrobić pióropusz, ani na albumie ze zdjęciami kotów, którymi chwaliła się Eliza. Ktoś trenował piłkę nożną, a Basia chodziła na kółko teatralne i była z tego niezwykle dumna.

– Mamy prawdziwe próby – opowiadała. – Bo robimy przedstawienie. A ja będę grać główną rolę.

– A ty, Kasiu? – spytała pani. – Czym się interesujesz? Pokażesz nam coś związanego z twoim hobby?

1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: O jakich swoich zainteresowaniach opowiadały dzieci w klasie? Które hobby nie spodobało się innym dzieciom? Dlaczego?
2. Zastanówcie się w grupach i przedstawcie w klasie swoje propozycje dalszego ciągu opowiadania. Czy Kasia zmieniła swoje hobby? Możecie odegrać odpowiednie scenki.

– Jaaa? – Kasia się zawahała. Wyjęła z leżącego na ławce woreczka kilka małych śrubokrętów oraz zębate kółka różnej wielkości. – Rozkręcam stare zegary u babci i dziadka. Takie, co już nie chodzą.

– Ale po co? – Arek się skrzywił.

– Stare? – prychnął Paweł. – Mój tata to ma superzegarek. Może z nim nawet nurkować.

– To musi być potwornie nudne – stwierdziła Basia. – Mogłabyś spróbować z kółkiem teatralnym. Może nawet dostałabyś jakąś prostą rolę...

Kasia szybko pochowała rzeczy do woreczka i wcisnęła go do kieszeni. I choć pani tłumaczyła, że każdy może mieć własne zainteresowania, dzieci po cichu podśmiewały się z „rupieci”, które Kasia przyniosła do klasy. Kasi zrobiło się smutno.

Dotąd marzyła, że gdy dorośnie, będzie naprawiać maszyny i je projektować. Ale może jej hobby naprawdę było głupie? Dzieci z niej żartowały. Nie to co z Basi. Cała klasa chciała zobaczyć przedstawienie, w którym ona zagra. Więc może Kasia powinna zapomnieć o zegarach i zapisać się na kółko teatralne?



3. Posłuchaj dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 126. Jak je oceniasz? Dlaczego warto rozwijać swoje zainteresowania niezależnie od opinii innych?
4. Porozmawiajcie w klasie o własnych zainteresowaniach. Wymieńcie się pomysłami na ciekawe i angażujące hobby.

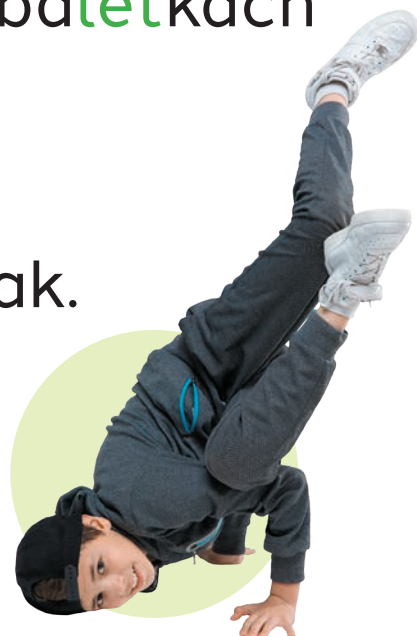
2. Czym różnią się nasze zainteresowania?

Dzień klasowych talentów



Ania chodzi na lekcje baletu.
Pokazała swój taniec w baletkach
i tiulowej spódnicy.

Krzyś to klasowy łobuziak.
Świetnie tańczy break
dance (czytaj: brejk dens).



Franek przyniósł klarnet,
choć woli grać na perkusji.
Zagrał piękną melodię.



Nina i Dorotka miały
wspólny występ. Nina
śpiewała, a Dorotka
grała na skrzypcach.

1. Przeczytaj teksty. Wymień zainteresowania uczniów. Kiedy dzieci je zaprezentowały?
2. Przepisz do zeszytu imiona dzieci występujących w tekstach. Pamiętaj, że imiona należy pisać wielką literą.

Anton, ubrany w cylinder i czarną pelerynę, pokazywał różne sztuczki jak prawdziwy magik.



Po występach był czas na podziwianie wystawy prac. Były tam obrazy, prace origami i zdjęcia. Okazało się, że każdy z nas ma jakiś talent, który wytrwale rozwija.



Zdanie zawsze zaczyna się pisać wielką literą. Na końcu zdania może być kropka ., znak zapytania ? lub wykrzyknik !.



Jak Ania pięknie tańczy!
Gdzie się tego nauczyła?
Ona chodzi na lekcje baletu.

3. Przeczytaj z odpowiednią intonacją zdania zakończone różnymi znakami.
4. Na kartce z bloku namaluj farbami swoje ulubione zajęcia. Mogą to być twoje zainteresowania lub inne aktywności w wolnym czasie.

3. Co widać na niebie?



COŚ CIEKAWEGO

14 kwietnia obchodzimy **Dzień Patrzenia w Niebo**. W tym dniu warto unieść głowę i popatrzeć w górę. Niebo ciągle się zmienia i zaskakuje. Nocą jest ciemne. Czasami widać na nim tylko jasne punkciki. W dzień, w zależności od pogody, niebo ma kolor błękitny, szary lub niebieski. Często płyną po nim chmury. Może pojawić się na nim kolorowa tęcza.



Księżyc

rój meteorów

lornetka

luneta

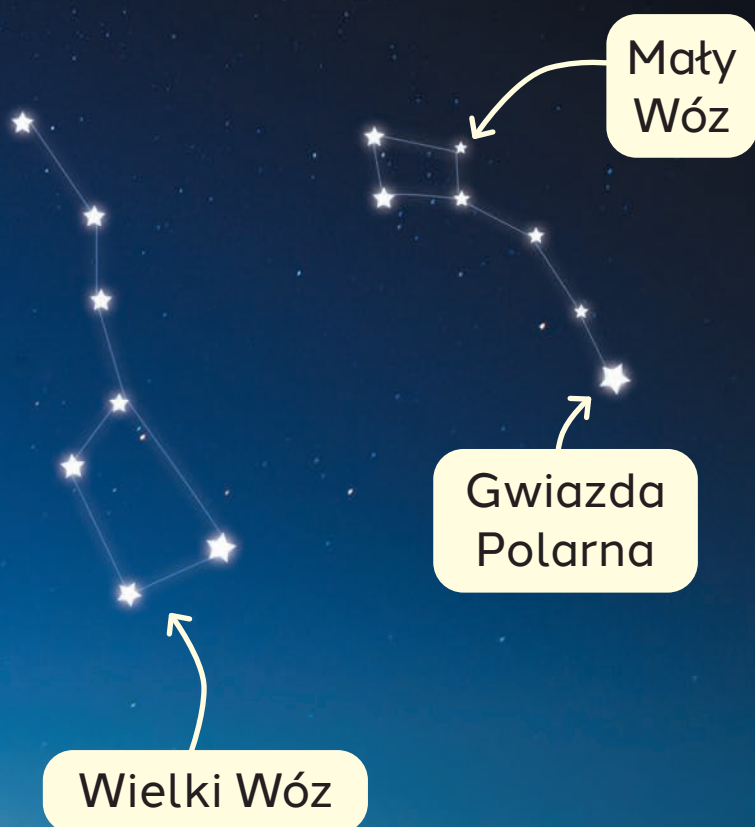
radioteleskop

1. Czy niebo zawsze jest takie samo? Wyjrzyj przez okno. Powiedz, jak teraz wygląda niebo. Czy widać na nim chmury? Jakie one mają kształty?
2. Popatrz na niebo przed pójściem spać. Co na nim widać? Następnego dnia opowiedz koleżankom i kolegom o swoich obserwacjach.



Obserwacja nieba

Niebo można obserwować w dzień i w nocy. W dzień widzimy Słońce, które jest gwiazdą i źródłem energii dla całego Układu Słonecznego. Daje nam ono światło i ciepło. W bezchmurną noc możemy dostrzec Księżyc. Są też widoczne gwiazdozbiory, składające się z wielu gwiazd. Na niebie nocą ukazują się też inne planety, które razem z Ziemią krążą wokół Słońca.



Mikołaj Kopernik
to najśłynniejszy polski astronom. Stwierdził, że Ziemia krąży wokół Słońca, a nie, jak sądzono wcześniej, Słońce wokół Ziemi.



CZAS NA PORADĘ

Jeśli chcesz nacieszyć się widokiem tysięcy gwiazd, to wybierz się z osobą dorosłą poza miasto w bezchmurną noc i popatrz w niebo.

1. Posłuchaj opowiadania ze strony 131. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Kim był Mikołaj Kopernik? Co stwierdził?
3. Popatrz na ilustrację i powiedz, co Lena i Tymek zobaczyli nocą na niebie.

4. Czy książka ma imieniny?



COŚ CIEKAWEGO

23 kwietnia przypada **Światowy Dzień Książki**. Wtedy książka obchodzi swoje imieniny. W tym dniu na całym świecie organizuje się targi, kiermasze, wystawy oraz spotkania z autorami książek. Można wtedy zdobyć autograf ulubionego pisarza.



księgarnia



targi książki

Książki są wydawane nie tylko w wersji papierowej. **E-booki** (czytaj: ebuki) można czytać na smartfonach lub specjalnych czytnikach. **Audiobooki** (czytaj: ałdiobuki) to nagrane książki do słuchania.



1. Kiedy książka obchodzi imieniny? Jaki prezent imieninowy ucieszyłby książkę?
2. Przeczytaj teksty. Powiedz, w jakich formach mogą być wydawane książki. Z jakiej formy książek najczęściej korzystasz?

Nietypowe biblioteki

Biblioteka gromadzi, przechowuje i udostępnia czytelnikom książki.



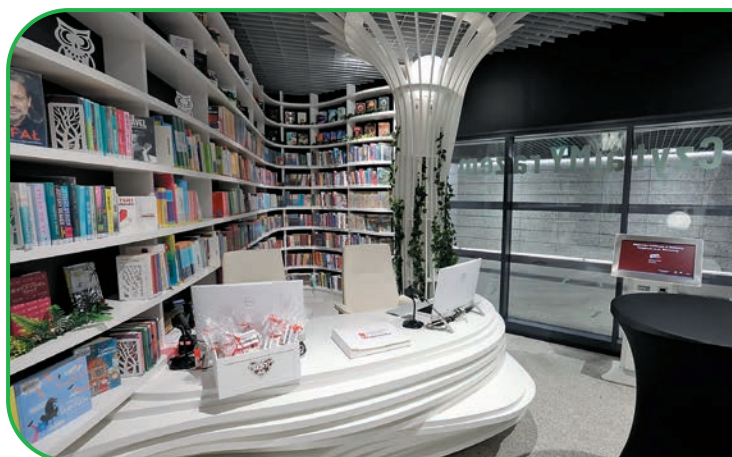
● Bibliobus

To mobilna biblioteka, czyli specjalny autobus lub samochód ciężarowy, dostosowany do przewożenia książek. Dociera w miejsca, gdzie nie ma stałej biblioteki.



● Biblioteka plażowa

To miejsce, gdzie można wypożyczyć książkę w czasie pobytu nad morzem lub jeziorem. Często działa w formie namiotu albo regału ustawionego na piasku.



● Metroteka

To nowoczesna biblioteka położona na stacji metra Kondratowicza w Warszawie. Powstała w 2025 roku. Pozwala pasażerom sięgnąć po książkę w czasie podróży metrem.

3. Do czego służy biblioteka? W jakich nietypowych miejscach powstają biblioteki?

4. Porozmawiajcie w klasie o tym, jakie są według was pozytywne strony wypożyczania książek z bibliotek.

Wiele osób uwielbia książki i czyta ich bardzo dużo.
Mówi się o nich żartobliwie **mole książkowe**.
Nie jest to wcale obraźliwe.



mól książkowy



Rzeczowniki to nazwy ludzi, zwierząt, roślin i rzeczy.



Rzeczowniki odpowiadają na pytania: **kto?**, **co?**

1. Gdybyś miała / miał napisać książkę, to o czym by ona była?
2. Wyjaśnij, kogo nazywamy **molem książkowym**.
3. Co to są **rzeczowniki**? Wymień po kilka rzeczowników kończących się głoskami: **k**, **r**, **a**.



Jak zrobić zakładkę do książki?

Materiały: papier kolorowy



nożyczki



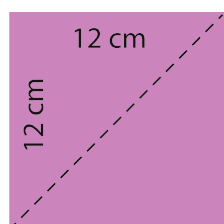
klej



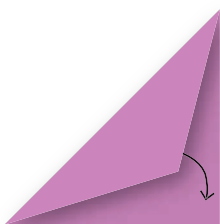
flamastry



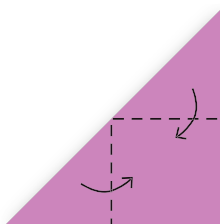
Wykonanie:



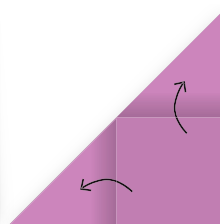
1.



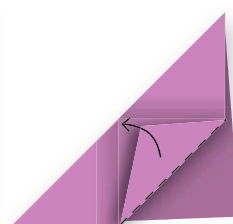
2.



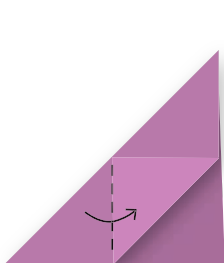
3.



4.



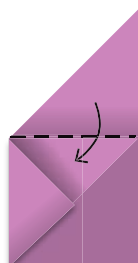
5.



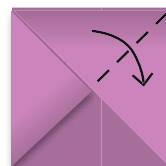
6.



7.



8.

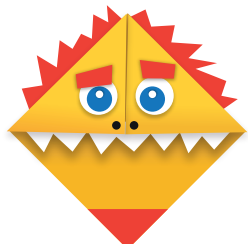
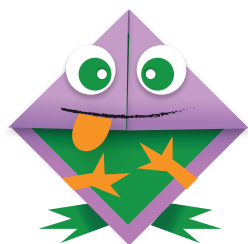


9.



10.

1. Zginaj kartkę zgodnie z instrukcją obrazkową.



2. Ozdób swoją zakładkę według własnego pomysłu. Zakładka gotowa!



Marcin Przewoźniak

Skarb z biblioteki

Odcinek 3. Cień doradzi, ręka zdradzi?

– O, znowu jesteście? A ja właśnie zamykam! – zawołała pani Wika, gdy Olek, Ula, mama oraz Chaps z Capsem stanęli w progu zabytkowej biblioteki.

– Niestety, musi pani poczekać. Prowadzimy śledztwo – powiedział Chaps.

– Koniecznie trzeba sprawdzić, gdzie stały kiedyś pomniki! – zawołał Olek.

Pani Wika zaprosiła ich na wystawę, gdzie były mapy i fotografie. Znaleźli kilka starych planów miasta. Były tam ulice, place, a na nich zaznaczono pomniki. Okazało się, że figury nie zawsze stały obok siebie.

– Patrz, kiedyś na naszym rynku stał tylko jeden pomnik – zauważyła Ula.

– A sto lat później stały już trzy. Tylko że nie wiemy, który jest królem, który Syrenką, a który Neptunem. – Mama wskazywała punkciki na mapach.

– Teraz wszystkie stoją na deptaku – dodała bibliotekarka.

– Musimy się dowiedzieć, która figura gdzie stała. Wtedy cień doradzi... – szepnął detektyw Chaps.

Na wystawie była jedna stara pocztówka, pokazująca, jak stały figury na rynku, ale najwyraźniej pan Karol ją zabrał. Bo jedna gablotka była pusta.



1. Przypomnij sobie, jak zakończył się odcinek 2. opowiadania „Co wskazuje zegar?”.
2. Posłuchaj uważnie kolejnego odcinka opowiadania. Dokąd udali się detektyw, mama i dzieci, żeby obejrzeć stare plany miasta?
3. Czy wiadomo, w jakiej kolejności były dawniej ustawione pomniki na rynku? Dlaczego?



– No to klops! – Detektyw Chaps się zmartwił.
– Wcale nie klops! Odpowiedź jest w wierszu o naszym mieście! – Pani Wika triumfalnie wyjęła z innej gablotki starą książeczkę. – Pewien poeta napisał przed wiekami wiersz o rynku. Posłuchajcie:

*Słońce wstaje, promyk zmierza
wprost do króla Kazimierza.*

Drugi świeci Neptunowi.

Trzeci panna wodna złowi...

– Czy to znaczy, że poeta opisał, w jakiej kolejności stały pomniki? – spytał Olek.

– Na to wygląda. Nie wiemy tylko, z której strony je oglądał: z przodu czy z tyłu. W każdym razie Neptun, tak czy siak, stoi pośrodku. –

Chaps rysował plan rynku w notesie. – Minęła siedemnasta. Dopiero jutro sprawdzimy, które miejsce wskaże zegar słoneczny o trzeciej godzinie. I ciekawe, który pomnik tam stał: króla, Neptuna czy Syrenki? – mruknął detektyw.

– Proszę pamiętać o ręce, która zdradzi. Nie wiemy, do której figury należy! – przypomniała mama.

– Ja wiem, do kogo nie należy! – odparła Ula. – Król Kazimierz obie ręce ma zaciśnięte na berle. Niczego nie pokazuje. Neptun w jednej ręce trzyma trójząb, a drugą rękę wyciąga przed siebie. A Syrenka ma jedną rączkę odchyloną w bok... – wyjaśniła dziewczynka. – Więc to musi być któreś z nich.

– Że też ja na to nie wpadłem! – zdenerwował się detektyw.

– Ani ja! – Olek tupnął nogą.



4. Pomóż detektywowi Chapsowi w dalszym śledztwie i odpowiedz na pytania:

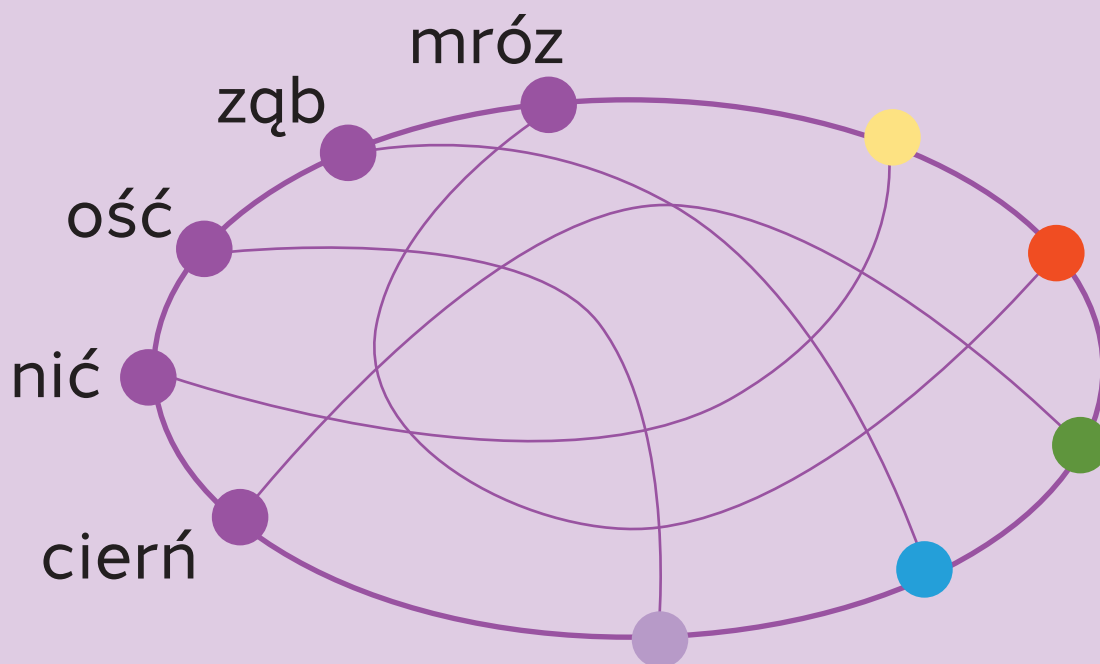
- Ręka której figury może pokazywać kolejną wskazówkę?
- Dlaczego pomnik króla Kazimierza nie będzie tu pomocny?
- Jeśli zegar słoneczny o godzinie trzeciej wskazuje Syrenkę, to kogo wskazywał o godzinie pierwszej?

5. Jak myślisz, co może wydarzyć się dalej? Co ważnego może wskazywać ręką figura?



SPOSÓB NA CZYTANIE

1. Połącz każdy wyraz z odpowiednią kropką. Zacznij od wyrazu **mróz**. Przesuwaj kolejno wzrok po każdej linii. Nie poruszaj głową.



2. Popatrz na czarną kropkę. Spróbuj patrzeć tylko na nią i jednocześnie bez poruszania oczami staraj się dostrzec wszystkie wyrazy, które znajdują się wokół kropki.

ćma zero gość
 ●
 babcia kazać ciarki mazak

3. W każdym wyrazie kleks zastąpił jedną literę. Jakie to mogą być wyrazy?

*ając zeb*a ćwiartk* z*pa pok*z
 li*ć ciu*aga zapa*ka *jciec cio*ia

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

gaz ząb wóz złość ćma nie liść
koza zakaz zupa zamek ćwikła
paproć miłość ciasto ciało ciemno
Zbigniew Zygmunt Maciek
zabawa zagadka walizka pozory
ciupaga ciamajda zadowolenie

Zuza dostała od taty zegarek i lizaki.
Zegarek jest zakładany na rękę.
Lizaki są kolorowe i słodkie.

Zenek wybrał się do zamku.
Są tu stare zbroje. W komnacie
słychać bicie zabytkowego zegara.
Tu po zmroku grasuje zjawa.

- Najstarszym żyjącym na świecie gatunkiem drzewa jest miłorząb. Najpotężniejszym drzewem na świecie jest mamutowiec olbrzymi.
- Na Filipinach odkryto najbardziej mięsożerny kwiat na świecie, który może zjeść nawet szczura.
- Największe trawy to bambusy, występujące w Azji.



1. Usiądź wygodnie. Popatrz przed siebie. Zataczaj kółka wzrokiem. Najpierw spójrz w górę, potem w prawo, następnie w dół, potem w lewo, a na koniec znów w górę. Staraj się, żeby ruch oczu był płynny. Powtórz to ćwiczenie pięć razy. Nie ruszaj głową, powinny pracować tylko twoje oczy.
2. Wskaż na rysunku pary żab, które mają taką samą minę. Które żaby nie mają pary? Ile ich jest?



3. Wpatruj się w czerwoną linię i jednocześnie odczytuj napisy umieszczone po obu stronach tej linii. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w dół, ale nie poruszaj oczami na boki w żadnej linijce.

za	ze
rzq	rzo
zia	ziu
aż	uż

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

źle nóż żart żuk jeź rzep rząd brzeg
źródło źrebak groźny późno gałąź
buzia bazie ziarno ziemia żaba pożar
książka garaż żagiel pejzaż bażant
orzech zwierzę wierzba marzec
wyraźny zielony poziomy żaglówka
marzenie warzywa koleżanka

Źrebak Kazio lubi ziarno. Zuzia daje mu
owies. To ulubiony pokarm żrebaka.
Po takim posiłku ma on dużo siły.

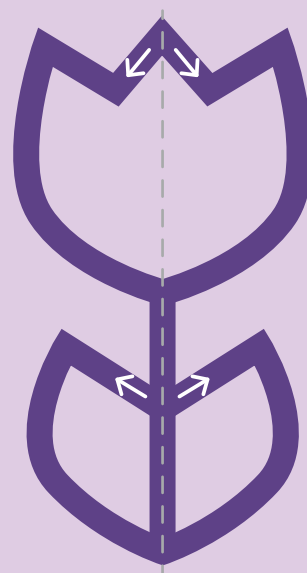
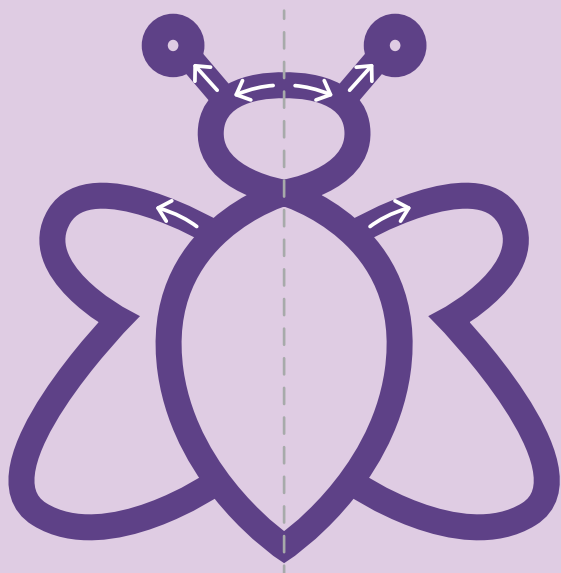
Rzeka płynie od źródła do ujścia.
Jej brzeg może być stromy i groźny.
W jej wodach żyje dużo zwierząt.

Rzeki są bardzo ważne dla ludzi. Nawadniają tereny,
na których rolnicy mogą siał i sadzić rośliny. Dzięki
rzekom statki przewożą różne towary. Rzeki są domem
dla ryb, ptaków, ssaków i owadów. Nie zanieczyszczaj
wód rzeki ani jej brzegów. Nie hałasuj nad rzeką.



SPOSÓB NA CZYTANIE

1. Przesuwaj jednocześnie palcami wskazującymi obu rąk po liniach każdego obrazka zgodnie z kierunkiem strzałek. Możesz też narysować takie obrazki oburącz na kartce.

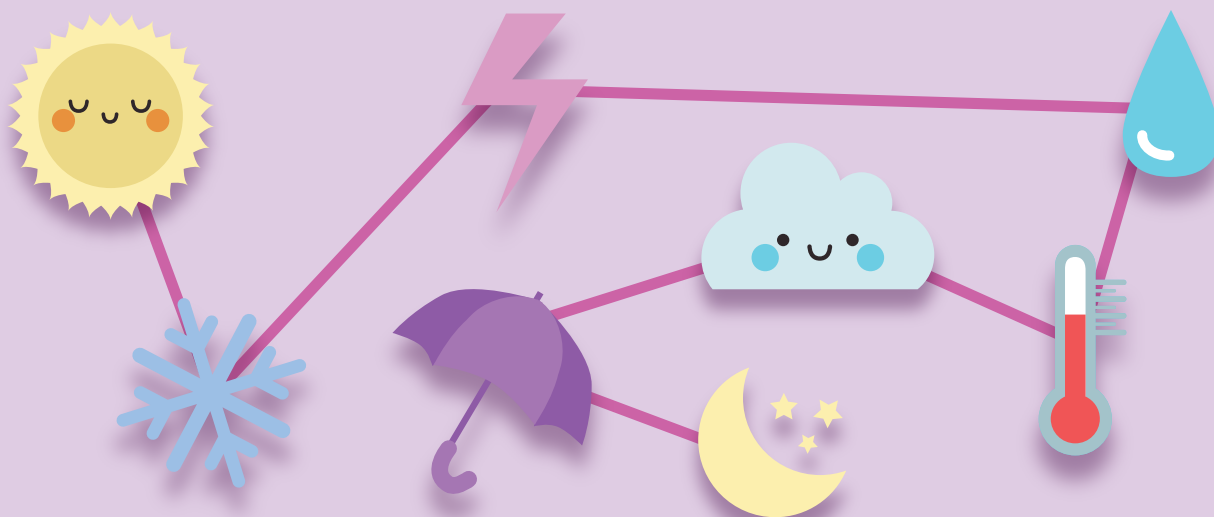


2. Patrz kolejno tylko na każdą czarną kropkę i odczytaj wyraz nad nią.

muszka dżungla dzieciół szczeka



3. Jak najszybciej przebiegnij wzrokiem wzdłuż linii. Zapamiętaj, jakie obrazki znajdują się na rysunku.



4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

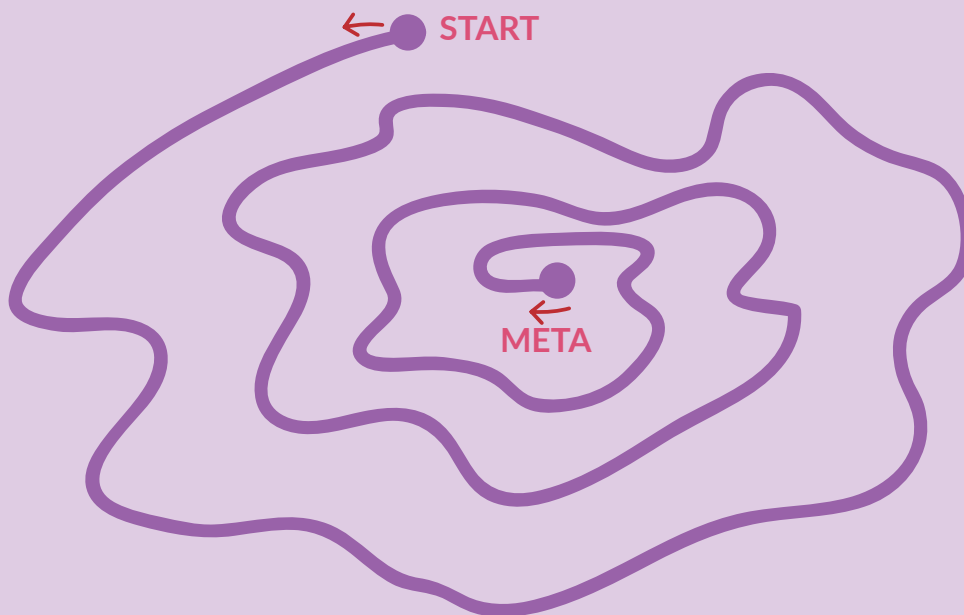
mysz klucz widz rdza dżem dźwięk dzień
uszy kasza cisza szalik wieszak paczka
czosnek dzwonek pędzel drożdże
dżinsy dżungla wiedźma łabędź dziecko
koszula kalosze poduszka rodzinie
telewizja pieniądze dżdżownica
dżentelmen zjeżdżalnia drożdżówka
koszykówka czarownica ogrodzenie
maharadża dziewiętnasty

Andżelika i Szymon wybrali się dzisiaj
nad rzekę. Świeciło mocno słońce,
dlatego założyli czapki z daszkiem. Nad
brzegiem rzeki było dużo wody. Dzieci
miały na nogach kalosze. Po drodze
widziały łabędzie i dżdżownice.

Teatr pochodzi z Grecji. Tam powstały pierwsze
przedstawienia. Początkowo wyróżniano tylko dwa
rodzaje spektakli. Tragedia pokazywała problemy
ludzi. Komedia miała bawić widzów.



1. Przesuwaj powoli wzrok wzdłuż linii od punktu oznaczonego **START** do punktu **META**, a potem odwrotnie: od punktu **META** do punktu **START**. Głowę trzymaj nieruchomo. Postaraj się nie zbaczać wzrokiem z linii.



2. Patrz na każdą kropkę. Utrzymuj na niej wzrok. Nie ruszając głową, powiedz, jakie litery znajdują się po obu stronach kropki w każdej linijce.

A	●	G
K	●	R
W	●	D
F	●	M

3. W podanych zdaniach odszukaj nazwy zwierząt.

W końcu rodzice wrócili do domu.
Na rabatce kwitną lewkonie.
Dzieci usłyszały łoskot i rumor.
W tym bagażu kryje się bezcenny skarb.

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj. Przeczytaj w ten sposób poniższe teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

Zwierzęta od zawsze towarzyszą
człowiekowi i służą mu pomocą.
Zajęcia na koniach, zwane hipoterapią,
wspomagają rehabilitację osób
z niepełnosprawnościami.
Specjalnie szkolone psy ułatwiają
osobom niewidomym poruszanie się
w przestrzeni publicznej. Psy
ratownicze szukają ludzi zaginionych
pod lawinami i gruzami domów.

Hobby to dobry sposób na spędzanie wolnego czasu, relaksowanie się, a także wyrażanie siebie! Jak można znaleźć ciekawe hobby? Skorzystaj z kilku wskazówek.

- Poznaj siebie. Zastanów się, co cię interesuje, co lubisz robić, co sprawia ci radość.
- Próbuj różnych rzeczy, nawet kiedy wydaje się, że coś do ciebie nie pasuje. Nigdy się o tym nie przekonasz, jeśli nie spróbujesz.
- Rozwijaj nową pasję stopniowo. Nie musisz od razu kupować drogiego sprzętu. Na początku możesz coś pożyczyć lub skorzystać z rzeczy używanych.

Co dwie głowy, to nie jedna!



PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

– Nie powiedziałem mu – oznajmił Wojtek, wchodząc do świetlicy. – To co robimy?

– Może spróbujemy gumką? – zaproponowała Ala.

– E, coś ty! Nie zejdzie. – Piotrek machnął ręką. – Chyba tylko wodą.

– Dobry pomysł – przytaknęła Nela.

Piotrek zmoczył chusteczkę i zaczął pocierać plamę.

– O! Jest trochę jaśniejsza – ucieszył się Wojtek.

Piotrek potarł jeszcze mocniej i...

– Przestań! – krzyknęła Ala. – Bo zaraz będzie dziura. Lepiej zostawmy tak, jak jest – powiedziała, a pozostali się z nią zgodzili.

Następnego dnia dzieci prezentowały projekty przed klasą. Gdy grupa Wojtka pokazała swoją kartę kalendarza, pani zapytała:

– I jak wam się wspólnie pracowało?

– A co to jest? – wyrwało się Stasiowi. – Taka okropna plama! Nie było jej.

– Farba nam się chlapnęła. Niechący – wyjaśnił Piotrek. – I potem próbowaliśmy ją zmyć. Po lekcjach w świetlicy.

– W świetlicy? Nic nie wiedziałem. – Staś się zdenerwował. – Zamiast zmywać można tu było... – urwał. – A zresztą nie powiem wam, skoro tacy jesteście.

– No cóż. Przy projektach zdarzają się niepowodzenia i plamy – powiedziała pani. – Ale najważniejsza jest współpraca. Całej grupy. Tym razem nie do końca wam to wyszło. A szkoda. Sami widzicie, że Staś miał jakiś pomysł. Bo co dwie głowy, to nie jedna.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

– Stasiu – Wojtek dopadł kolegę przed szatnią – chodź na chwilę. Mamy problem.

Gdy chłopcy przyszli do świetlicy, pozostałe dzieci z grupy już tam były.

– I co my zrobimy? – westchnęła Nela. – Gumką chyba się nie da.

– No nie – odparł Piotrek. – Lepiej to zmyć wodą.

– Poczekaj. – Staś przyjrzał się plamie. – Spójrzcie na to. Ja tu widzę... drzewo.

– Drzewo? – zdziwiła się Ala.

– Tu mógłby być pień. – Pokazał Staś. – Brakuje paru gałęzi. Piotrek, weź domaluj.

Piotrek wyjął farby i po kilku minutach z brzydkiej plamy zrobił się... świerk.

– Piękny! I pasuje do zimy. – Ala aż klasnęła. – Jak mówi moja mama: co dwie głowy, to nie jedna.

– A co dopiero pięć głów! – powiedział Staś i wszyscy wybuchnęli śmiechem.

Aria z Bemolem

1

PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

– Musisz mi wybaczyć – szepnęła Maja do Aarii. – Tym razem wybieram Bemola.

Podczas zawodów Maja i Bemol wspaniale się prezentowali. Bez problemu pokonali wszystkie przeszkody, płynnie i szybko. Dorota ze Stajni na Zielonej, jadąca na Halnym, też świetnie sobie poradziła. Jednak Bemol miał lepszy czas, więc wygrał. Najlepsze pary zostały udekorowane, a Maja otrzymała puchar. Potem z głośników puszczone muzykę i rozpoczęła się runda honorowa, czyli przejazd galopem wyróżnionych koni. Rundę prowadziła Maja. Od dawna marzyła o tej chwili, ale teraz nie czuła radości.

Po zawodach schowała puchar do torby. Gdy przyjechała do stajni, od razu pobiegła do Aarii. Przytuliła się mocno do ukochanej klaczy i wyszeptała:

– Bez ciebie było mi tak smutno.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

– Trudno – powiedziała Maja, głaszcząc miękkie chrapy Aarii. – Chcę wystartować na tobie.

Podczas zawodów Maja widziała piękny przejazd Doroty ze Stajni na Zielonej. Jej występ na Halnym był bezbłędny. Do tego mieli świetny czas.

Potem wystartowała Maja na Aarii. Aria jechała coraz szybciej. Pierwsze pięć przeszkód pokonała bez problemu, ale przed szóstą była już tak rozpędzona, że nieuważnie zahaczyła nogą o drąg i go strąciła. Maja wiedziała, że straciła szansę nie tylko na pierwsze miejsce, ale nawet na wyróżnienie. Kiedy dziewczynka skończyła przejazd, przytuliła się do końskiej szyi i powiedziała:

– Wiem, że bardzo się starałaś. Może na Bemolu bym wygrała, ale nie żałuję, bo byliśmy tu razem.



2

Małpka i stare zegary

PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

– Będę chodzić na kółko teatralne – powiedziała na drugi dzień Kasia do Basi tak głośno, aby cała klasa ją słyszała.

– Już nie rozkręcasz starego złomu? – zapytał Paweł.

– No coś ty? – odparła Kasia. – To było głupie.

We wtorki, zamiast iść do babci i dziadka, zostawała teraz na kółku. Pan, który prowadził zajęcia, był bardzo miły i Kasia dostała nawet rolę jednej z siedmiu córek króla. Ale nie mogła zapomnieć o zegarach. Przypominała sobie o nich za każdym razem, gdy pani podnosiła małpkę, a ta machała do dzieci rękami.

Kilka tygodni później Basia przestała przychodzić na próby.

– Już mi się znudził ten teatr – zwierzyła się Kasi. – Wolę basen. Tam jest prawdziwa trampolina. Marzę, aby z niej kiedyś skoczyć. A ty? Nie chcesz się nauczyć pływać?

– Ja? – Kasia spojrzała na małpkę stojącą na biurku pani. – Ja chyba wiem, co chcę robić. – A w myślach dodała: „Rozkręcać zegary i... konstruować maszyny!”.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

„Niech gadają, co chcą. I tak będę rozkręcać zegary!” – zdecydowała Kasia. Jakiś czas potem pani podniosła małpkę. Ale ona nie zamachała rękami.

– Ojej, zepsuła się – westchnęła Basia.

Zmartwione dzieci stanęły wokół biurka pani.

Kasia wzięła małpkę i jej się przyjrzała.

– Można by zajrzeć do środka – powiedziała.

– Ale jak? – odezwał się Arek. – Trzeba się na tym znać.

– Spróbuj, Kasiu – zaproponowała pani.

Dziewczynka wyciągnęła z kieszeni woreczek, a z niego – malutki śrubokręt. Podważyła klapkę i otworzyła plecy małpki. Ze środka wyleciała śrubka. Kasia przyjrzała się mechanizmowi i przykręciła śrubkę we właściwe miejsce. Potem ostrożnie zamknęła klapkę. Podniosła małpkę, a ta zamachała rękami.

– Aleeee! – zawołał Arek. – Jesteś genialna!

– Pochwalę się w domu – ucieszyła się Basia – że mam koleżankę, która potrafi wszystko naprawić.

– Brawo, Kasiu! – pogratulowała pani.

– A może kiedyś – odezwał się Paweł – będziesz projektować prawdziwe maszyny?

– Pewnie, że będę! – powiedziała Kasia. I poczuła się z siebie naprawdę dumna.



Lena i Tymek poznają świat

CYKL OPOWIADAŃ PRZYRODNICZYCH



Małgorzata Szczęsna

Rano czy wieczorem?

To ja – Lena! Gdy rano się obudziłam, pomyślałam o Tymku. Cały tydzień z nim nie rozmawiałam. Może rozchorował się po naszej ostatniej wyprawie do lasu? Było tak zimno! Zadzwońię do niego. **Jakie pytania może zadać Lena Tymkowi?**

– Cześć, tu Lena! Co słychać? Jak się czujesz? Dlaczego nie dzwoniłeś? – zasypałam go pytaniami, ale on bardzo długo nic nie mówił.

Wreszcie usłyszałam jego zaspany głos. **Dlaczego Tymek mógł być zaspany?**

– Leno! Nie wiesz, która jest godzina?! Jest siódma rano w sobotę! Ja jeszcze śpię! Mam ekstrasen! Jestem superbohaterem, który ratuje świat przed zagładą! Muszę dokończyć ten sen, żeby uratować ludzkość! Oddzwonię! – powiedział i wyłączył się. **Czy pamiętasz swój ostatni sen? Opowiedz go.**

Długo siedziałam, zdziwiona. Ja już byłam ubrana i umyta, a on jeszcze w łóżku! Trudno! Poczekam, aż zadzwoni. Po śniadaniu uczyłam się wiersza „Kaczka dziwaczka” na konkurs recytatorski. Jeszcze sobie go pośpiewałam, wyobraziłam i już umiałam! **Co zrobiła Lena, żeby szybciej zapamiętać wiersz? Jaki ty masz sposób na naukę wiersza?**

Gdy rodzice przepytali mnie z wiersza, pograliśmy w memory, a później wyszliśmy na spacer i robiliśmy fortecę ze śniegu. **Co lubisz robić z rodzicami w wolne dni?**

Akurat kiedy siadaliśmy do obiadu, zadzwonił Tymek.

– Cześć, Leno! To ja, Tymek! Nawet nie wiesz, jaki miałem fajny sen! Udało mi się jeszcze zasnąć i go dokończyć – wymówił jednym tchem.

– Tymku! Zaraz mam obiad. Wiesz, nauczyłam się już tego wiersza – powiedziałam.

– A ja będę odrabiać lekcje przed kolacją. Najbardziej lubię się uczyć wieczorem – wyjaśnił Tymek. **Kiedy ty wolisz się uczyć: rano czy po południu? Dlaczego?**

– A ja wolę rano. Wtedy wszystko lepiej wchodzi mi do głowy. Mama woła mnie na obiad. Zadzwoń wieczorem – poprosiłam.

Tymek zadzwonił po kolacji. Opowiedział mi o superbohaterze ze snu i o tym, że pokłócił się z kolegą. Nie mogłam się skupić na tym, co mówił, i cały czas ziewałam.

– Tymku, jestem bardzo śpiąca, pogadamy jutro. Cześć! **Dlaczego Lena była śpiąca?**

Jaki jest twój rytm dnia? O której godzinie wstajesz, a o której idziesz spać?



Małgorzata Szczesna

Dlaczego Mućka tak muczy?

To ja – Tymek! Jestem u dziadka Karolka. Przyszedł do nas Ignacy, syn rolników.

– Dzień dobry! Panie Karolu, mama prosi, żeby pan do nas przyjechał. Taty nie ma w domu, a krowa ma problem z wycieleniem. Pewnie cielak źle się ułożył! – zawołał zdenerwowany Ignacy. **Co wydarzyło się w gospodarstwie rolników?**

Gdy tylko znaleźliśmy się na miejscu, usłyszeliśmy głośnie muczenie Mućki.

– Panie Karolu, jak dobrze, że pan już jest! Musimy pomóc Mućce.

Dziadek z panią Tereską poszli do obory. My z Ignacym zaczęliśmy obrządek. Odwiedziliśmy kurnik. Nasypaliśmy mieszankę paszy, uzupełniliśmy wodę i piasek. Na ściółce siedziała kaczka. Pod skrzydłami ogrzewała swoje kaczęta. Z drugiej strony kurnika maszerowała do poidła gęś, a za nią biegło gąsiątko.

– A co tutaj piszczy? – zapytałem, zbliżając się do kury siedzącej na jajkach.

– To pisklaki. O, zobacz, słysząc już tego, który chce wyjść. Nakłuwą skorupkę od środka w szerszym końcu jaja.

– To może mu pomożemy i obłupiemy skorupkę? – zapytałem.

– Nie można tego robić! Silny i zdrowy pisklak sam sobie poradzi. W czasie takiej pomocy możemy go uszkodzić. Zobacz, sam już wychodzi! – powiedział Ignacy.

– Jest cały mokry i taki niemrawy! Czy jest zdrowy? – zaniepokoiłem się.

– Nie martw się! Wyschnie i zaraz zacznie biegać. Będzie z niego piękny kurczak. **Jakie zwierzęta były w kurniku? Jak nazywają się dzieci kury, kaczki i gęsi?**

– Chłopcy, chodźcie! Mamy już cielaczka! – zawołała pani Tereska.

Mokry cielak leżał na czystej ściółce. Dziadek czyścił jego nozdrza i pyszczek ze śluzu. Pani Tereska wycierała zwierzę ręcznikiem. Nagle cielak wstał, zachwiał się, podszedł do mamy i zaczął ssać wymię. Właśnie wtedy w drzwiach obory pojawił się pan Darek – tata Ignacego. Podziękował dziadkowi za pomoc.

– Jak świetnie sobie poradziliście! Tymku, chodź, pokażę ci inne dzieciaki w gospodarstwie. To źrebię już znasz. Przyszło na świat tydzień temu. Owieczka także ma potomstwo: brykające jagnię. A teraz wejdźmy do chlewa.

– Ojej, jak przez te pięć miesięcy podrosły prosiaki – zdziwiłem się.

– Teraz mówi się na nie warchlaki. Są takie radosne! – dodał pan Darek.

Po powrocie zadzwoniłem do Leny i opowiedziałem jej o narodzinach cielaczka. Kiedy Lena przyjedzie, pójdziemy odwiedzić młode zwierzęta!

Jakie zwierzęta przyszły na świat w gospodarstwie pana Darka i pani Tereski?



Małgorzata Szczęsna

Co kryją w sobie rzeka i jej brzeg?

To ja – Lena! Od samego rana jestem w świetnym humorze.

– Nareszcie jesteście! Mam ci tyle do powiedzenia! – zawołałam do Tymka, który przyjechał do mnie na całą sobotę.

– Pakujcie prowiant do plecaków. Ja wezmę termos z herbatą. Jedziemy na wyprawę nad Wisłę! – powiedziała mama. **Co można robić nad rzeką o tej porze roku?**

Po drodze z parkingu zbieraliśmy patyki. Szliśmy wąską ścieżką, przeskakując przez powalone drzewa. Kiedy dotarliśmy do brzegu rzeki, zobaczyliśmy tam dwie osoby stojące z sitkami w wodzie. **Kto to mógł być? Dlaczego te osoby stały w wodzie?**

– Dzień dobry! Nie będziemy państwu przeszkadzać, pójdziemy w inne miejsce, ale jesteście bardzo ciekawi, co robicie – zapytał tata.

– Dzień dobry! Jesteśmy biologami. Badamy organizmy znajdujące się w wodzie. Te najmniejsze oglądamy później pod mikroskopem – powiedział mężczyzna.

– Innych mieszkańców rzeki obserwujemy zwyczajnie. Tu mamy wydry. Chętnie turlają się po tamtym pomoście. Tam, na środku rzeki widać piaszczyste łachy. Na jednej z nich jest gniazdo rybitw. Ptaki przylecą tu w kwietniu, żeby polować na ryby, składać jaja i wychowywać potomstwo – uzupełniła kobieta. **Co robili biolodzy nad rzeką? Jakie zwierzęta żyją nad rzeką i w rzece?**

– A tu, obok powalonej topoli i wierzy, widzę stertę patyków – zauważyłam.

– Leno, przecież to żeremie zrobione przez bobry – przypomniał Tymek.

Później Tymek wziął długi kij, związał na jego końcu żytkę znaną na brzegu i udawał, że łowi ryby. W pewnym momencie kij wysunął mu się z ręki i wpadł do wody. Pomogłam mu go wydostać drugim patykiem. Na końcu kija zwiisało coś zielonego. **Co to mogło być? Dlaczego było w wodzie?**

– To wywłócznik. Ta roślina może mieć długość nawet trzech metrów. Łatwo ją wyjąć, bo swobodnie pływa pod wodą – wyjaśnił pan biolog.

– Mamy tu jeszcze rdestnicę, moczarkę i rogatka – uzupełniła pani.

– Dzieci, nie męczcie już państwa. Bierzcie swoje patyki. Tam dalej, między pochylonymi wierzbami, zrobimy z nich szatas – zaproponował tata.

W naszym szatasie zjedliśmy kanapki i popiliśmy gorącą herbatą. Tymek uparł się, że weźmie na pamiątkę z wyprawy ten długi patyk z wywłócznikiem.

Po powrocie do domu zrobiliśmy wielki rysunek. **Co mogło być na rysunku?**

Czym zajmuje się biolog? Co kryją w sobie rzeka i jej brzeg?



Małgorzata Szczęsna

Co pokazali mi dziadkowie?

To ja – Tymek! Gdy przyjechałem do domku w lesie, dziadek chciał mi coś pokazać. W lesie było grząsko. **Co to znaczy grząsko? Jakie buty są wtedy odpowiednie?**

– Jak pięknie śpiewają ptaki! Pewnie ogłaszają, że chcą mieć potomstwo – powiedziałem, idąc za dziadkiem.

Na skraju lasu zobaczyliśmy fioletowe krokusy. Gdzieś leżał jeszcze śnieg, a z niego wychylały się główki przebiśniegów. We wgłębieniach ściółki był lód. Obok rozciągał się dywan białych zawilców. **Jakie znasz wiosenne kwiaty? Dlaczego nie wolno ich zrywać?**

Gdy byliśmy już w głębi lasu, niedaleko jeziora, dziadek się zatrzymał.

– Teraz musimy iść bardzo cicho i powoli – powiedział.

Doszliśmy do ambony. Wspięliśmy się na szczyt wieżyczki. Roztaczał się stamtąd niesamowity widok. **Opowiedz, co Tymek z dziadkiem mogli zobaczyć z ambony. Jak wygląda przyroda budząca się na wiosnę?**

Nagle usłyszeliśmy gęganie i nad nami zobaczyliśmy lecące ptaki.

– Dziadku, co to za ptaki? – zapytałem, przyglądając im się przez lornetkę.

– To gęsi. Lecą kluczem, podobnie jak kaczki i żurawie – wyjaśnił dziadek Karolek.

– Tak, widzę. Utworzyły na niebie literę **V**. Chyba lądują nad jeziorem. Dziadku, a czy przyleciały już bociany i żurawie? – zapytałem.

– Tak, już widziałem wracające żurawie, ale bocianów jeszcze nie. **Jakie ptaki wracają do nas na wiosnę? Które lecą kluczem? Dlaczego?**

Gdy wyszliśmy z lasu na łąkę, usłyszeliśmy głos podobny do dźwięku dzwoneczka.

– To powróciły skowronki. Uwijają się w poszukiwaniu owadów. Samce śpiewają, wydając z siebie trele nawet przez godzinę, żeby przypodobać się samiczkom. Intensywnie machają skrzydłami. Wyglądają, jakby zawisły w powietrzu – powiedział dziadek. **Jak zachowują się skowronki wiosną? Dlaczego?**

Przed domem czekała na nas babcia Gosia. Zaprowadziła nas do ogródka. Rozpościarał się tam łąn kolorowych kwiatów. Wszyscy patrzyliśmy na te piękne rośliny.

– To pierwiosniki! – powiedziała z dumą babcia. – Podobno są czarodziejskie. Pomagają odnaleźć ukryte skarby. **Co pokazała Tymkowi babcia Gosia?**

– Ja już znalazłem swój skarb! Innego nie potrzebuję! Ten skarb na pewno przygotował nam drugie śniadanie – zaśmiał się dziadek, przytulając babcię.

Wieczorem na czacie opowiedziałem Lenie o naszych odkryciach.

O czym Tymek opowiedział Lenie? Co pokazali mu dziadkowie?



Małgorzata Szczęsna

Co można zobaczyć nocą?

To ja – Lena! Jest u mnie Tymek. Zostaje na noc! Całą sobotę bawiliśmy się przed domem. Patrzyliśmy też w niebo i opowiadaliśmy sobie, co przypominają nam chmury.

– Leno, Tymku! Czekają nas niesamowita noc! – powiedziała mama. **Co mogło się wydarzyć tej nocy?**

Wyjechaliśmy za miasto. Tata zatrzymał samochód przed dziwnym domem z wieżyczką. Przywitał nas znajomy rodziców – pan Mikołaj, który jest astronomem. Obserwuje niebo i bada ciała niebieskie: gwiazdy, planety, komety. **Czym zajmuje się astronom? Jak myślisz, dlaczego pan Mikołaj ma dom z wieżyczką?**

– Jak miło was widzieć! Cieszę się, że przyszlście obserwować razem ze mną niebo. Dziś jest idealna kwietniowa noc! – powiedział pan Mikołaj.

– Dlaczego ta noc będzie niezwykła? – spytał Tymek, gdy szliśmy po schodach.

– Mamy superpełnię Księżyca. Mówimy tak, bo ten naturalny satelita znajduje się teraz bliżej Ziemi. Wydaje się większy i mocniej świeci. Dobrze też widać naszego sąsiada: planetę Mars. No i spadające gwiazdy... Ten rój meteorów będziemy oglądać najpóźniej. **Co dzieci mogą obserwować na niebie tej nocy? Co to jest superpełnia Księżyca? Jak wtedy on wygląda? Czy tak naprawdę to gwiazdy spadają z nieba?**

Na wieży było prawdziwe obserwatorium astronomiczne. Dokoła były ustawione przyrządy do patrzenia w niebo: teleskopy, lunety i lornetki na statywach. Pośrodku, na okrągłym stole stał laptop, a za nim – większy ekran. **Jakie przyrządy służą do obserwacji nieba? Jak myślisz, do czego może być potrzebny komputer?**

Rozsiedliśmy się na wygodnych kanapach i patrzyliśmy na niebo.

– Panie Mikołaju! Teraz, na tle nieba i z rozwianym włosiem, wygląda pan jak nasz Mikołaj Kopernik – powiedział Tymek. – On odkrył, że Ziemia krąży wokół Słońca.

– To prawda! A teraz czas na spadające gwiazdy. Popatrzcie na te ogniste punkty pędzące na tle gwiazdozbiorów i pomyślcie życzenie – powiedział astronom. **Zamknij oczy, wyobraź sobie rój meteorów i pomyśl życzenie.**

Po północy, leżąc już w łóżkach, przez okno szukaliśmy na niebie układów gwiazd.

– Zobacz, tu jest Wielka Niedźwiedzica z Wielkim Wozem. – Pokazałam Tymkowi.

– Podobno można gołym okiem zobaczyć 125 gwiazd, z których się składa. Ciekawe, jak nazywają się inne gwiazdozbiory – zastanawiał się głośno Tymek.

Rano na niebie było widać już tylko jedną gwiazdę. **Jak nazywa się gwiazda widoczna rano? Skąd dzieci mogą się dowiedzieć, jakie nazwy mają inne gwiazdozbiory?**



Cukierku, ty łobuzie!

To propozycja książki, którą możecie wspólnie wybrać do omówienia jako lekturę.



AUTOR: **Waldemar Cichoń**

TYTUŁ: „**Cukierku, ty łobuzie!**”

BOHATEROWIE:



Marcel



Cukierek



tata

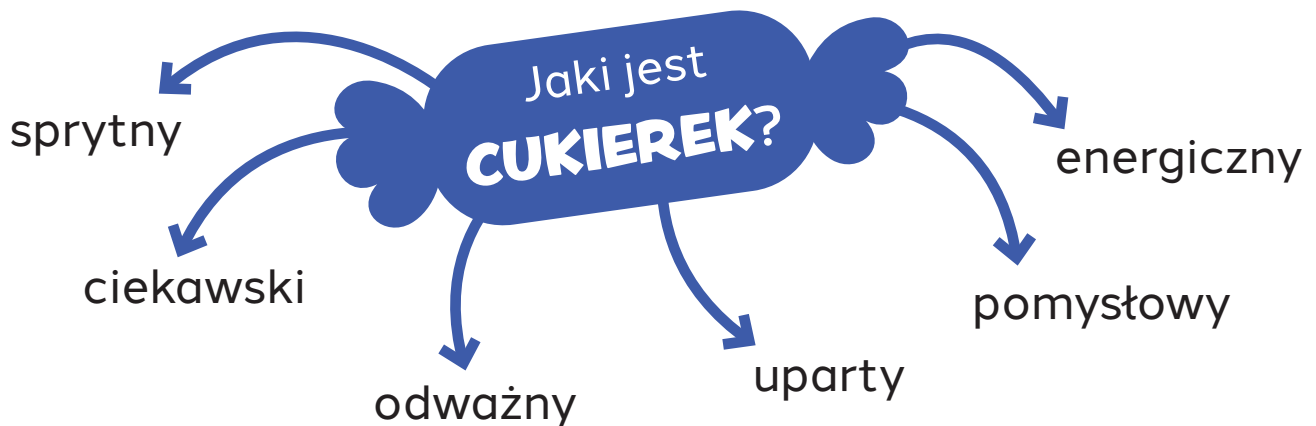


mama



Maciek

Książka opowiada o przygodach kota Cukierka, który przez swoje ciągłe psoty sprawia, że jego opiekunowie nigdy się nie nudzą.



Co jeszcze
wiemy o tym
kocie?

- Ciągłe wymyśla jakieś psikusy.
- Jest czyściochem.
- Często leniuchuje przy kominku.
- Uwielbia jeść różne ryby.

Pan kotek był chory

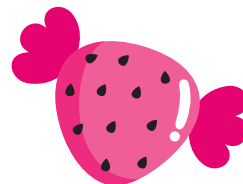


1. Na podstawie rozdziału lektury „Pan kotek był chory” i historyjki obrazkowej opowiedz przygodę, która spotkała Cukierka.
2. Podzielcie się na grupy i spróbujcie przedstawić wybraną scenkę z lektury. Ile osób będzie potrzebnych do jej odegrania? Jakim rekwizytem możecie zastąpić kota?
- 💡 3. Wymyśl niezwykły dzień z życia Cukierka. Opowiedz, co mogłoby się wydarzyć.

Quiz wiedzy o lekturze

1. W książce „Cukierku, ty łobuzie!” są

A.	bajki o smokach.
B.	opowiadania o przygodach kota.
C.	wiersze o zwierzętach w zoo.



2. Cukierek jest

A.	królikiem.
B.	papugą.
C.	kotem.



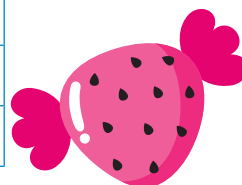
3. Właściciel Cukierka ma na imię

A.	Marcin.
B.	Marcel.
C.	Mariusz.



4. Cukierek jest nazywany Cukrzycą przez

A.	Marcela.
B.	tatę.
C.	mamę.



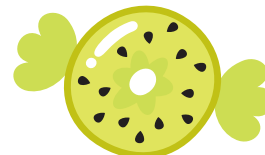
5. Obrażony Cukierek

A.	skacze na żyrandol.
B.	chowa się pod łóżkiem.
C.	wchodzi pod komodę.



6. Cukierek boi się

A.	szczotki.
B.	piłeczki.
C.	sznurka.



Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: s. I (fot. dzieci – Leny i Tymka) Piotr Ratajski/INTO THE LIGHT/WSiP, (dorysowane ubrania i inne rysunkowe elementy) Emilia Pryško, (bocian) About Ad; s. II (smartfon, laptop) Carkhe/iStockphoto/Getty Images

Tekst główny:

Ilustracje: s. 3, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 30, 31, 40, 41, 54, 55, 68, 69, 77, 83, 92, 93, 95, 103, 108 (dorysowane ubrania, chmurki, inne elementy rysunkowe na zdjęciach) Emilia Pryško; s. 7, 33, 104, 105, 125 (ilustracje do opowiadań wychowawczych) Monika Pollak; s. 8, 16 (zegar z kukułką) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 10–11, 22–23, 28–29, 34–35, 38–39, 44–45, 46–47, 58–59, 64–65, 72–73, 80–81, 86–87, 90–91 (ilustracje do wprowadzanych liter) Agnieszka Surma; s. 13 (ilustracje z czasem) Emilia Dziubak-Szewczyk; s. 17 (słońce i księżyc) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 23 (ćma) Daniel de Latour; s. 25 (historyjka obrazkowa) Wojciech Stachyra; s. 29 (kwiatek) Agnieszka Siwczyk; s. 36 (ilustracja do wiersza) Karolina Kucharska; s. 42, 43 (ilustracje do wiersza) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 44 (żaba) Wiesław Dojlidko; s. 48–49 (montaż zdjęć) Wojciech Chetchowski; s. 50 (obrazki do ortografii) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 52 (historyjka obrazkowa) Wojciech Stachyra; s. 53 (mostek) Marek Purzycki; s. 56 (ilustracja do wiersza) Monika Pollak; s. 61 (ilustracja do wiersza) Karolina Kucharska; s. 71 (kukielka kret) Anna Ludwicka; s. 75 (śpiewak, muzyk) Przemysław Surma; s. 78 (chmurki) Agnieszka Kowalska; s. 84–85 (miasto) Katarzyna Kołodziej; s. 88 (karetki, wóz strażacki, radiowóz) Maria Molenda; s. 97 (kot z papierowego talerzyka) Joanna Purzycka; s. 100–101 (ilustracja do opowiadania) Wojciech Stachyra; s. 112 (mól książkowy) Nikola Kucharska; s. 113 (składanie kartki, zakładka do książki) Agnieszka Siwczyk; s. 114–115 (ilustracja do opowiadania) Wojciech Stachyra; s. 118 (żaby) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 120 (motyl, kwiat, parasolka) Agnieszka Siwczyk; s. 132, 133, 134 (ilustracje do lektury „Cukierku, ty łobuziel!”) Wojciech Stachyra

Fotografie:

INTO THE LIGHT/WSiP: s. 3, 5, 17, 19, 31, 41, 55, 69, 74, 83, 93, 103, 108, 127, 129, 131 (dziewczynka – Lena) Piotr Ratajski; s. 3, 5, 15, 19, 31, 41, 55, 62, 69, 78, 83, 93, 103, 108, 112, 127, 128, 130 (chłopiec – Tymek) Piotr Ratajski; s. 99 (głowa Leny, głowa Tymka) Piotr Ratajski
WSiP: s. 53 (patyczki, drucik, instrukcja wykonania mostku) Marek Purzycki; s. 71 (kukielka kret) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla; s. 79 (folia aluminiowa) Grażyna Bryk; s. 89 (policjant) Komenda Stołeczna Policji, Grażyna Bryk; s. 97, 113 (klej) Grażyna Bryk; s. 97 (papierowy talerzyk, instrukcja wykonania kota z papierowego talerzyka) Joanna Purzycka; s. 103 (lapbook) Natalia Marszałek

Tomasz Sętowski: s. 4–5 (mural „Strażnik czasu” na budynku w Częstochowie) Muzeum Wyobraźni

Wojciech Jaruszewski: s. 12, 97, 113 (nożyczki)

PAP: s. 57 (topienie marzanny) Krzysztof Świdorski; s. 89 (policjantka) Grzegorz Michałowski

REPORTER: s. 89 (ratownik medyczny) Adamowski

Muzeum Narodowe w Krakowie: s. 31 (Juliusz Kossak „Stadnina na łące”) Przemysław Stanek

iStockphoto/Getty Images: s. 67 (wydrapywanie kraszanki) Harald Pizzini; s. 79 (latarka) Ket4up; s. 98 (świnka morska) GlobalP

Ingram Publishing/ThETA: s. 68 (dzwonek)

Getty Images: s. 99 (chłopiec na wózku inwalidzkim) RapidEye; s. 106 (chłopiec grający na klawierze) kickstand; s. 108–109 (tło główne) halbergman; s. 108 (luneta) Walter Bibikow

BEW: s. 93 (kadr z filmu „Sekretne życie zwierzątek domowych”) Photo12

Agencja Wyborcza.pl: (Metroteka na stacji metra Kondratowicza w Warszawie) Kuba Atys

Wydawnictwo BIS: s. 112 (książka „Afryka Kazika”)

Shutterstock.com: s. 3 (dzieci przed szkołą) Sergey Novikov; s. 4, 8, 16 (zegar – ikonka) Sailor Johnny; s. 4 (zegar z kukułką) mipan; s. 5 (fotel i pokój w tle, dywan) Africa Studio, (zegar z wahadłem) Chakarov, (podłoga) cristovao; s. 8 (słońce – rysunek) WEB-DESIGN, (zegar słoneczny) Roninw, (klepsydra) Lunarts Studio, (świeca) Madeleine Openshaw, (gwoździe) Danny Smythe, (zegar na wieży) udmurd; s. 9 (mężczyzna) Everitt Collection, (zegarek kieszonkowy z dewizką) Sciseti Alfio, (nuty) Vectorry, (zegar kurantowy) Kim Diaz, (zegarek tarczowy) MIGUEL G. SAAVEDRA, (smartwatch) Oleg Gawriloff, (zegar atomowy) geogif; s. 10 (chłopiec Zenek) Inside Creative House, (zegar z kukułką) Dja65; s. 11 (zebra) Kwadrat, (lizak) Pavel Aleks, (wóz) vsr3168/Shutterstock.com; s. 12 (kredki) Nattika, (pinezka, Yuri Samsonov, (korek) Zhukov Oleg, (czarna i czerwona kredka) NDT, (zegar z kolorowego talerza) szefei, (różowy zegar) Elena Chevalier; s. 13 (zegarmistrz przy pracy) MintImages; s. 14 (chłopiec z zegarem) Littlekidmoment, (notes) nortongo, (dziewczynka – rysunek) Lyudmyla Kharlamova; s. 15 (budzik) cobalt88, (gałązka z kwiatami) algae, (owca) Simon Collins, (włosy) Alexandr Zagibalo, (liść) photolinc; s. 16 (karteczki) PixMarket, (nauczycielka i dzieci) BearFotos; s. 17 (zegar) ATEN7; s. 18–19 (motylarnia) rainyclub, (motyl apollo) KRIACHKO OLEKSII, (motyle) grafvision, (ćmy) Mikhail Melnikov, (ćma) Kirsanov Valeriy, (palma) Rawpixel.com, (motyl) irin-k, s. 20 (zielona gąsienica) Agami Photo Agency, (czarna gąsienica) Marek R. Swadzba; s. 21 (papuga) Volodymyr Krasnyuk; s. 22 (dziewczynka) Nikolas_jkd, (ćma) Kirsanov Valeriy; s. 23 (ćwikła) Aksana Ban, (liść) Vasilius, (paproć) Tatjana Romanova; s. 24 (ćma trupia główka) Svyatoslav A. Knyazev, (trąbka) PraveenV, (trąbka instrument muzyczny) Vereshchagin Dmitry, (chłopiec grający na trąbce) Riderfoot; s. 26 (motyl na kwiatach) bzu KRIACHKO OLEKSII, (rusałka pawik) Sergey Razvodovskij, (zawijak powojowiec) Olena Znak; s. 27 (stonka) nechaevkon, (chrząszcz) Anton Kozyrev, (biedronka) Jolanda Aalbers, (jelonki rogacze) WildMedia, (słonik żółtodziowiec) HWall, (chrabąszcz majowy) Zheltyshhev, (patyczak) Mark Brandon; s. 28 (chłopiec Maciek) yadom, (ciocia) iko; s. 29 (ciastka) Suradech Prapaiat, (bocian) Valentin Valkov, (kapcie) Paleka; s. 30 (dziewczynka z koniem) Yasmins world, (żrebak) pflugler-photo, (koń) Richard Juilliant; s. 31 (sofa) Pix11, (rama obrazu) ESB Professional; s. 34 (chłopiec) Ruslan Huzau, (żrebak) Svetlana Mihailova; s. 35 (źródło) ILYA AKINSHIN, (woźny) PakulinSergei, (gałąź) xpixel; s. 37 (ogier, żrebię i kłacz) Ramunas Bruzas, (krowa i cielę) Diane Kuhl, (byk) carlos castilla, (kogut, kura i kurczęta) Littlekidmoment, (maciora, knur i prosię) Thomas Baldauf; s. 38 (dziewczynka Zuzia) iko, (ziarno) Elena Schweitzer; s. 39 (ziemia) domnitsky, (poziomka) EM Arts, (bazy) azure1; s. 40 (żaba) USBFCO, (rak) rtem, (Most Golden Gate w San Francisco) Travel Stock, (Tower Bridge w Londynie) Simon Lukas; s. 41 (Most Świętokrzyski w Warszawie) Hunter76, (blat) primopiano, (rzeka na okładce książki) Shaith; s. 43 (usychająca roślina) Firn, (głodny pies) Zontica, (przepełniony koszyk na śmieci) The Image Party; s. 44 (dziewczynka Żaneta) Kite_rin; s. 45 (żółw) Mr. SUTTIPON YAKHAM, (strażak) studiolo, (wąż) kamnuan; s. 46 (chłopiec Jerzy) ESB Professional, (rzeka) Jaros; s. 47 (rzeźba) Vera Vitanova, (orzech) Tim UR, (talerz) Suradech Prapaiat; s. 48–49 (rzeka i żeremie) Veronique Duplain, (trzcina) Artiste2d3d; s. 48 (bóbr) CHRISTINA RADCLIFFE, (pod wodą) Rocksweeper, (moczarka) Ivaschenko Roman, (wywólczyk) Manfred Ruckszio, (sum) Rostislav Stefanek, (płoc) Trybex, (szczupak) Bildagentur Zoonar GmbH, (czapla) Eric Isselee; s. 49 (plaża) Wirestock Creators, (wydry) Eric Isselee, (tama) Adwo, (rybitwa) RudiErnst, (gniazdo) milka-kotka, (wierzbak) Zerbor, (topola) jaroslava V, (olsza) ukmooney; s. 51 (silny nurt rzeki) Wirestock Creators, (powódź) Corona Borealis Studio, (młyn wodny) Andreas Hermanspann, (elektrownia wodna) Evgeny_V; s. 52 (krokusy) Chamille White, (prymulka) kodec, (motyl) Cristian Gusa, (przebieśnik) Soyka, (zawilec) Miiisha, (czapka z daszkiem) Mega Pixel, (szalik) Natalia K;

s. 53 (forsycje w parku) Mariola Anna S, (prymulka) slavic, (krokusy) Chamille White; s. 57 (kwiatki – rysunek) Daisy Beatrice, (Hanami w Japonii) Sean Pavone, (Songkran w Tajlandii) artapartment, (festiwal tulipanów w Holandii) Owen Whiting; s. 58 (chłopiec Szymon) ShotPrime Studio, (szafa) Petair; s. 59 (szalik) mimo, (koszula) Irina Rogova, (kosz) bs k1d; s. 60 (jaskółka – rysunek) Johnny Dream, (bez) PhotoRoman, (grabienie liści) gkrphoto, (podlewanie ogródka) Juta, (tańcząca kobieta – rysunek) Nadia Grapes; s. 62 (las wiosną) Brum, (klucz dzikich gęsi) Ana Gram, (przebiśniegi) Wabos, (przebiśniegi) Soyka, (zawilce) TTphoto, (dziadek) Mladen Mitrinovic; s. 63 (pierwiosnek) Petr Salinger, (przebiśnieg) Soyka, (Dolina Chochołowska) Pawel Kazmierczak, (skowronek) xpixel, (gałązka z kwiatami wiśni) NH, (krokusy) Chamille White; s. 64 (chłopiec Czarek) Tatjana Romanova, (czapka z daszkiem) Olga Popova; s. 65 (czosnek) Maks Narodenko, (paczka) Benchaporn Maiwat, (klucz) zah108; s. 66 (palmy wielkanocne) MNStudio, (malowanie pisanek) Pressmaster, (koszyczek ze święconką) bogumil, (Lany Poniedziałek) Karniewska; s. 67 (pisanki) dengc, (malowanie pisanek woskiem) Oleg_Mit, (pisanki) Andriana Syvanych, (kraszanki brązowe) Studiovd; s. 68 (teatr cieni) K.Decha, (zakładanie maski) Elnur, (teatr uliczny) salajeon; s. 69 (scena i widownia) T photography; s. 70, 74 (maski teatralne) Elnur; s. 70 (przedstawienie teatralne) Igor Bulgarin; s. 71 (teatr lalek) Dr Ajay Kumar Singh, (pacynka) chairon, (marionetki) Marten_House, (jawajka) Kevin Hellon, (teatr cieni) Fong_Ch, (dłonie i ich cienie – rysunki) Katrina.Happy; s. 72 (dziewczynka) Roman Samborskyi, (dzwonek) lasha; s. 73 (dzbane) ledokolua, (pędzel) heliopix, (fotel w teatrze) Martin Bergsma, (widz) Steven Van Aerschoot; s. 74 (kurtyna) Katrina Brown, (koszula z krawatem – rysunek) Aleksey, (kurtka – rysunek) SofiaV, (cisza – rysunek) Avector, (zakaz rozmawiania) 4zevar, (zakaz używania telefonu) Momento Design, (zakaz nagrywania) Palau, (zakaz jedzenia) P Studio, (biegnące dzieci – rysunek) Iconic Bestiary; s. 75 (Teatr Wielki w Warszawie) Ruslan Lytvyn, (orkiestra w kanale) Iconic Bestiary; s. 76 (księżyc) Olya Detry; s. 77 (para królewska) Novikov Alex; s. 78 (rynek w Poznaniu) Sergey Dzyuba, (słup ogłoszeniowy) Kostsov, (niebieski plakat) Mavka Lisova, (brązowy plakat) snapgalleria; s. 79 (słońce) Guenter Albers, (świeca) Robyn Mackenzie, (lustro) Valeriy Kachaev, (szafka) Nidvoray, (dywan) Boleslaw Kubica, (ptak nad wodą) StockPhotoAstur, (Pałac Na Wodzie w Łazienkach Królewskich) Mariia Golovianko, (rysowanie za pomocą camery obskury – rysunek) Morphart Creations inc.; s. 80 (dziewczynka Andżela) Roman Samborskyi, (dżem wiśniowy) Anna Kuchero; s. 81 (dżinsy) Lifestyle Travel Photo, (drożdże) nulinukas, (zjeżdżalnia) Sergiy1975; s. 82 (kolejka po pracę – rysunek) Valeriy Kachaev; s. 83 (pokój – tło) Followtheflow; s. 84 (nauczycielka) ESB Professional, (kelner) LightField Studios, (sprzedawczyni) BearFotos, (sprzedawczyni w piekarni) Dragana Gordi, (szewc) wavebreakmedia; s. 85 (fryzjerka) Tyler Olson, (fotograf) courtyardpix, (kolejarz) T.Den_Team, (pilot) g-stockstudio, (kasjerka) Robert Kneschke, (pracownica stacji benzynowej) Lucky Business, (lekarz) AVAVA; s. 86 (dziewczynka Jadzia) Lopolo, (dźwig) Nikolai Tsvetkov; s. 87 (słuchawki) Photoongraphy, (fale dźwiękowe) indigo_design, (żdźbło) shutting, (łabędź) Gallinago_media; s. 89 (strażak) studiolo, (strażaczka) hartphotography, (ratowniczka medyczna) Blaj Gabriel; s. 90 (dziewczynka Madzia) gvictoria, (dziadek) Koldunov; s. 91 (dzieci) Ryzhkov Sergey, (dziecko) Kabardins photo, (łabędzie) Marti Bug Catcher; s. 92 (chłopiec z psem) Oksana Shufrych, (chłopiec z papugą) Alena Ozerova, (chłopiec z akwariem) Pixel-Shot, (zwierzęta na kanapie) Kachalkina Veronika; s. 93 (weterynarz) Pressmaster, (dywanik) New Africa, (jamnik) leungchopan; s. 94 (wizyta u weterynarza) StockLite, (dziewczynka karmiąca kota) Dragan Grkic, (dbanie o żółwia) Nicole Vollbrecht, (wideoporada z weterynarzem) VHstudio, (kapanie psa) Michelle D. Milliman, (czesanie królika) Julia Kuznetsova, (dziewczynka z psem – rysunek) miniaria, (kalendarz) Lertsakwiman; s. 95 (kot) MirasWonderland, (chomik, królik, pies) Happy monkey; s. 96 (zabawka dla kota) Yellow Cat, (chmurka) Julia-ARTist, (serce) Marina Sotnikova, (piórka) nadtytok, (kot) Sonsedska Yuliia; s. 97, 113 (kolorowy papier) Irina Nartova; s. 97 (farba) Iakovleva Olga, (pędzel) xpixel; s. 98 (papuga, kot, pies, królik) Ermolaev Alexander, (kanarek) Eric Isselee, (chomik) Elya Vatel; s. 99 (dziewczynka z psem) Roman Samborskyi, (miska) Africa Studio, (chłopiec z kotem) Africa Studio, (pokój – tło) Photographee.eu, (cukinia) Kyselova Inna, (papuga) Tracy Starr, (chłopiec z żółwiem) Rozochkalvn, (ręka z koniczyną) wavebreakmedia; s. 102 (dziewczynka majsterkowiczka) Nestor Rizhniak, (dziewczynka malująca) Denis Kuvaev, (dziewczynka śpiewająca) New Africa, (dziecko w parku linowym) Radoslaw Maciejewski, (chłopiec z lunetą) AstroStar, (chłopiec z książką) rock-the-stock; s. 103 (planetarium) Pavel Gabzdyl; s. 106, 107 (dziewczynka baletnica) Olga Savina; s. 106 (chłopiec tańczący break dance) Alfa Photostudio, (dziewczynka grająca na skrzypcach) FamVeld, (dziewczynka śpiewająca) Pixel-Shot; s. 107 (chłopiec w kapeluszu) Pixel-Shot, (dziewczynka z aparatem) Patrick Foto; s. 108 (meteory) Vadim Sadovskii, (balkon) VideoFlow, (Księżyc) Fernando Astasio Avila; s. 110 (pisarz) Markus Wissmann, (księgarnia) Dasha Trofimova, (targi książki) Antonello Marangi, (książki i słuchawki) New Africa; s. 111 (mobilna biblioteka) Maslan12, (biblioteka plażowa) Tupungato; s. 112 (pokój – tło) New Africa, (pisarka) Pressmaster, (lew) Eric Isselee, (tulipan) RAndrei, (książka) LanKS; s. 113 (flamastry) nikkytok; s. 120 (symbole pogody) mirrelley; s. 132, 135 (cukierki) Okuneva

Reprodukcje: s. 109 (Mikołaj Kopernik)

Edycja ilustracji ze wsparciem AI.

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹ ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Autorki: **Danuta Kręcis, Beata Lewandowska, Katarzyna Nowacka;**
Małgorzata Szczęsa (treści przyrodnicze); **Malina Sarnowska** (treści muzyczne);
Bożena Drzycimska (zestaw ćwiczeń do bloku „Sposób na czytanie”);
Julita Wiktorska-Zapała (historijki o emocjach)

Współpraca autorska: **Agnieszka Więckowska**

Opieka merytoryczno-dydaktyczna: **prof. UKEN dr hab. Iwona Czaja-Chudyba,**
prof. UW dr hab. Małgorzata Żyto (cykl „Szkola na TAK!”),
dr Monika Just (myślenie twórcze)

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego do edukacji wczesnoszkolnej, na podstawie opinii rzeczoznawców: dr Ewy Arciszewskiej, mgr Anny Skwarki, dr. hab. Jarosława Pacuły.

Etap edukacyjny: I

Typ szkoły: szkoła podstawowa

Rok dopuszczenia: 2026

Numer ewidencyjny w wykazie: 1262/1/2026

Podręcznik wpisany do wykazu podręczników MEN dopuszczonych do użytku szkolnego, uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego określoną w rozporządzeniu z dnia 11 marca 2026 r. (Dz.U. poz. 378).

Niniejszy podręcznik podlega ochronie na podstawie prawa autorskiego. Zabrania się jakiegokolwiek wykorzystywania, w tym analizowania i kopiowania tego podręcznika, przy użyciu systemów sztucznej inteligencji.

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
Warszawa 2026

Wydanie I, 1/2026

ISBN 978-83-02-23880-2 (część 3.) – podręcznik w wersji elektronicznej

ISBN 978-83-02-23285-5 (część 3.) – podręcznik w wersji drukowanej

ISBN 978-83-02-23287-9 (całość)

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Bożena Drzycimska, Agnieszka Więckowska, Marta Guzowska**

Konsultacje merytoryczne: **Sylwia Mroczek-Poniatowska**

Korekta językowa: **Anna Sikorska-Michalak**

Redakcja techniczna: **Małgorzata Chmielewska**

Projekt I strony okładki i projekt graficzny: **About Ad**

Opracowanie graficzne: **Joanna Plakiewicz, Agnieszka Siwczyk**

Fotoedycja: **Joanna Bańka**

Skład i łamanie: **Illustris-Fotoserwis Barbara Górak**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna

00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96

KRS: 0000595068

Infolinia: 801 220 555

www.wsip.pl

Wyprodukowano w Polsce